

GORENJSKI GLAS

CENA 12.000 DIN — LETO XLII — št. 80

Kranj, torek 17. oktobra 1989

JE PROGRAM ZSMS, KI BO PREDSTAVLJEN V PORTOROŽU, REŠNIČNO, KOT TRDI EDEN NAJVLIVNEJŠIH ČLANOV PREDSEDSTVA RK ZSMS, NAJBOLJ OSMIŠLJEN POLITIČNI PROGRAM V JUGOSLAVIJI PO LETU 1945?

VEČ O TEM NA PRVI POSEBNI KONGRESNI GLASOVI MLADINSKI STRANI POD NASLOVOM »OSVOBODITEV OD OSVOBODITELJEV«.

Temeljna banka Gorenjske

ljubljska banka

GORENJSKI BANKA FORMULA PRIHRANKA

Bavarski interes za Slovenijo

Bled, 13. oktobra - Na Bavarskem imamo strokovnjake in prijatelje, h katerim se lahko obrnemo po pomoč, je po končani 11. seji mešane bavarsko slovenske komisije izjavila predsednica slovenskega komiteja za mednarodno sodelovanje Cvetka Selšek, ki vodi naš del komisije, vodja bavarskega dela dr. Klaus Rauscher, sicer šef bavarskega državnega urada, pa je dejal, da imajo enake komisije tudi za druga območja, vendar je njegova dežela za Slovenijo še posebej zainteresirana.

Mešana komisija za sodelovanje med Slovenijo in Bavarsko je bila ustanovljena že leta 1975, torej prej, preden je v Evropi zaživelo regionalno sodelovanje in je bila ustanovljena delovna skupnost Alpe Jadran. Tokratno 11. zasedanje na Bledu, trajalo je dobra dva dneva, je imelo poseben pomen. Potekalo je po obisku bavarskega državnega ministra za gospodarstvo in promet Avgusta Langa maja letos v Sloveniji, Bavarska ima novega ministrskega predsednika Maxa Streibla, izrednega zagovornika regionalnega sodelovanja v Evropi, uspešno je bilo začeto sodelovanje med Siemensom in Iskro, Bavarci so pomagali pri reševanju problemov s pitno vodo na pujskem, po drugi strani pa je upadel izvoz Slovenije, predvsem prehrambnih in kmetijskih izdelkov, na tradicionalno dovzetni bavarski trg. Tako Bavarska kot Slovenija merita k Evropi po letu 92, s tem, da ji je Bavarska bližja in bi njena pomoč in izkušnje pomagale. Oblikovano je bilo posebno delovno telo na ravni ekspertov.

Kot sta povedala voditelja delegacij, se je splačalo srečati na Bledu. Cvetka Selšek je dejala, da so se pogovarjali o konkretnem industrijskem sodelovanju (Litostroji, Hidromontaža, Metalka, Giposs, Slovenijales), o vključevanju Bavarske v izgradnjo naših cest in o prometu, tudi luškem, nasploh, o možnosti, da bi Adria Airways odprla na novem Münchenskem letališču svoje predstavništvo, o kulturnem in znanstvenem sodelovanju, o pomoči pri usposabljanju naših ljudi, zdomcih in šolanju otrok zdomcev, pa tudi o manj prijetnih stvareh, kot je naraščanje števila azilantov iz Jugoslavije, kar spet dviguje zahteve po uvedbi vizumov. Ugotovili pa smo, kot je dejala Selškova, da mi sodimo v ta prostor in da je na bavarskem veliko volje za sodelovanje. Razen za industrijsko sodelovanje kaže Bavarska interes za promet, predvsem za šentiljsko cesto do Zagreba in cesto od Karavank do Zagreba, manj pa za ceste proti morju. Adriji so odprta vrata, prav tako pa tudi nekaterim našim drugim pobudam. Dr. Klaus Rauscher pa je povedal, da je bil z vključitvijo Siemens v Iskro storjen pomemben korak, da ima Bavarska oblikovane enake mešane komisije tudi za nekatere druge države, pa tudi za Hrvaško in Srbijo, vendar je njen interes za Slovenijo še posebnega pomena.

J. Košnjek

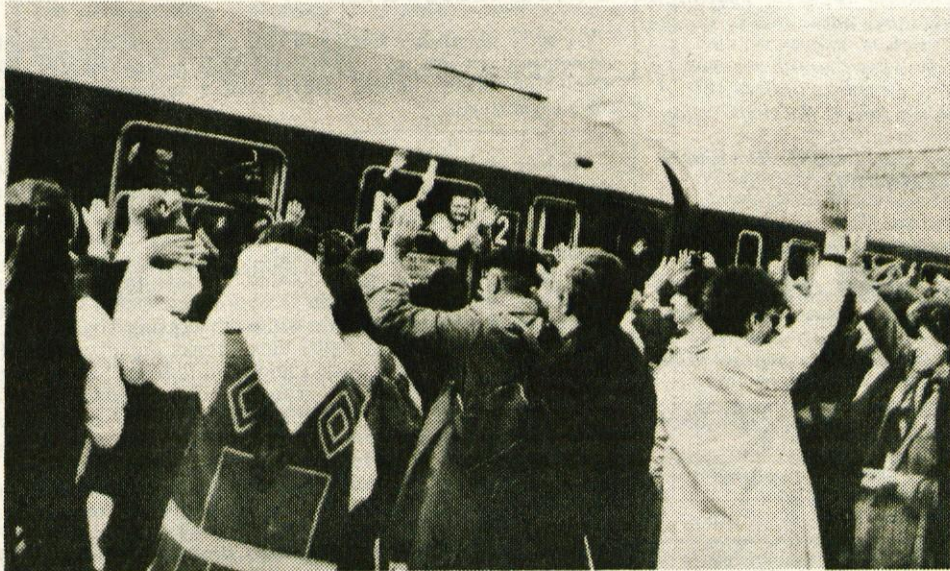
Cvetka Selšek in dr. Klaus Rauscher po končanem zasedanju mešane komisije na Bledu. - Slika: F. Perdan

Med starimi, dobrimi prijatelji

Beograd, oktobra - Vlak bratstva je v razne kraje Srbije, od Sremske Mitrovice do Kraljeva, Titovih Užic in Kragujevca, od Valjeva do Zaječarja popeljal okrog tisoč Slovencev. Nekdanjih izgnancev je bilo med njimi manj kot druga leta, kajti veliko jih ni več med nami, tudi starih gostiteljev je manj, zato pa je bilo na vlaku toliko več mladih, ki nadaljujejo tradicijo vlaka bratstva, te žive vezi med srbskim in slovenskim narodom. Sprejemi so bili vsepovsod prisrčni, morda tokrat še bolj kot sicer, kajti nesoglasja med politiki obeh republik so močno odjeknila med ljudmi in slovenskemu narodu so morali pokazati, povedati, da so še

vedno naši iskreni prijatelji, da nas prav nič ne more razdružiti. Slovence kot nekoč, tudi danes globoko spoštujejo in dobrega mnenja o njih jim nihče ne more vzeti. Tako kot se navadni ljudje usedejo za mizo in se prijateljsko pogovore, bi se morali tudi politiki, pa bi bilo drugače, pravijo. In še kako prav imajo. - Na sliki: izredno lep sprejem vlaka bratstva na beograjski železniški postaji, kjer so množično spregovorili ne le politiki, temveč tudi pesniki in mladi.

Foto: D. Dolenc (več o obisku srbskih prijateljev preberite v petkovi številki Gorenjskega glasa).

Krvodajalska akcija

V ponedeljek, 23. oktobra, kranjska organizacija Rdečega križa vnovič organizira krvodajalsko akcijo. Vsi ti, ki so poletno akcijo zamudili, pa bi vseeno radi darovali kri, naj se zberejo ob 7. uri zjutraj pred Gasilskim domom v Kranju, od koder se bodo odpeljali na odvzem krvi v Ljubljano.

stran 2
Novo ime —
le volk z
drugo dlako

Barbara osvojila Jadransko riviero

Kranj, 16. oktobra - To je zrela igralka, samozavestna, uporna, ki ve, kaj hoče, ki trdno stopa po poti Mime Jaušovec, so najpogostejši komentariji po drugi zmagi 15-letne kranjske teniške igralkice Barbare Mulej na turnirjih Jadranske riviere. Barbaro je zaradi teh uspehov že upošteval računalnik z imeni in uspehi najboljših teniških igralk sveta. Barbara je bila s 14 leti druga v Evropi med pionirkami do 14 let, potem je bila v polfinalu slovitega pionirskega turnirja Orange Bowl na Floridi, riviera pa je samo nadaljevanje tega vzpona. Na zadnjem turnirju je premagovala starejše igralkice, v finalu drugega turnirja v Bolu na Braču Nizozemko Van den Berg. Čeprav izčrpana, je vztrajala do konca in obenem dosegla svojo deseto zaporedno zmago.

J. K.

RAZSTAVE:
ogrevalne,
solarne tehnike,
gradbenih,
izolacijskih
materialov,
stavnega
pohištva
pohištva,
dekorativne,
gospodinjske
opreme...

KREDITI!
POPUŠTI! UGODNI NAKUPI!

22. SEJEM STANOVANJSKE
OPREME
KRANJ, 13. — 19. 10. 1989

RAZSTAVA DOMUS-a: Podstrešno stanovanje
in LESNINE: Ambient
GOBARSKA RAZSTAVA z restavracijo,
ugotavljanjem vrst gob

— PRODAJ-
NA
RAZSTAVA
AVTOMOBIL-
OV

GORENJSKI GLAS svojim bralcem
poslovno prireditveni center
gorenjski sejem kranj, p. o. svojim obiskovalcem

poklanjata kupon vrednosti

10.000.- din

pri nakupu vstopnice za ogled sejma

stanovanjske opreme 13.-19. 10. 89

MIHA NAGLIČ
ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTARSpomini na
prihodnost

Zdi se, da se je zgodilo nekaj, česar si še pred nekaj leti nihče ne bi upal napovedati: Madžarska in Poljska sta prehiteli Jugoslavijo v prizadevanjih za reformo socializma. Tako se zdaj pogosto dogaja, da nam doma in po svetu navajajo omenjeni deželi za zgled. Kot bi hoteli reči: Poglejte, kaj vas še čaka, tu so vaši spomini na prihodnost. Verjetno je skušal Henry Kamm, dopisnik lista New York Times, nekaj podobnega "naložiti" Anteju Markoviču, v razgovoru pred njegovim obiskom v ZDA. Markovič ga je zavrnil ostro in "razdraženo": "Jugoslavija je imela svobodno izbiro kandidatov in svobodne volitve že v prejšnjih letih, ko se v teh državah o takih rečeh niti še sanjalo ni." Tisti, ki smo "že v prejšnjih letih" hodili volit, se lahko ob tej izjavi le prizanesljivo nasmejnemo, zmignemo z glavo in zraven še zavzdihnemo. Skrb pa tisto, kar je naš premier še drugega povedal Amerikancu — da namreč Jugoslavija v primerjavi s Poljsko in Madžarsko gospodarske prenovne ne namerava podpreti tudi s prenehanjem enopartijske oblasti! (Delo, 11. 10. 1989) Je potemtakem Markovič, demokrat v izjavah, v bistvu ravno tak prikriti boljševik kot Milošević in še marsikdo? Po mojem je stvar v tem, kar sem enkrat že zapisal: Poljakom in Madžarom so boljševizem vsilili Rusi s svojimi bajoneti in zdaj, ko jih ti ne bodo več, se ga bodo zlahka znebili; mi pa smo se zanj sami borili in veliko težje bomo izrinili nekatere boljševiške prvine, ki so vraščene v temelje sistema in nas ovirajo v razvojni rasti.

Trditev, da so madžarska in poljska dogajanja za nas nekakšni spomini na prihodnost, je torej vprašljiva. To, da so poljski komunisti že izgubili oblast in da so se madžarski na nedavnem kongresu odrekli svoji boljševiški preteklosti, pa je dejstvo. Pridevek "delavska", ki so ga leta 1948 pripisali madžarski socialistični stranki, so zdaj spet črtali. Tradicionalno svobodnjaška Madžarska se je sicer skušala nasilni boljševizaciji upreti že leta 1956, a bila je kruto potlačena in veliko let je bilo treba, da se je spet dvignila in okrepila. Pragmatični Janos Kadar je spretno krmaril svojo barko med Scilo lastnega ljudstva in sovjetsko Karibdo. Nastalo je tisto, kar so nekateri poimenovali z besedama "golažev komunizem". Zdaj pa smo kar naenkrat priča dejstvu, da je Madžarom ostal le še golaž, brez komunizma. Njihova barka ostaja sredi evropskih planjav, brez morja in brez kapitana boljševika, stanje na njej pa je vedno boljše. Avstrijci se čudijo, odkod sosedom toliko trdne valute, s katero pokupijo vse, ne le kavo in pralne praške, ampak predvsem avtomobile in računalnike. V žirovski Alpi pa so mi povedali, da je poslovodja njihove prodajalne v Subotici septembra zaslužil več kot glavni direktor; njegov najboljši kupci so seveda Madžari, ki kupujejo tudi pancerje — Alp sicer nimajo, zato pa hodijo smučat v Tatre.

"Vse to je res, boljševizma so se znebili, Rusov pa še ne in ti jih že ne bodo pustili iz svojega tabora," bo kdo nevoščljivo ugovarjal. Romuni so drugim deželam realnega socializma že predlagali, da bi Madžarom nudili "bratsko" pomoč, a so jih vsi po vrsti zavrnili. Madžari sami pa so realisti. "Naš cilj je nevratnost," pravi Laszlo Kovacs, namestnik zunanjega ministra. Ta cilj je dolgoročen in odvisen od razvoja odnosov med obema blokoma in znotraj njih. Z madžarskim izstopom iz Varšavske zveze se druge članice ne bi strinjale in tudi NATO se ne bi. Ker ne mara, da bi izstopila katera od njegovih članic in bi se sistem sedanjega ravnotežja v Evropi, temeljen na obeh blokkih, začel izmikati nadzoru. Proti madžarski nevratnosti je tudi Švica, ki meni, da bi radikalne spremembe v zunanji politiki te države ogrozile helsinki proces varnosti in sodelovanja v Evropi. Prihodnost torej nikakor ne bo le spomin na "že videno". Nepredvidljiva, kakršna je, zahteva veliko previdnosti v napredovanju in hkrati odločnosti v hotelu k razvojnim spremembam v socializmu. Madžari so račune z "brati" razčistili z željo, da bi (postali) prijatelji. Še zdaleč pa ni jasno, kako se bodo zmenili sami med seboj. Ta neznanka nam je skupna. "Kongres Madžarske socialistične stranke je torej glede na vse, kar smo v Budimpešti videli, lahko dobra šola za slovenske komuniste, tako v dobrem kot v slabem. Podobnosti med partijama je namreč precej; navsezadnje se bosta morali obe soočiti s podobnim nasprotikom — volilci — če se jima posreči preživeti obdobje do volitev. Ta trenutek pa moramo še dočakati." (Darian Košir, Delo, 14. 10. 1989)

Prihodnost je torej razpeta med nepredvidljivim obnašanjem lastnih volilcev in med bratsko "zaskrbljenostjo".

GORENJSKI GLAS

Ob 35.—letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trzin

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunale dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl - Zlebir (socialna politika, Trzin), Dušan Humer (šport), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Mirjana Draksler in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Volič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500—603—31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28—463, novinarji in odgovorna urednica 21—860 in 21—835, ekonomska propaganda 23—987, računovodstvo, naročnine 28—463, mali oglasi 27—960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421—1/72.

uredništvo tel. 21860

Janko Stušek, sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS Radovljica

Novo ime - le volk z drugo dlako?

Radovljica, 13. oktobra - Občinski komite ZKS Radovljica bo na današnji seji obravnaval osnutek programskih usmeritev "za delo in življenje". Program je dokaj dober, saj vsebuje večino usmeritev, ki jih zagovarjajo partijski naprednjaki. Od splošnih usmeritev prehaja k posebnim, radovljiškim problemom in nalogam, sicer pa vsebuje precej pojmov, ki kažejo na nedoločnost - zavzemali se bomo, vztrajali bomo...

Program že v začetku poudarja, da komunisti radovljiške občine niso več pripravljeni delati po načelu "ustvarjanja danes za boljši jutri", ampak hočejo delati in se organizirati tako, da bodo "že danes" uživali rezultate svojega dela. Kaj pomeni takšna usmeritev, je pojasnil Janko Stušek, sekretar predsedstva občinskega komiteja. "Ljudje niso več pripravljeni nasedati na parole o "boljšem jutri", ker imajo danes, ta čas, preveč resnih, konkretnih problemov (veliko tovarn je na nevarnem robu), ki jih je treba rešiti. Ko sem se pred nedavnim pogovarjal z radovljiškimi srednješolci, sem se samo še prepričal, da mlade zanimajo predvsem sedanji problemi, problemi časa in prostora, v katerem živijo. Recept za rešitev težav pa je večja legitimnost dela, vlada, ki bo res vladala," je dejal Stušek.

V program ste zapisali, da ste komunisti radovljiške občine odločeni, da razvijate gospodarsko uspešen, človeško svoboden in relativno bogat samoupravni socializem. Ob tem, da so v krizi domala vse socialistične države na svetu, se zastavlja vprašanje, ali je takšen socializem, za kakršnega se zavzimate, sploh mogoč.

"Če se neka država naziva za socialistično, še ni rečeno, da je socialistična. Država, v kateri ni urejeno razmerje med ustvarjenim in porabljenim in kjer je socialno le pretveza za prerazdeljevanje novoustanovljene vrednosti, ni socialistična, ampak zapravljava država."

Komunisti radovljiške občine razumete načelo demokratičnega centralizma kot zavoro pri nadaljnjem razvoju Zveze komunistov. Ali to načelo tako samo razumete ali ga tako tudi občutite?

"V odnosih med republiko in občinsko organizacijo nismo občutili tega načela, gre bolj za psihološki občutek, ki nas spremlja ob vseh pretresih v državi. Komunisti v radovljiški občini mislimo, da ni mogoče uporabiti načela demokratičnega centralizma, kadar množica, ves narod nasprotuje določenim stališčem ali usmeritvam. Sicer pa je že sam pojem demokratičnega centralizma protisloven, demokratičnost in centralizem sta si v medsebojnem nasprotju..."

S programskimi usmeritvami odpirate vprašanje o preoblikovanju in novem imenu Zveze komunistov. Je bojazen, da bodo ljudje razumeli novo ime (zveza socialistov, zveza socialistov in komunistov) kot beg od odgovornosti za preteklost?

"To ni naša pobuda, to vprašanje postavljajo tudi drugi komiteji, nekateri javni in strokovni delavci. Idejo dajemo v razpravo med članstvo... Kaj pomeni novo ime? Komunisti želimo, da to ne bi bil le volk v drugi dlaki, ampak da bi preimenovanje pomenilo tudi drugačen način političnega dela. Če se bo pokazalo, da je komunistično toliko obremenjeno s prete-

klostjo, da bi zaviralo spremembe in politično delo, bomo podprli predlog za preimenovanje. Hipoteka preteklosti je tako možna, da se preverja njihovo delo med mandatom. Ko bo zakonodajna podlaga, bodo delegacije tudi lažje sprožile postopek za preverjanje zaupanja. Takšne določbe naj bi vsebovali tudi drugi statuti - v delovnih organizacijah, v skupnostih..."

Usmeritev "sklepi morajo postati dejanja" zveni kot stara politična parola, ki jo bo tudi v sedanjih razmerah težko uresničevati, tako kot tudi zahteve po uveljavljanju večje odgovornosti, po odpoklicu in razrešitvi. Stara praksa kaže, da se je o kadrovskih problemih odločalo v dokaj ozkih krogih.

"Komunisti bomo poskušali doseči, da bo statut občine opredelil tudi možnost razrešitve in odpoklica funkcionarjev in tudi možnost, da se preverja njihovo delo med mandatom. Ko bo zakonodajna podlaga, bodo delegacije tudi lažje sprožile postopek za preverjanje zaupanja. Takšne določbe naj bi vsebovali tudi drugi statuti - v delovnih organizacijah, v skupnostih..."

Zapisali ste: hočemo uspešno in prijazno občino. Kaj se "skriva" za tem sloganom?

"Skupščinske odločitve morajo biti takšne, da ne bo prihajalo do nasilja manjšine nad večino, domnevne stroke nad manjšino in da odločitve ne bodo v nasprotju z večinskimi interesi in razvojnimi cilji občine. Preglasovanje ne sme nadomestiti naporov za to, da bi dosegli soglasnost; delegati tudi ne smejo imeti občutka nemoči ali apatije."

Zakaj posebej poudarjate, da je uprava zaradi občana in ne obratno?

"Za ljudi, ki pridejo na občino, je to prvi stik z državo, z oblastjo. In kakršna se ljudem pokaže oblast, takšen je tudi odnos ljudi do nje. Uprava se namreč hitro birokratizira, ker ji pride v meso in kri, da je zato, ker, denimo, daje neka dovoljenja, več od navadnega občana."

O razbremenitvi gospodarstva načelno govorimo že nekaj let, gospodarstvo pa je doslej od "družbenih prizadevanj" vsaj doseglo bolj malo. Nasprotno: bili so celo apetiti za dodatne obremenitve. V program ste zapisali: družbena nadgradnja je za svojo učinkovitost predraga, gospodarstvu moramo pustiti zajeti sapo... Kako?

"Ljudi najbolj moti predvsem ogromni administrativni aparat, ki se ubada s številnimi zakoni, odloki, predpisi, pravilniki... Teh imamo preveč in to zato, ker ne znamo več ničesar delati po zdravi pameti in ker ne zaupamo ljudem, ki smo jih izvolili, in avtoriteti njihovega znanja, sposobnosti..."

C. Zaplotnik

Večja teža stanovskim
sindikatom

Če so še spomladi v sindikatih bolj ali manj načelno govorili o nameravani prenovi, so zdaj tovrstne ideje že konkretnije. Med sindikalno članstvo namreč prihaja predlog sprememb statuta njihove organizacije.

Bodoče podjetje bo tudi izhodišče za prihodnje sindikalno organiziranje - nastal bo sindikat podjetja. Doslej je bil sindikat od delovne organizacije navzgor teritorialno organiziran, naprej pa bodo nosili večjo vlogo sindikati dejavnosti. Delavci se bodo prostovoljno vključevali v sindikate v podjetju, hkrati pa v sindikate dejavnosti in v zvezo sindikatov. V podjetjih sindikalisti samostojno odločajo, kako bodo še podrobneje členili svojo organiziranost, bodisi v skupinah, osnovnih organizacijah ali kako drugače, bodoči statut se ogiba dlakocepske organizacijske sheme. Sindikati dejavnosti bodo samostojni tudi kot pravne osebe, njihov najvišji organ pa bo republiški odbor, medtem ko bodo občinski ali medobčinski odbori zgolj metoda dela. Občinski sindikat organizacijsko združuje sindikate dejavnosti in sindikate podjetij, v njej pa bodo delavci iskali tiste interese, ki jih sicer izvorno urejajo v občini. Po novi zakonodaji se odgovornost za celo vrsto področij, o katerih je odločala tudi občinska skupščina, slednji odvzema in prenaša na višje ravni. Tako tudi teritorialna organiziranost sindikata izgublja težo, pridobiva pa jo stanovska. Tudi medobčinskemu organiziranju bodoči statut daje slovo, dopušča pa tovrstno »druženje« v skladu s potrebami in interesi. Le še beseda o mandatih: štiri leta trajajo, nosilci funkcij pa praviloma mandat ponavljajo brez omejitev, če izpolnjujejo »pogoje in merila za kadrovanje v sindikatih«, ali po domače, če imajo zaupanje članstva.

D. Z. Zlebir

GORENJSKI
več kot časopis
GLAS

Gorenjska zadržanost

Medtem ko je v večini slovenskih pokrajin postal "politični pluralizem" dejstvo, na katerega je treba računati in se na osrednji, republiški ravni predstavniki alternativnih (opozicijskih) zvez in uradne politike dogovarjajo o novem volilnem zakonu in posredno tudi o tem, kakšne naj bi bile prihodnje volitve (normalne ali nenormalne, pravične ali nepravilne), pa je na Gorenjskem še naprej čutili precejšnjo zadržanost. Mladinska organizacija, ki je na republiški ravni spodbudila politično konkurenco in tudi sama veliko prispevala k "politični pomlad", se v gorenjskih občinah vsaj doslej ni izkazala s posebno naprednimi stališči in udarnimi akcijami. Zdi se, da se nekatere med njimi niti niso priključile na vlak, ki je (od)hitel od osrednjega po Sloveniji, in da so ostale v mejah klasičnega političnega dela. Med novimi (alternativnimi) zvezami se je na Gorenjskem še najbolj "prijala" Slovenska kmečka zveza, ki se lahko pohvali s pokrajinskim odborom, z več podružnicami (Žiri, Poljane, Naklo, Trzin, Kranj...), s precejšnjim članstvom in tudi z nekaterimi uspešnimi akcijami (mlečni boj, na primer!) Skratka - kmečka zveza je za zdaj na Gorenjskem najmočnejši steber alternative in edini resni tekmeč uradnim političnim organizacijam. Slovenska demokratična zveza ima sicer podružnico tudi v Škofji Loki; poskus, da bi ustanovili pokrajinski odbor Slovenskega socialnega krščanskega gibanja za Gorenjsko, pa se je zaradi skromne udeležbe na ustanovnem sestanku in premajhne pripravljenosti simpatizerjev gibanja, izjalovil.

Ker je politični pluralizem (organizacijsko) na Gorenjskem še sila skromen in ker tudi ni pričakovati, da bi se razmerje političnih sil v kratkem spremenilo (v korist alternative), ni težko ugotoviti, kakšne bodo na Gorenjskem prihodnje volitve in kdo bo imel na volitvah glavno besedo. Začarani krog se bo bržčas začel in končal v krogu klasičnih političnih organizacij; edina razlika, ki jo je mogoče pričakovati, bo verjetno ta, da bo partija v volilnih postopkih izgubila nekaj nekdanje vsemočnosti in pravice do edine resnice in da bo več tekmovanja med klasičnimi organizacijami (ZK, SZDL, mladina, borci, sindikat). Že volitve za predsednika radovljiške občinske organizacije SZDL, ki naj bi bile generalna za prihodnje volitve, to nakazujejo in obetajo.

C. Zaplotnik

Gorenjci predlagajo izplačilo za tekoči mesec

Inflacija požira tudi štipendije

Kranj, 16. oktobra - Ko so v strokovni službi skupnosti za zaposlovanje Gorenjske pred kratkim izdelali analizo o štipendiranju v minulem šolskem letu, so prišli do nekaterih razveseljivih podatkov. Med drugim so ugotovili, da se je število štipendistov iz združenih sredstev povečalo kar za 400 ali petino v skupnem seštevku, medtem ko je bilo kadrovske štipendije 192 ali 3,6 odstotka več. S tem se je delež štipendistov v številu zaposlenih povzpela na 6,5 odstotka. Med vsemi štipendisti je 73 odstotkov kadrovske, med vso srednješolsko in študentsko populacijo pa kar dve tretjini mladeži prejema eno od oblik štipendij. Toliko za izhodišče o nekaterih aktualnih dogajanjih na področju štipendiranja.

V tem šolskem letu je namreč za štipendijo iz združenih sredstev ali za različno h kadrovske štipendije na novo zaprosilo kar 440 šolarjev (45 odstotkov več kot lani), zelo močan vpliv pa ima najbrž povečanje cen (dohodek na družinskega člana v preteklem letu) od 55 na 60 odstotkov povprečne slovenske plače v minulem letu, ki velja tretje leto. Gorenjci so tedaj v republiškem odboru opozarjali na mogoče posledice spremembe, saj se je zaradi povečanja cen število štipendistov že prvo leto povzpelo za desetino. Pomeni, da je več družin prav v tem razponu in da jih je učinek uravnilovke letos še več pahnjal vanj. Seveda se da razpravljati o tem, ali je cenaz (letos okrog 430 tisočakov) nizek ali ne, res pa je, da je med vsemi socialnimi pomočmi prav štipendiji najvišji.

Drugi razlog, ki je prispeval k ogromnemu navalu na štipendije iz združenih sredstev, je za 440 štipendij ali štirinajst

odstotkov skromnejši razpis letošnjih kadrovske štipendije, ki se je po neuradnih vestih v primerjavi z zgodnjim marčevskim razpisom kasneje še dodatno zožil. Tretji razlog pa so štipendije za posebno nadarjene. Tu nastaja poseben fenomen. Štipendije so novost in štipendisti večinoma v prvih letnikih srednjih šol oziroma fakultet; vsako leto se dodaja nova plast, diplomantov pa še ni.

Republiški štipendijski sklad je doslej imel srečo, da mu denarja (prispevek 0,5 odstotka iz BOD) nikoli ni manjkalo, celo nasprotno, povišanje cen za 60 odstotkov je prav posledica ostajanja denarja. Letos pa se prav lahko zgodi, da bo prvo izplačilo štipendij problematično oziroma da bo pri naslednjih izplačilih inflacija delala navidezni red, saj se bodo štipendije lahko povečevale manj, kot bodo rasli življenjski stroški. To je sicer le ena, najbrž najbolj sprejemljiva rešitev, če bo denarja manjkalo. Druga bi pomenila drastičen rez, ki ga najbrž nihče ne želi in je tudi pravno sporna, namreč naknadno znižanje cen, tretja varianta, ki je tudi zelo težavna, pa je povečanje prispevne stopnje za štipendiranje.

Sicer pa na kritike o prepočasnem usklajevanju rasti štipendij najboljše odgovorja dejstvo, da se štipendije iz združenih sredstev nakazujejo za nazaj (tudi denar iz BOD je iz priliva za mesec nazaj), medtem

ko se kadrovske štipendije večinoma izplačujejo za tekoči mesec. Gorenjci so republiškem odboru predlagali, da bi postopno, do konca leta, prav zaradi hitrega razvrednotenja rasti prešli na tekoče izplačilo štipendij. Septembra, denimo, je bila štipendija popravljena dvakrat, skupaj za 80 odstotkov, katerih učinek pa se je ob izplačilu oktobra že razpolovil. Žal je dober predlog odvisen od izračuna skupne republiške bilance in prvega izplačila.

Z visoko letošnjo inflacijo pa se je kot problem pojavil tudi dodatek za vožnjo. Stroški vožnje se namreč revalorizirajo z istim odstotkom kot osnovna štipendija, razkorak pa je bil zlasti v drugem polletju minulega šolskega leta tako neugoden, da je bila včasih štipendija, skupaj z dodatkom za vožnjo, že nižja od dejanske cene vozovnice. Najelegantnejša rešitev bi bila vsekakor, če bi republiški odbor sprejemal ločene odstopke revalorizacij.

Vsa leta se je najvišja štipendija iz združenih sredstev gibala med 40 in 60 odstotki povprečne slovenske plače. V dobrih časih je bila bliže 60, v slabših bliže 40 odstotkom. Zdaj so očitno slabi časi. Štipenditorji delijo usodo delavcev, kar je sicer pravilno, vendar pa tako rast štipendij kot plač uspešno zamegljuje inflacija. Če vemo, da je zadnja kadrovska štipendija (ne pozabimo, kadrovske štipendije se izplačujejo za tekoči mesec) za srednješolca, odličnjaka, ki živi doma, znašala dobra 1,2 milijona dinarjev brez dodatka za vožnjo in deficitarnost, za študenta pa je bila najvišja, prav tako brez dodatkov nekaj prek 2,7 milijona, potem se lahko upravičeno zaskrbljeni vprašamo, kako dolgo bodo otroci iz socialno šibkejših družin še lahko redno študirali oziroma kakšno bo njihovo breme študija.

H. Jelovčan

Cinični odgovor na delegatsko vprašanje

Ko bodo nove firme, bodo pač delovna mesta

Jesenice, 16. oktobra - Na najbolj resno delegatsko vprašanje o ukinitvi majhnih jesijskih firm in o novih zaposlitvenih možnostih je občinski sindikalni svet dobil odgovor, češ bo, kadar pač bo. Delavci so že na cesti, počasni občinski mlinci pa vidijo rešitve v planskih dokumentih in odlokih.

Na eni prejšnjih sej družbenopolitičnega zbora skupščine občine Jesenice je dal delegat občinskega sveta zveze sindikatov Marjan Drolc pobudo, naj izvršni svet skupščine Jesenice predloži zborom skupščine oceno razvoja občine glede na preobrazbo jesijskega gospodarstva - ukinitja temeljnih organizacij. Ocena naj bi zajemala realne možnosti razvoja podjetij in obrti, po posameznih področjih dejavnosti, z oceno novih zaposlitvenih možnosti, novih delovnih mest.

Pobuda je bila več kot razumljiva: kaj bo na Jesenicah zdaj,

Ukinitev celodnevne osnovne šole

Polovica otrok v dveh ali več krožkih

Žirovnica, 16. oktobra - Tudi na osnovni šoli v Žirovnici ukinito celodnevno osnovno šolo, ohranili pa so številne interesne dejavnosti, krožke. Kar polovica žirovniških otrok obiskuje po dva krožka ali več.

V osnovni šoli v Žirovnici se v letošnjem šolskem letu poslavljajo od celodnevne osnovne šole in prehajajo na poldnevni program, tako kot v vseh osnovnih šolah jesijske občine. V mestnih šolah jim primanjkuje prostora, osnovni šoli v Kranjski gori in v Žirovnici pa prehajata na poldnevni pouk zaradi finančnih težav.

Čeprav celodnevne šole ne bo več, pa je od nje vendarle nekaj ostalo: številne in bogate interesne dejavnosti, ki so jih predvsem na žirovniški osnovni šoli nenehno spodbujali. Le-te potekajo po pouku, če jih vodijo mentorji, ki so na šoli v rednem delovnem razmerju in popoldne ter zvečer, če krožke vodijo zunanji sodelavci šole. Vračajo se tudi krožki, ki so bili prej malo manj zanimivi: za ročna dela je veliko zanimanja, za šiviljski krožek prav tako, saj imajo na šoli pet šivalnih strojev. Tudi telovadbo imajo otroci radi - skratka: na žiro-

niški osnovni šoli je več kot polovica vseh učencev kar v dveh ali več interesnih dejavnostih.

Kljub temu da je celodnevni osnovni šoli odzvonilo, se je letos kar veliko staršev odločilo za kosilo v šoli. Malico dobivajo vsi, opoldanski obrok pa prejema 40 odstotkov vseh učencev. Po podaljšanem bivanju je v mestnih šolah več zahtev, na žirovniški osnovni šoli pa ne toliko, saj imajo le en oddelek podaljšanega bivanja. Že na začetku šolskega leta pa so učitelji na šoli opozorili starše, da se bodo ob ukinitvi celodnevne osnovne šole otroci morali doma več učiti.

V osnovni šoli v Žirovnici imajo stalne prostorske probleme zaradi vrta, saj so v njem otroci le od tretjega leta dalje. Starši majhnih otrok morajo iskati varstvo bodisi zasebno ali v drugih jesijskih vrtcih. A za gradnjo vrta, ki bi si ga v vaseh pod Stolom želeli, nikakor ni dovolj denarja. D. Sedej

ter reorganizacijah; raziskovalna skupnost da je naročila študijo o raziskovalni in inventivni dejavnosti in na osnovi obiskov in študije je komite za gospodarstvo pripravil delovni osnutek in strategijo razvoja občine. Nato prihaja obrazložitev, da imamo zakon o podjetjih pa odlok o sprejetju družbenega plana občine. V odgovoru

je še nekaj poduka, kdo lahko ustanovi podjetja v družbeni lastnini, nakar sledi spodbuda, da bodo v tem procesu lahko sodelovali vsi nosilci planiranja, ki so navedeni v odloku. Ko bodo nova podjetja, bodo tudi nova delovna mesta, za zdaj pa komite še ne more dati realne ocene o nastajanju novih podjetij.

D. Sedej

OBČINA RADOVLJICA
sekretariat za občo upravo
in finance

R A Z P I S U J E

Z B I R A N J E P O N U D B

po sklepu sveta delovne skupnosti
za najem poslovnega prostora - obrata družbene prehrane z vso potrebno opremo v Radovljici, Gorenjska 18.

Poslovni prostor obsega kuhinjo s shrambo in jedilnico.

Namembnost poslovnega prostora je določena za pripravo toplega obroka med delom za delavce upravnih organov občine Radovljica in drugih zainteresiranih v odvisnosti od razpoložljivih kapacitet.

Poslovni prostor oddajamo v najem za določen čas za dobo enega leta, z možnostjo vsakoletnega podaljševanja z neomejeno dobo in se lahko prevzame v dogovorjenem roku.

Poslovni prostor si lahko zainteresenti ogledajo v času zbiranja ponudb.

Interesenti, ki naj bodo strokovno usposobljeni gostinski delavci, naj pisne ponudbe vložijo v zaprti ovojnici v roku 8 dni po objavi ponudb na naslov: OBČINA RADOVLJICA - Sekretariat za občo upravo in finance - s pripisom »ponudba za poslovni prostor«, Radovljica, Gorenjska 18.

Ponudba naj vsebuje:

1. Osebnostne podatke o interesentu s kratkim opisom dosedanjega dela
2. Izjavo, da bo podpisal pogodbo in prevzel pogoje, ki bodo s pogodbo medsebojno določeni.

Podpis pogodbe pa pomeni prevzem poslovnih prostorov in vzpostavitev najemnega razmerja.

Ponudniki bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Prosti štipendijski trg

Skupnost za zaposlovanje iz Kranja je naslovila na štirideset gorenjskih kadrovske štipenditorjev iz različnih panog vprašalnik. Med drugim želi od njih slišati mnenje o novi ideji, da bi kadrovske štipendiranje razvezali vsega normiranja in ga prepustili trgu.

V tem primeru bi torej odpadlo določanje enotnega dohodkovnega cenusa, lestvic, dodatka za deficitarnost poklicev. Štipenditorska firma bi, skratka, po lastni presoji oziroma lastnih merilih podeljevala štipendije in odločala o njihovi vrednosti. Skupen, v informacijskem in pocienitvenem smislu, bi bil zgolj še razpis kadrovske štipendije.

Misel je v vsesplošni zagledanosti in trgu vsekakor zanimiva in v luči brezkompromisnosti trga, kjer slabši odpade, tudi dobra, saj bi vnesla dodatno selekcijo med uspešna in manj uspešna podjetja. Uspešnejša bi namreč pobirala najboljše učence in študente (ker bi jih pač bolje plačala) ter se z njihovim znanjem še hitreje razvijala, manj uspešna, ki se že zdaj ne morejo pohvaliti z dobro kadrovske sestavo (in bi sposobne, strokovne ljudi zato toliko bolj potrebovala), pa bi postajala vse bolj suha.

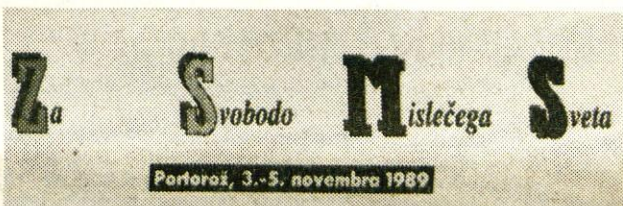
Seveda pa ima ideja o prostem štipendijskem trgu tudi resne nasprotinke. Tržni pristop pri štipendiranju bi bil namreč smiselni šele tedaj, ko bi zaživel trg delavcev, sicer bi to pomenilo, da porivamo voz pred konja. V trg bi pahnili tisti del generacije, ki je najmanj opremljen, da se bori. Ne nazadnje bi bilo tudi skrajno nemoralno, če že ne nespametno, vreči v areno šestnajstletnike, starejšim pa še naprej pustiti monopol na delovno mesto.

Vzemimo, da bi se štipenditorji vendarle ogreli za trg štipendij. Posledica bi bila, da bi v istem šolskem razredu sedela skupaj dva kadrovska štipendista, razmerje med njunima štipendijama pa bi bilo glede na naslova njunih štipenditorjev lahko ena proti dva, tri, celo pet ali več. Razlike se resda pojavljajo tudi zdaj, ker nekateri štipenditorji ne spoštujejo dogovora, vendar so malenkostne.

Prosti štipendijski trg bi pomenil tudi nevarno dodatno injekcijo za veljavo "zvez". Že zdaj je namreč močna tendenca, naj imajo prednost pri podeljevanju kadrovske štipendije otroci delavcev. Kot da je podjetje last zaposlenih, ne družbe! Tudi na zahodu trg delovne sile ne deluje stihistično, povsod se država "vtika".

Zato na vprašanje o prostem štipendijskem trgu lahko pričakujemo dokaj razklane odgovore. Z razpustitvijo sistemske samouprave, ko bosta najbrž anulirana tudi enotni odbor in dogovor o štipendiranju, bo skupne štipendijske norme treba prestatiti v ustrezen zakon, verjetno zakon o zaposlovanju, ki bo opredeljeval to področje.

H. Jelovčan

Aktivno delo

Po tekočih osnovnih informacijah o poteku priprav na republiški ravni se tokrat obračamo izključno na Gorenjsko. Predstavljamo predkongresno dinamiko v Radovljici.

Če naštejemo samo nekaj pobud OK ZSMS Radovljica, ki so jih poslali komisiji, ki je pripravljala osnutek statuta ZSMS: statut mora biti kratek in jasek; končati je potrebno z avtomatskim sprejemanjem v organizacijo; učinkovitejša teritorialna organiziranost (predvsem ukinitve OO ZSMS v podjetjih); potreben je točen podatek o članstvu; združevanje v MS ZSMS naj ne bo več obvezno; ime organizacije naj ostane takšno, kot je; ZSMS mora postati finančno neodvisna organizacija, pri čemer pa se ne odpoveduje sredstvom iz proračuna... lahko danes ugotavljamo, da so vsebovane v materialu, ki nosi oznako predloga. Pravzaprav je zanimivo, kako široko so sicer postavljali svoja stališča v radovljiški ZSMS in v kako veliki meri so to hkrati tudi stališča, ki bodo očitno označevala novo, poportoroško ZSMS.

Če v isti sapi pogledamo tudi stališča radovljiške mladinske organizacije v zvezi s programsko usmeritvijo: s svojimi odločitvami bomo posegli prav na vsa področja življenja, aktivnejša in predvsem konkretnjša zunanja politika, dosledno uvajanje tržnih zakonitosti... je tudi na tem področju povsem jasno videti, da so ideje postale del predloga programskih usmeritev kongresa ZSMS.

Kot smo že poročali, so radovljiški potniki za Portorož Danilo Dvoršak iz Lesc (predsednik komisije za informiranje in propagando pri OK ZSMS), Urša Kavalar iz Bleda (vodja občinskega centra klubov OZN) ter Rafael Podlogar (profesionalni sekretar OK ZSMS), katerih konkretne poglede na kongresne dokumente oziroma vsebino njihovega sodelovanja v Portorožu bomo predstavili na drugi posebni kongresni Glasovi mladinski strani, skupaj s pogledi njihovih kolegov iz ostalih gorenjskih občin.

Zapisati moramo tudi, da danes ni naključje, da je ravno radovljiška mladinska organizacija prišla prva na vrsto za "svoj del prostora" v pričujoči kongresni rubriki. Glede na široko in predvsem tudi sila konkretno aktivnost v pripravah na Portorož je bilo mnenje spodaj podpisane, da se je, vsaj doslej, v zvezi s pripravami na kongres ravno radovljiška občinska konferenca glede na ostale gorenjske OK ZSMS s svojimi jasnimi stališči mogoče vsebinsko resnično najzavzeteje vključila v delo prenove ZSMS.

Vine Bešter

GORENJSKI GLAS

VEČ ROT ČASOPIS

KRATKE GORENJSKE

Svečana otvoritev novih prostorov s kulturnim programom in podelitev priznanj v krajevni skupnosti Primskovo - Po številnih športnih in drugih prireditvah, ki so se začele že v začetku meseca, je bila v soboto popoldne v zadržnem domu na Primskovem osrednja proslava v počastitev krajevnega praznika. Tokrat so tudi svečano odprli nove prostore krajevnih skupnosti. Pred otvoritvijo - odprli jih je predsednik sveta krajevnih skupnosti Tone Zupan - je o uresničevanju programa in delu v krajevni skupnosti v tem mandatsnem obdobju spregovoril gostom in krajanom v dvorani predsednik skupščine krajevnih skupnosti Lojze Malovrh, ki je še posebej poudaril velike zasluge in prizadevnost Toneta Zupana za uresničevanje programa. Tudi ureditev novih prostorov krajevnih skupnosti je v veliki meri njegova zasluga in seveda rezultat prizadevnosti celotnega vodstva ter pomoči in sodelovanja organizacij in zasebnikov v krajevni skupnosti. V kulturnem programu so tokrat nastopili otroci iz vrtca Ibi, učenci osnovne šole in folkloristi. Na proslavi pa so podelili tudi plaketo, priznanja in zahvale. Plaketo krajevnih skupnosti so podelili predsedniku sveta Tonetu Zupanu, priznanja pa Zdenki Engelman, Albinu Rožmanu, Tomažu Grudnu, Heleni Kalan in Janezu Dolinarju, ki je, tako kot že večkrat, povezoval program tudi na sobotni proslavi. 17 delovnim organizacijam in posameznikom, ki so z delom, denarjem ali materialom prispevali pri uresničitvi programa oziroma ureditvi prostorov krajevnih skupnosti pa so podelili zahvale. V soboto je bilo na Primskovem tudi tekmovanje 12 ur košarke med ekipama KOP in mladinci s Primskovega. Zmagali so mladinci. V nedeljo pa se je končal balinarski turnir, na katerem je od 7. oktobra tekmovalo 35 ekip. Zmagala je ekipa Primskovega. - A. Ž.

Srečanje najstarejših Kranjčanov

Kranj - S srečanjem osemdeset in več let starih Kranjčanov se je prejšnji teden v krajevni skupnosti Kranj Center končalo letošnje praznovanje krajevnega praznika. Praznujejo ga vsako leto v počastitev velike tekstilne stavke. Od 2800 krajanov v tej mestni krajevni skupnosti jih je kar 81, ki so stari več kot 80 let. Sicer pa je za to krajevno skupnost že nekaj časa značilno, da sodi med najstarejše v občini, saj novi priseljenci v glavnem le čakajo, da se čimprej preselijo iz starih in neuglednih stanovanj v nova boljša. Čeprav se je z obnavljanjem starega mesta v zadnjem času že marsikaj spremenilo, pa še vedno ne moremo trditi, da se v mesto vrača življenje. Mlade družine, ki se počasi selijo v mesto, še ne živijo z njim. V krajevni skupnosti si prizadevajo, da bi mesto čimbolj živelo. Tako je bilo tudi ob krajevnem prazniku več prireditev, osrednja pa je bila, kot rečeno, srečanje osemdesetletnikov. 41 se jih je udeležilo srečanja, na katerem so v kulturnem programu sodelovali pionirji Osnovne šole Simon Jenko DE Center.

Prešernova Zdravljica

Kranj - Zgodovinski dan sprejemanja ustavnih dopolnil SR Slovenije so obeležili in proslavili tudi v Društvu upokojencev v Kranju. V posebni gostinski sobi je takrat akademski slikar Milan Batista (brezplačno) na steno umetniško izpisal tri kitice Prešernove Zdravljice.

Novi zabojniki

Čirče pri Kranju - V krajevni skupnosti Čirče v kranjski občini so pred nedavnim poskrbeli za nove zabojnike za odvajanje smeti oziroma odpadkov. Vodstvu krajevnih skupnosti jih je uspelo dobiti še po 1,6 milijona dinarjev, čeprav so zdaj že po okrog 6 milijonov. (ip)

Urejeno parkirišče - Pred dobrim mesecem smo v Glasovi anketi pisali o urejenosti novega parkirišča pri kranjski gimnaziji. Takrat se sogovorniki niso najbolj pohvalno izrekli o ozkem dostopu na parkirišče, neizravnanih tleh in le delno postavljeni ogradi. Njihovim pripombam so pristuhnila na komiteju za urbanizem pri kranjski občinski skupščini in naročili delavcem Gradbinca, naj odpravijo pomanjkljivosti. Zdaj ima že nekaj časa parkirišče čisto drugačno podobo. Zvedeli smo, da je ureditev veljala 188 milijonov dinarjev; poleg dobre volje torej tudi precej denarja. - Foto: F. Perdan

ureja ANDREJ ŽALAR

Krajevna skupnost Sovodenj

Letos ceste in mrliške vežice

Sovodenj, 16. oktobra - Praznik so v krajevni skupnosti Sovodenj v škofjeloški občini lani in predlanskim slavili konec novembra, ko so odpirali dvorano v zadržnem domu in nekatere druge objekte v krajevni skupnosti. Letos so se odločili, da bodo praznovali v nedeljo, 22. oktobra, ko bo ob 15. uri v kulturni dvorani proslava, na kateri bodo nastopili pevci Mladi zadržniki, pionirji osnovne šole in člani kulturnega društva. Proslavo pa bodo združili tudi s prikazom barvnih diapozitivov inž. Ahačiča.

Zinka Slabe

Sicer pa je praznik krajevnih skupnosti Sovodenj 18. oktobra. Okrog 700 prebivalcev Koprivnika, Laniš, Javorjevega dola, Nove Oselice, Podjelovega brda, dela Stare Oselice, Hobovš in Sovodnja se namreč spominja oktobrskih dni leta 1943, ko je bil Sovodenj osvobojen. "Delovni so ljudje v naši krajevni skupnosti. Čistih kmetij je na celotnem območju še osem, velika večina, kjer je doma nekaj zemlje, pa je zaposlenih. V zadnjih 20 letih bi lahko na prste prešteli domačije, kjer se ni prav nič premaknilo, obnovilo. Danes mladi ostajajo doma in ne "silijo" več z domačij," pravi Zinka Slabe, tajnica krajevnih skupnosti.

Postopoma so v krajevni skupnosti urejali stvari in zmanjševali razlike med nekdanjimi privlačnim mestom oziroma urejenim središčem in podeželsko krajevno skupnostjo. Urejali so ceste, telefonijo, dvorano v kulturnem domu, vodovod, zgradili gasilski dom... Marsikaj jih še čaka. Letos, pravijo, so bile ceste najbolj pomembne.

Edvard Kavčič

"Nekaj, kar zadeva čestni program, nam je ostalo še iz lanskega leta, pa tudi letos smo na cestah največ delali," je ob ugotovitvi, da so vsak od občinske samoupravne komunalne interesne skupnosti Škofja Loka namenjeni dinar tudi do petkrat obogatili, zadovoljen predsednik sveta Edvard Kav-

Vežice, ki so jih začeli graditi 4. julija lani, so že skoraj gotove...

čič. "Uredili in asfaltirali smo okrog 900 metrov ceste v Tajnikovi grapi, dober pol-družen kilometer ceste na odseku Sovodenj - Javorjev dol in 400 metrov dolg odsek Kašenije - Rupe. Za cesto v Tajnikovi grapi so poleg krajevnih skupnosti dali denar in dela-

BRITOF 112/a, Kranj tel.: 064/36-092

Zotlarjeva mama iz Retenj je praznovala 95-letnico

"Rada slišim, kaj se godi"

Retnje pri Križah - Prejšnjo soboto, 7. oktobra, je Terezija Uranič, po domače Zotlarjeva mama iz Retenj pri Križah, praznovala 95. rojstni dan. Ob visokem jubileju so ji čestitali predsednik občinske skupščine Ivan Kapel, predstavniki krajevnih skupnosti in organizacije Rdečega križa.

"Ja, bili so težki časi. Jaz sem veliko gor plačala; vendar je bilo vseeno lepo," je pripovedovala Terezija Uranič, ki ima še dober spomin in zlahka našteje vseh enajst vladarjev, ki jih je preživela od cesarja Rodila Jožefa do Tita.

Rodila se je v revni družini s petimi otroki v Zatočinu na Primorskem. Družina je zgodaj ostala brez očeta. Preživljali so se z malo zemlje in pomagali pri kmetih. Med prvo vojno je spoznala moža Janeza in se kot 23-letna 1920. leta poročila na Gorenjsko. K Zotlarju v Križah je prišla, kjer so imeli gostilno. Spominja se, da je tašča-mačeha ni marala; pa tudi godilo se ji ni nič prida. Gospodinja je in pomagala pri različnih opravilih, mož pa je delal kot tapetnik. Stirje otroci so se jima rodili. Ena punčka je že majhna umrla, sin Stane in hčerka Mimi pa sta življenje izgubila med drugo vojno.

Gostilna pri Zotlarju je bila že pred vojno zbirališče komunistov. Med vojno so se često oglašali partizani in prihajali po hrano. Nevarno je bilo, saj so bili v vasi izdajalci, orožniška okupatorjeva postaja in nenehne patrulje. Le zaradi natančno dogovorjenega trkanja okupator ni odkril njihove zveze s partizani. "Sin je bil že 1. avgusta 1941 aretiran in so ga poslali najprej v Begunjske zaporte, potem pa v taborišča, od koder je marca 1944 ušel in se v Gozdu pridružil Kokrškemu odredu. Potem je odšel na Štajersko in v Podvalovcih decembra 1944 padel. Marca 1945 pa je padla še hči Mimi," se najtežjih časov spominja Terezija Uranič. Ko ji je 1954. leta umrl mož, se gostilna ni več splašala, in je zato delala pri kmetih za krompir, drva... Delala je tudi v invalidski organizaciji, v kateri so takrat prirejali različne izlete. Veliko lepih krajev so videli na teh izletih. Vedno je bila rada v veseli družbi in pela. "Še sedaj rada zapojem najljubši pesmi Fantje po pol gredo in Soči," pravi. Danes ima še hčer Silvo pa dva vnuka, štiri pravnuke in tudi dva prapra vnuka. Na vse je zelo navezana. Včasih je veliko pešala in brala, pred devetimi leti pa je oslepela in je zdaj le v hiši. Spomin ima pa dober in rada se pogovarja s sosedi. "Rada slišim, kaj se godi. Zadnje čase se v politiki pri nas samo kregajo. Še dobro, da imajo na radiu tudi domačo muziko..." Pri hrani Terezija ni izbirena, sicer pa vsak dan dobi govejo juho in kozarec vina. In ker je, kot pravi, Primorka, je tudi prava "kofetarica"... Še veliko zdravja ji želimo, pa srečno.

li krajan. Prav tako za odsek Kašenije - Rupe. Za cesto Sovodenj - Javorjev dol pa so poleg cestne skupnosti krajan prispevali 300 milijonov dinarjev in še okrog 1500 ur je bilo opravljenih."

Zdaj imajo v programu ceste Sovodenj - Nova Oselica. Skoraj 2 kilometra dolg odsek je že pripravljen za asfaltiranje. Morda, upajo, bo ta cilj uresničen že prihodnje leto. Zagotovo pa naj bi bilo prihodnje leto asfaltirane okrog pol kilometra ceste Sovodenj - Koprivnik. S tem pa cestnih del še ne bo konec, saj je na celotnem območju krajevnih skupnosti kar okrog 50 kilometrov cest, ki jih je treba vzdrževati. Upajo pa, da bodo vendarle dočakali tudi ureditev poldruga kilometra dolgega odseka ceste proti Primorskemu, saj je občina Idrija svoj plan do občinske meje oziroma njihove krajevnih skupnosti že uresničila.

"Dobršen del sredstev iz samoupravnega sporazuma med krajevno skupnostjo in Termopolom ter obratom Jelovice v krajevni skupnosti pa je bil letos namenjen za gradnjo mrliških vežic v Novi Oselici. Župnik Jakob Kralj, Srečko Debeljak

ki vodi gradnjo vežic, za uresničitev tega zahtevnega projekta zares zasluži pohvalo, saj so vežice tako rekoč pred zaključkom. Prihodnje leto bodo gotove, potem pa bomo denar na podlagi samoupravnega sporazuma spet namenjali za urejanje cest," je povedal predsednik skupščine krajevnih skupnosti Srečko Debeljak.

Doslej so krajan za vežice prispevali dobrih 20 odstotkov vsega denarja. Razliko so pokrili na podlagi samoupravnega sporazuma; posebno s pomočjo obrata Jelovice v denarju in materialu. V vodstvu krajevnih skupnosti upajo, da bodo tudi tisti, ki načrtovanega deleža še niso plačali, le-tega poravnali. Takšnih je namreč še približno tretjina in nepošteno bi bilo kakršnokoli sprenevanje glede plačila do tistih, ki so denar že prispevali.

A. Žalar

Namesto Lokine trgovinice zasebni diskont

Arnolovim se očitno splača

Železniki, 16. oktobra - Kar so v ABC Loka ugotovili, da se jim splača vlagati le v večje blagovne hiše, so prepustili zasebnikom že več kot ducat prodajalnic v manjših krajih. Tako so sredi junija, navkljub precejšnemu ogorčenju ljudi s Plavža, zaprli tudi tamkajšnjo trgovinico. Prostor so odkupili Arnolovi; Fani Arnol ima v njem od zadnje srede dalje prvi zasebni diskont v Selški dolini.

Zasebna trgovka hoče dokazati, da tudi v manjših lokalih prodajala lahko lepo cveti. Diskontne cene so že same po sebi nekaj nižje kot v običajni maloprodaji in privabljajo kupce, razen tega pa je Arnolov diskont zadržal nekaj značilnosti stare trgovine z mešanim blagom, kakršno domačini potrebujejo.

»Najbližja trgovina, ki pa je tudi majhna, je na Trnju, najbližja dobro založena blagovnica pa v Železnikih,« je povedala prodajalka Marta Derlink, ki se v diskontu izmenjava z lastnico Fani Arnol. »Sama sem bila prej vodja Lokine trgovine v tej hiši in se zdaj v lepih, prenovljenih prostorih še bolje počutim kot prej. Tudi ljudje, predvsem starejši domačini, so zadovoljni, ker jim ni treba po vsakdanja živla drugam. Čeprav smo diskont odprli šele v sredo, pa se sloves očitno hitro širi, tako da prihajajo kupci tudi že iz bolj oddaljenih krajev.«

Podjetna zasebna trgovka ima poleg bogate izbire blaga za gospodinjstvo tudi nekaj posebne ponudbe: krušno in belo moko iz domačega mlina, vsaj enkrat na teden obljublja okusen šenčurški kruh, domače pecivo, na voljo je več vrst domačih suhomesnatih izdelkov in hrenovc. Dobro so prodajali tudi ozimnico, Etno zavitke, jabolka, čebulo in krompir. V "ognju" pa ima Arnolova še nekatere privlačne "aranžmaje", denimo, naročila za torte iz zasebne slaščičarne.

H. Jelovčan

D. P.

V Sloveniji turistični promet manjši od pričakovanega

Izgubili smo sloves čiste in varne dežele

Ljubljana, 11. oktobra - Velika večina naših gostov pride iz zahodnoevropskih dežel, tam pa je počitnikovanje v vzponu, tudi letos je bilo, slovenski turizem pa stagnira že tretje leto zapored, tudi letos so bila pričakovanja večja, zaradi izboljšanja kakovosti in večje propagande upravičeno večja, vendar se žal niso uresničila. "Izgubili smo sloves čiste in varne dežele, inflacijski kaos je goste begal in dajal občutek nenehne ogoljufanosti, kar se nam bo poznalo še nekaj let, domačega gosta zanemarjamo že tri leta..." je v pogovoru s časnikarji razloge slabšega turističnega prometa skušali poiskati Bogomila Mitičeva, predsednica republiškega komiteja za turizem in gostinstvo.

Morda pa najbolj drži trditev, ki jo je Mitičeva navrgla med drugimi, da je naš turistični proizvod zastarel in amortiziran, kar s kopico izgovorov opravičujemo že tretje leto. Pri izbiri počitniškega oziroma potovalnega cilja danes odločajo drugi razlogi, kot so včasih, naš turizem pa še vedno igra na stare karte. Hamburška raziskava o prostem času je na primer pokazala, da kar 87 odstotkov Zahodnih Nemcev na prvo mesto postavlja ekologijo, naša dežela pa si je sloves čiste dežele zapravila.

Tudi sloves varne dežele, ki smo ga sami nekdanj postavljali na prvo mesto in zagotavljali gostom, da se jim kaj takšnega kot drugod ne more zgoditi. Kaj ni za Zahodne Nemce naša dežela pojem slabih cest, kjer si lahko vesel, da prideš živ na cilj svojega potovanja, domov pa tega tako ali tako ne moreš sporočiti, dokler ne prideš do hotela ali z glavne ceste kam ne zaviješ. Tudi od Ljubelja do Ljubljane ni občestne telefonske govorilnice.

Cvetenje morja odločilno gotovo ni vplivalo

Tudi s cvetenjem morja slabšega turističnega prometa ni moč povsem opravičiti, saj podatki tega ne potrjujejo. V osmih mesecih je bil namreč v primerjavi z enakim lanskim razdobjem v obmorskih krajih turistični promet manjši za 5 odstotkov (tujski za 4 odstotke), v gorskih turističnih krajih pa je bil padec celo 10 odstoten (tujski 5 odstoten), medtem ko so v sosednjih avstrijskih gorskih krajih zabeležili 5 do 7 odstotkov večji turistični promet. V Ljubljani pa je denimo upadel za 13 odstotkov (tujski za 4 odstotke). Povečali so ga le v zdraviliščih, kjer je bil večji za 6 odstotkov (tujski za 13 odstotkov).

Slovenski turistični promet je bil tako manjši za 5 odstotkov, od tega tujski za 2 in domači za 7 odstotkov, devizni priliv pa je bil za 7 odstotkov manjši.

Turistična propadanda udarila mimo?

Navkljub slabšim razmerah je bilo v turistično propagando vložena več denar-

ja kot običajno, kar 40 odstotkov več, na zvezni ravni skoraj 12 milijonov dolarjev. Vendar pa neposredne zveze med okrepljeno turistično propagando in turističnimi tokovi ni bilo moč zaznati.

Kar za 30 odstotkov se je letos povečal obisk Italijanov, za 9 odstotkov pa je upadel obisk Zahodnih Nemcev in za 7 odstotkov Avstrijcev. Navkljub turistični propagandi je Zahodnih Nemcev k nam vse manj, pred desetimi leti so imeli 35 odstotni delež, letos pa le še 23 odstotnega. Pa da tudi delež avstrijskih gostov, delež nizozemskih stagnira pri 10 odstotnem deležu, povečuje pa še število Angležev, ki so imeli pred desetimi leti 5 odstotni delež, letos pa 16 odstotnega. Izpada zahodnonemških gostov torej nadomeščajo angleški, znano pa je, da slednji pustijo manj denarja.

Vendar pa podatki zavračajo tudi ocene, da turisti gledajo le na denar, saj so bili daleč najbolj zasledeni najboljši hoteli, v osmih mesecih kar šest mesecev hoteli A kategorije. Najslabše pa gredo v prodajo najslabše zmogljivosti, zlasti slabše opremljene zasebne sobe. Pri hotelih izpada tako rekoč ni bilo, velik pa je bil v kampih, ki so se torej pri veliki podražitvi ušli, nemara je dosti gostov raje izbrala hotel.

Sproščena zasebna pobuda že opazna

Kvalitetno je naša turistična boljše, nemalo po zaslugi sproščene zasebne pobude, kar se pozna predvsem v gostinstvu in trgovini, zanemariti pa ne smemo 50 novih zasebnih turističnih agencij, ki se v glavnem ne pritožujejo zaradi pomanjkanja dela. V zadnjem letu pa je bilo v Sloveniji odprtih približno 100 novih gostišč, v gradnji je več zasebnih penzionov, o čemer pa natančnih podatkov nimamo. Zasebniki vsekakor zapolnjujejo dosedanje vrzeli naše turistične ponudbe, kar velja tudi za zasebne trgovine, ki so konkurenčne tudi zaradi raztegljivega delovnega časa, kar je toliko bolj dobrodošlo v turističnih krajih.

Do junija letos je bilo v Sloveniji odprtih 880 zasebnih trgovin, torej lahko oce-

nimo, da jih je zdaj že 1.000. Polovica je živilskih trgovin, četrtina neživilskih in preostala četrtina mešanih. Kar 60 odstotkov je prodajal, v katerih delajo le lastniki, 23 odstotkov ima zaposlenega enega ali dva delavca, 20 odstotkov pa več kot dva. Po občinah jim pri odpiralnem času v glavnem ne delajo težav, odpirajo tudi ob nedeljah, praznikih, zvečer, čemur se bo verjetno moral prilagoditi tudi družbeni sektor, saj prizadevanja gredo v smer določanja minimalna obveznega delovnega časa.

Tujih vlaganj še ni

V družbenem sektorju največ gradijo v slovenskih zdraviliščih, najbolj zagnani so v Banovcih, Moravcih, Dobrni in Rogaški Slatini. Turističnim projektom je bilo doslej namenjena tudi nekaj razvojnega dinarja, v vrednosti 4 milijonov dolarjev so ga v glavnem dobila zdravilišča.

V gospodarstvu je vse več zanimanja za vlaganja v turizem, bolje rečeno za ohranjanje kulturne dediščine, zgledu Almere, ki je obnovila Grimsche in Lipe, ki je obnovila Zemono, sledijo novi primeri. Tako je ravenska Železarna prevzela Rimski vrellec, Impol grad Štatenberg, TGA Kidričevo grad Borl, itd.

Pri tujih vlaganjih pa pravega zanimanja še vedno ni, doslej je bila podpisana le pogodba z Italijani, ki bodo vlagali v obnovo gradu Dobrovo v Brdih. Dokončno pa je zavržena napoved o tujem sovlaganju o obnovo gradu Mokrice.

M. Volčjak

Marković uspel

Navajeni smo na same slabe novice, zato tudi ob dobrih že slutimo slabe.

Kogar je pičila kača, se boji zvite vrvi, pravi pregovor. Če nadaljujemo v tem stilu, lahko rečemo: že tolikokrat nas je pičila kača, da se bojimo celo, če vrvi ni. Marković je v ZDA uspel, trdijo poročila. Vlak bratstva je uspel, trdijo poročila. Naposled dve dobri novice in to obe hkrati. Toda ob vsaki, še tako dobri novici, si dandanes pravimo: že res, toda...

Predsednik Ante Marković se ne bo niti dobro oddahnil, že bodo v v Beograd prileteli predstavniki Mednarodnega monetarnega sklada. Kakor je povedal ob povratku iz ZDA, posebnega protinflacijskega programa ne bodo zahtevali, kar bo morda vsaj za nekaj časa utišalo kritizirje, ki bi inflacijo najraje ukrotili s pomočjo zamrzovalnika. Nemara se bo strah pred njim po zadnjih potezah zvezne vlade in po uspešnem obisku Markovića v Ameriki le malce razblinil, kar bi prispevalo k zmanjšanju inflacije in cene ne bodo več tako galopirale, kot so septembra. V kolikšni meri so jo napihnile, je natančno težko oceniti, brez dvoma pa so jo, kajti če smo vsivprek poročali plače, da bi si zagotovili dober start v morebitno zamrznitev, so si ga brez dvoma vsivprek skušali tudi s cenami.

Visoke cene pa so visoke pete obule z vračunavanjem kreditiranja kupcev, ki si brez tega draga oblačila, belo tehniko, pohištvo, itd. težko privoščijo. Zvezna vlada zdaj to preganja s pomočjo inšpektorjev, ki pa vsepovsod in vsak dan le ne bodo navzoči. Kdor je dobro obveščen, kje in kdaj se mudijo, bo morda izgubil nekaj dni, sicer pa še vedno bolj ali manj očitno vračunaval prodajne ugodnosti v cene. Nobena skrivnost ni, da je moč še vedno nekatere izdelke kupiti na več čekov z različnimi datumi, celo oglase o ugodnih prodajnih pogojih še niso povsem izginili. Administrativni ukrepi so pač takšne narave, da se jim je moč izogibati, poiskati luknje, v tem smo Jugoslovani pravi mojstri. Najboljše zdravilo je tržna konkurenca, ki lukenj ne pozna, pa tudi milosti ne. Že kratek sprehod po trgovinah za mejo pove, da so tam mnoga živila celo za naš obubožani standard cenejša, celo oblačila so že cenejša...

Ob tem se človek vpraša, se je naše gospodarstvo res sposobno hitro odpreti v svet, je res moč naše tržišče prepustiti svetovni konkurenci? Čez noč resnično težko, to nedvomno dobro vedo strokovnjaki Mednarodnega monetarnega sklada, ki so nam enkrat že predpisali sidra, morda za Balkan res najbolj primerna, vsaj toliko časa, dokler ne odvržemo bergel. Morda spet prihajajo s podobnim receptom?

Pot iz globoke krize nikakor ne bo lahka in kratka, za veselje je resnično še prezgodaj. Kakor je še prezgodaj veselje, da so po povratku vlaka bratstva spori s Srbijo zglajeni.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Kitajski turizem izgublja

Krvavi dogodki na Trgu nebeškega miru so uničili večletne kitajske napore na področju turizma. Kitajska je v zadnjih letih postala zanimiva turistična dežela, tudi naše turistične agencije so vabili tja, mnogi pa so se tja podali na lastno pest, z vlakom iz Budimpešte čez Sibirijo. Zdaj pa so lepi hoteli, v katerih je bilo do maja težko najti sobo, prazni, državni turistični urad pa letos pričakuje več 1,3 milijarde dolarjev izgube. Večletni naporji so bili potrebni, da je kitajski turizem zaživel, čeprav se Kitajska ponaša z mikavno kulturno dediščino. Ljudje so se morali otresti strahu, ki ga je zapustila kulturna revolucija, še pred dobrimi desetimi leti pa ni bilo primernih hotelov, nato pa so v vseh večjih mestih s pomočjo nekaj milijard tujih vlaganj zrasli hoteli znanih svetovnih hotelskih verig Sheraton, Holiday Inn, Hilton, Manila-hotel, itd. Turistični zaslužek je počasi naraščal in lani dosegel rekordnih 2,22 milijarde dolarjev, deželo pa je obiskalo 4,3 milijona tujih turistov.

M. V.

Škofja Loka, oktobra - Loške tovarne hladilnikov so na zadnjih sejnih predstavah tudi posebno traktorsko klimatsko napravo, ki je plod poslovno tehničnega sodelovanja z zahodnonemško firmo Suetrak. Napravo so poimenovali AC-7. Tržišču pa nameravajo ponuditi tudi podobno, majhno klimatsko napravo za tovornjake, kombije in druga vozila. Foto: Janez Pipan

ureja MARIJA VOLČJAK

Merilci toplote danskega podjetja Clorius tudi pri nas

Celotni servis merjenja toplote na radiatorjih

Ljubljana, 12. oktobra - Merilec toplotne energije na našem tržišču ni povsem nov izdelek, saj jih že nekaj let izdeluje vojvodinsko podjetje Kula, novost pa je celotni servis, ki ga bosta ponujali ljubljanski podjetji RMP in CMP, zunanji partner pa je dansko podjetje Clorius, katerega merilce uporabljajo že v številnih evropskih državah. Pričakujejo, da bo v stanovanjskih blokih poraba toplotne energije padla za 15 do 20 odstotkov.

Pred leti, ko je bila zlasti v Kranju problematika ogrevanja zelo vroča, smo pisali o merilcih toplote, ki jih je moč pritrčiti na radiatorje in tako izmeriti porabljeno toplotno energijo. Že tedaj jih je izdelovala vojvodinska Kula, vendar pa se na našem tržišču niso uveljavili. Merjenje toplote namreč spremlja preveč progledov, da bi bilo moč le pritrčiti merilec na radiatorje in nato zahtevali račun le za resnično porabljeno toplotno energijo.

Potreben je namreč celoten servis, od nameščanja merilcev, njihovega odčitavanja, servisiranja do obračuna porabljene toplotne energije. Le z zelo resnim pristopom pa se je moč izogniti napak in namenskim napakam, boljše rečeno goljufijam, saj je merjenje porabljene toplotne energije še vedno veliko bolj problematično kot denimo električne energije ali vode.

Sistem merjenja porabljene toplotne energije na radiatorjih je do vseh podrobnosti razvil dansko podjetje Clorius, vključeno je v kompanijo ISS Group, ki ima 65 podjetij v 16 deželah sve-

ta. Z merjenjem porabe toplotne energije se ukvarja že od leta 1926, izkušenj ima torej resnično veliko. Cloriusov sistem merjenja toplotne energije in tople vode je danes v Evropi že zelo uveljavljen, instaliranih je že več kot 22 milijonov njegovih merilcev, ki merijo toploto v več kot petih milijonih stanovanj. Izkušnje pa kažejo, da poraba energije pade za 15 do 20 odstotkov.

Clorius ima posebej usposobljene ekipe, ki glede na to, kakšen je radiator, ustrezno namestijo merilec, ob koncu kurilne sezone odčitajo porabo na vseh radiatorjih in zamenjajo merilne stekleničke. Pri delu se menjavajo, da v isto stanovanje je prihajajo isti. Pri obračunu porabe vsako leto napravijo primerjavo oziroma kontrolo za vsak radiator z letom poprej, da bi se izognili napakam.

Cloriusov sistem merjenja porabe toplotne energije zdaj prihaja tudi k nam, v Jugoslaviji ga zastopa avstrijsko podjetje Proimpex, ki ukvarja s prenašanjem tehnologije k nam. V Ljubljani pa so ustanovili podjetje RPM

Klasični merilec bo za vsak radiator bo preračunano v nemške marke veljal 25 do 30 mark, v ceno je seveda všteti celotni servis. Pri uveljavljanju tega sistema imajo v Ljubljani prednost, saj mestni odlok terja merjene porabe po objektih in 85 odstotkov stanovanjskih blokov ima v kletih že merilce porabe toplotne energije. Zato bodo hišni sveti nedvomno zainteresirani za merjenje po stanovanjih, saj danske izkušnje pravijo, da je moč prihraniti 20 odstotkov energije, stroški merjenja pa so 4 odstotni, prihranek je torej še vedno 16 odstoten.

(Razvoj, proizvodnja, marketing), ki bo projekt 3 E (energija, ekologija, ekonomija) uresničevalo s sodelovanjem občinske konference ZSMS Ljubljana-Siška (mladi bodo sodelovali pri nameščanju in odčitavanju meril-

Na pohodu so elektronski merilci, na Danskem imajo 7 do 8 odstotni delež, ki imajo vrsto prednosti. Točnost klasičnih je namreč 96 odstotna, elektronski so povsem zanesljivi, najmanj pet let jih ni potrebno umerjati. Seveda so dražji od klasičnih, njihova cena je približno 100 nemških mark. Pri Cloriusu pa so prav tako že razvili "stevec" - skupno mesto za odčitavanje porabe toplotne energije, ki ga namestijo poleg električnega števca v predsobi oziroma pri vhodnih vratih.

cev) ter s sodelovanjem podjetja CMP.

V bistvu gre torej za uvoz merilcev, želijo pa si, da bi v prihodnje izdelovali kakšen njegov sestavni del. V Zahodni Nemčiji in Avstriji denimo izdelujejo sestavne dele sami, Clorius jim dobavlja le stekleničke.

Pri uveljavljanju Cloriusovega sistema bodo morali naprej testirati naše radiatorje - poslati jih nameravajo na Dansko - saj se vsi njihovi standardi ne ujemajo z zahodnoevropskimi.

M. Volčjak

PREJELI SMO

JANEZ EVANGELIST KREK V SELCIH

Pred dvema letoma smo se ob 70. obletnici smrti spominjali dr. J. E. Kreka, duhovnika, socialnega, kulturnega in političnega delavca za pravice in blagostanje slovenskega naroda. Slovenski pisatelj, njegov sodobnik in velik prijatelj, Ivan Cankar, je ob njegovi smrti zapisal: »Umrli je največji Slovenec in najboljši človek.«

O J. E. Kreku in njegovi materi piše Ivan Dolenec v Izbranih spisih takole: »Glavne poteze v značaju Krekove matere so bile

izredna ljubezen do revežev, srčna pobožnost in veliko veselje do branja. V njeni hiši 'Stoku' (stala je na mestu, kjer sedaj stoji Krekov dom) so bili berači iz Selske doline kar doma. Revežu ni dala samo daru uboge vdove, povprašala ga je tudi po njegovih težavah z dobro besedo, ki gre bolj v slast od kruha in vode. Pri Krekovi materi se niso shajali samo berači, ampak skoraj vsa selska vas. Če je prišla ženska z daljnih hribov v Selca in hotela prenočiti, je šla h Krekovi materi. Razvila se je nekaka brezalkoholna gostilna za ženske.

O materini smrti je rekel Krek spomladi l. 1907 na Dunaju v govoru na sestanku dunajskih katoliških slovenskih društev, da je bil to najbridkejši udarec, ki ga je bil kdaj zadel.

Hiša v 'Stoku' je bila sedaj prazna. Kupila jo je selska posojilnica in zgradila na tem mestu ponosno stavbo selskega doma. Tudi sedaj je poslopje shajališče vse župnije; v njem imajo svoje prostore občinski urad, posojilnica in izobraževalno društvo. Tudi reveži niso pozabljeni. V Krekovem domu imajo hiralnico. Celo Krekova soba je na podstrešju opremljena s preprostim

kmečkim pohištvo, kakor je bil to želez ljubitelj domačih izdelkov. Okna so obrnjena proti jugu, med drugimi višinami zreš tudi hribček sv. Miklavža, ki je bil Kreku najljubši v vsej Selski dolini.«

Tako piše Ivan Dolenec l. 1922. Stavba Krekovega doma še stoji, tu in tam je v njem tudi kaka kulturna prireditev. Prostor so namenjeni športnemu društvu, sestankom v KS, itd. Ljudje, ki smo pred dvema letoma veliko zastojnega truda vložili v praznovanje ob 70. obletnici Krekove smrti, smo na občnem zboru KK SZDL dali pobudo, da se Krekov dom adaptira in da se zopet obnovi spominska soba. Kljub temu da so predstavniki ljudstva, ki so odgovorni tudi za kulturno življenje v Selcih, vse obljubili, sadow ni. Še več, v Krekovem domu je sedaj bife športnega društva. Ker gostilne pod cerkvijo ni več in ker se je 'izkazalo', da je bife 'neobhodno' potreben, je predsednik na istem zboru KK SZDL predlagal, da bi bil bife v Krekovem domu. Krajani smo bili proti. Danes pa je bife vseeno tam.

Ob 72. obletnici njegove smrti spominjam Selčane spet na Kreka in na njegovo dediščino, ki ni pomembna le za nas Slovence, ampak tudi za velik del južne Evrope. In naj Krekov dom ne bo hiralnica za tiste, ki brez alkohola ne zmorejo več!

Tone Kokalj

KOVINOTEHNA

KOVINOTEHNA BLAGOVNICA FUŽINAR JESENICE

44 RAZLIČNIH VRST KRISTALNIH
KOZARCEV ROGAŠKA SLATINA
(II. KVALITETE)

CENA ZA KOZAREC SAMO
242.800 DIN.

NEMOGOČE JE MOGOČE

UGODNO

ljubljanska banka

OKTOBER — MESEC VARČEVANJA — MESEC BREZ VRST

Obkroženi dnevi so izplačilni in takrat so vrste v vseh bankah najdaljše. Ali ni ostalih dni več?

V GORENJSKI
BANKI SE
ŽELIMO
VRSTAM
IZOGNITI!

ZATO, POČAKAJMO DAN, DVA IN VRSTE PRED BANČNIMI OKENCI SE BODO PORAZDELILE.

NAŠ ARGUMENT ZA TAKO PRIPOROČILO — OBRESTI!

Predvideni povprečni OD v SR Sloveniji za oktober = 11.500.000 din

čas	dnevni faktor	znesek (povp. OD)	obresti
1 dan	1,00938831	11.500.000 din	108.000 din
2 dni	1,01886477	11.500.000 din	216.900 din

PREPRIČANI SMO,
DA SE ZA TAK ZNESEK SPLAČA
PRIHRANITI ČAS IN ŽIVCE!

PODALJŠAJMO »MESEC BREZ VRST«
ČEZ CELO LETO!

Temeljna banka Gorenjske

Franc Puhar - Aci

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

PROMET NARAŠČA

Občina je dosedaj odklanjala izdajo koncesij za avtoprevoze potnikov. Povpraševanje za prevozi pa je vedno večje. Zato se podeli koncesija Alojzu Jarcu za prevoz potnikov z avtoomnibusom od železniške postaje na Jezersko in nazaj.

— Leta 1927 —

KAKO DO DENARJA ZA NOVO ŠOLO

Na seji, 16. novembra 1927, so ponovno razpravljali o nujnosti, da se v Kranju zgradi nova ljudska šola. Preden se odobri lokacija in naroči načrte je treba zagotoviti sredstva. Ker drugi dohodki občine niso zadostni, naj se takoj poviša doklada na trošavino za vino. To je najbolj prostovoljna oblika davkov, saj ga ne plača gostilničar, pač tisti, ki pije. Tako so utemeljili povišanje denar se je stekal v poseben sklad za šolo. V ta sklad pa so šla tudi vsa sredstva pridobljena s prodajo občinskih stavb in zemljišč.

PRVA STANOVANJSKA ZADRUGA

S poslovanjem je pričela prva stanovanjska zadruga, ki nosi ime »Lastni dom«. Zadrugi je občina po izredno nizki ceni prodala svoja zemljišča pod Zelenovim klancem. Predvideva se, da bi odstopili tudi zemljišča v Kokrškem predmestju. Povpraševanje za stanovanja je vedno več, zato je treba tej zadrugi pomagati.

AVTOTAKSI

Odobrena je prošnja za koncesijo Cirilu Grajzarju za prevažanje oseb z avtomobili. To je prvi avtotaksi v Kranju.

Tudi druge obrtne usluge se že pojavljajo v mestu. Podeljena je bila koncesija Francetu Janši za električne naprave nizke napetosti. Tudi to je prva obrtna delavnica te stroke v Kranju.

— Leta 1928 —

KINO PROST OBČINSKE TAKSE

Kino »Narodni dom« predvaja tudi kulturne filme in se zato kot ustanova oprosti občinske takse. Isto velja za kino »Ljudski dom«. Zasebni kino »Talijski« pa je že oproščen, saj je dnevna taksa znižana od 150 na 40 Din.

ŽELEZNICA NA ŠTAJERSKO

Že leta 1900 so v Kranju pristali, da se prične z izdelavo načrtov železnice Kranj — Kamnik — Tužinj — Vransko. Dne 3. junija 1928 se je vršilo »nadstrankarsko« zborovanje v Kranju. Zamišljal o gradnji železnice je bila z navdušenjem sprejeta. Izvoljen je bil 20 članski odbor iz vseh zainteresiranih občin. Kranj je že to leto prispeval 10.000 Din. Geološke raziskave so že končane in izredno ugodne. To bi bila najcenejša povezava Gorenjske s Štajersko.

UKINITEV PUŠKARSKE ŠOLE

Ker je zamisel o tovarni orožja v Kranju propadla (selitev v Užice), je tudi puškarska šola nepotrebna. Od 28 absolventov so le štirje našli zaposlitev v svoji stroki. Na seji občinskega odbora dne 18. junija 1928, je bil sprejet sklep, da se šola ukine, ker je predraga in nepotrebna. Kranj mora pohiteti s tekstilno šolo, saj je v tekstilnih tovarnah že čez 3000 delavcev redno zaposlenih.

VISOKO PRIZNANJE ZA DEKANA

Dekan Anton Koblar je že 28 let župnik v Kranju. Bil je odbornik občine, naionalno zaveden in skrben za revne občane. Najbolj pa je pomembno njegovo delo kot zgodovinar. Izdal je knjigo »Zgodovina fara Ljubljanske škofije« in »Zgodovinski zbornik«. Zadnja leta pa skrbno pripravlja in zbira gradivo za zgodovino mesta Kranj. Na seji občinskega odbora, dne 18. julija 1928, je bil zaradi teh zaslug proglašen za častnega občana mesta Kranj.

Leta 1929

KONJSKA KLAVNICA

Trojar Avgustu se dovoli poleg mestne klavnice postaviti konjsko klavnico in hleve za konje.

Ves prevoz med železniško postajo in mestom se je vršil s konji. Poleg prevoznikov s koncesijo so tovarne imele svoje konje.

KJE BO NOVA POŠTA

Občina je že odkupila hišo št. 174 na podrtini od Marije Korosec (Pišklež) za Din 90.000. Hiša bo porušena, ker se bo na tem prostoru v perspektivi gradilo novo pošto poslopje. Poštno telegrafsko uprava iz Ljubljane je namreč občino že poprosila za stavbišče.

Kultura - sestavni del življenja

VEČ MOŽNOSTI MLADIM IN USTVARJALNIM

Kranj - Svet za kulturo pri Občinski konferenci SZDL Kranj je spomladi leta 1987 dal pobudo za sklic problemske konference o kulturi v kranjski občini. Celotno vrsto pobud je bilo takrat slišati, večina jih je našla svoje mesto tudi v sklepih konference. Ali pa so sklepi ostali le pozabljeni črki na papirju - to nas je zanimalo v pogovoru s predsednico sveta Joži Puharjevo.

"Mimo sta dobri dve leti, odkar smo se v Kranju v okviru SZDL odločili za tak način ugotavljanja, kaj je treba za spodbujanje kulture še narediti, kje so pomanjkljivosti, kam gre razvoj. Morda bi bilo res dobro natančneje ugotavljati, kaj je bilo od vseh sklepov narajenega; morda bi bilo prihodnje spomlad kazalo na novo s problemsko konferenco začrtati ali pa le dopolniti vse tisto, za kar se je zavzemala konferenca. Sicer pa v svetu za kulturo sproti ugotavljam, ali so kje kakšne bele lise, kje je treba določenih spodbud, da se stvari spremenijo in premaknejo."

S katerimi pobudami pa se je v zadnjem času ukvarjal vaš svet?

"Gre za informacijske probleme v kulturi. Že dve leti in več si prizadevamo nekaj spremeniti, pa je uspeh le delen. Že na problemski konferenci je bilo slišati, da potrebujemo v Kranju neki center - sploh ne kaj velikega - pač pa nekoga, ki bi zbiral informacije o kulturnih dogodkih, jih urejal in posredoval tudi za mesec ali več vnaprej. Takšne brošure ali pa morda letaki naj bi bili na voljo povsod - v trafikah, knjigar-nah, v hotelskih recepcijah ob vseh drugih informacijah. Letos spomladi je sicer zagledal luč sveta Vseved s turističnimi, kulturnimi in komercialnimi informacijami, pa je, kot se zdi, bil le poskus. Taka informacijska točka bi bolje povezovala ustvarjalce v kulturi in obiskovalce. Zdaj je dogovorjeno, da

bi v okviru ZKO Kranj začeli s takšno dejavnostjo, in kolikor vem, tudi kar zadeva denarnih sredstev iz Kulturne skupnosti Kranj ne bo nepremostljivih problemov."

Med dolgoletne že kar večne želje v Kranju sodi koncertna dvorana, ki se ji problemska konferenca prav tako ni izognila, priklicati pa je seveda ni mogla.

"Prepričana sem, da si bo Kranj sčasoma pridobil primeren kulturni hram, v katerem bodo lahko nastopale tudi večje in ne le komorne glasbene skupine. Res si zdaj glasbeniki pomagajo z dvoranico Glasbene šole, pa s kranjsko Gimnazijo in koncertno dvorano Delavskega doma. Toda nobeden od teh prostorov ni tisto, kar bi rabili, ni tehnične opreme niti druge opreme, ki bi poskrbela za simpatični kulturni videz. V ugodnejših ekonomskih razmerah je bila tudi dostopnost Lju-

bljane kriva, da so mladi in odrasli hodili na glasbene prireditve raje tja; to pa se je poznalo ne nazadnje kot manjšanje te vrste kulturnega povpraševanja doma."

Koncertna dvorana pa gotovo ni edina stvar, ki se v zadnjih dveh, treh letih ni premaknila...

"Prav gotovo je še cela vrsta stvari, ki bi jih mesto moralo imeti, a jih nima, drugod pa so že dolga leta. To je prav gotovo prostor za stalno muzejsko zbirko, ustrenejši prostori Osrednje knjižnice, če naštejemo samo največje probleme.

Po drugi strani pa je treba reči, da se je vendarle nekaj tudi premaknilo na bolje. Obnovljen je bil grad Kieselstein, v njem je zaživela nova dejavnost, likovna, plesna, literarni večeri, letos poleti je zaživelo s prireditvami tudi grajsko dvorišče. Veliko si obetamo od dejavnosti Glasbene šole, tam nastajajo mladi glasbeni orkestri, ki bodo kmalu postali del kulturnega življenja v Kranju. Ne gre pozabiti na dejavnost šolskih kulturnih društev, ki so imenitna kulturna vzgoja otrok in mladine v okviru šolskih programov. Ne nazadnje je še kako pomembna tudi nenehna likovna dejavnost Gorenjskega muzeja."

Se ne zdi, da se Kranj ubada s temi problemi v kulturi tudi zato, ker je včasih mesto dajalo prednost drugim dejavnostim?

"Vzrokov, da imamo nekaj večjih vrzeli, je več, mislim pa, da to ni bila prevelika ovira, da ne bi nastajale in delovale nekatere kvalitetne, dobesedno

reprezentančne kulturne skupine, kot so Prešernovo gledališče, APZ France Prešeren, Gledališče čez cesto, pa individualni umetniki, široko je razvejana in živa ljubiteljska kultura. Res pa je, da pred posledicami preteklosti, ki je bila glede vzgoje za zahtevnejše kulturne prireditve brezbržna, ni moglo ubežati čez noč. Tudi prebivalstvo je glede kulturnih zahtev zelo različno. Drži tudi, da je bila tako imenovana dnevna politika dolgo časa zaposlena z drugimi področji, kultura je bila bolj ob strani. S padanjem standarda pa se stvari zdaj spreminjajo. Tudi ideologija se menja - ni več samo tako imenovana množična kultura tisto, kar je treba razvijati: prostor se zdaj najde tudi za kaj posebnega, celo komercialno je lahko."

Ali so te spremembe napoved večjih možnosti za nove poglede v kulturi?

"Vsekakor. Treba je le pogledati okoli, pa se najdejo mladi, ustvarjalni ljudje, ki želijo pokazati nekaj novega, drugačnega. Ker se spreminja tudi kadrovska politika v kulturnih institucijah, so za tak svež veter v kulturi odprta vrata. Ni pomembno, da tudi od tega ne bo vse ostalo in se dokončno potrdilo, toda ljudje morajo imeti priložnost za kulturno ustvarjanje - v najširšem smislu. Najpomembnejše je vsekakor to, da se sprejema vse, kar je novo, brez nepotrebnih bojazni: tisto, kar je vredno, se končno samo potrdi, ostalo se porazgubi."

Lea Mencinger

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Mestne hiše so na ogled dela *petih tirolskih kiparjev*: prof. Ericha Kebra, Markusa Florianca, Ericha de Ghezija, Petra Kuttlerja in Gerberta Ennemoserja. V Stebriščni dvorani je na ogled razstava slik *Adija Kebra*. V Prešernovi hiši je odprta retrospektivna razstava del *Izidorja Jalovca*.

Literarni krožek na kranjski Gimnaziji prireja jutri, v sredo, ob 12.30 v gimnazijski knjižnici *srečanje s pesnikom Andrejem Brvarjem*.

V Domu JLA odpirajo jutri ob 18. uri razstavo *likovnih del* likovne skupine Doma JNA Beograd.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je odprta razstava *Delavska ustvarjalnost 89*.

V galeriji *Kosove graščine* odpirajo danes, v torek, ob 19. uri razstavo *karikatur* makedonskega karikaturlista Ane Vasilevskega.

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža radovljjske graščine so v okviru *klubske razstave fotografij in diapozitivov* Foto - kino kluba Radovljica na ogled dela pionirjev.

ŠKOFJA LOKA - Na Loškem odru bodo v četrtek, 19. oktobra, ob 19.30 za izven uprizorili predstavo Michaela Frayna *Hrup za odrom* v režiji Lojzeta Domanjka.

TRŽIČ - V Kurnikovi hiši je na ogled razstava avtorskih fotografij *Jara Miščevića*, člana Foto - kino kluba Tržič.

Lutkovna dejavnost

ANNINE LUTKE VZBUJAJO OBČUDOVANJE

Lutkovni krožek na osnovni šoli v Žirovnici že nekaj let vodi prizadevna mentorica Anne Čeh, ki sama, kot likovna ustvarjalka, izdeluje imenitne, izvirne in občudovanja vredne lutke. Na srečanju lutkovnih skupin v Mariboru se njenih lutk kar niso mogli nagledati.

Anne Čeh je po rodu Angležinja in že dvajset let živi na Jesenicah. Anne je diplomirala na likovni akademiji iz uporabne umetnosti in ko je prišla na Jesenice, je seveda našla stik s kulturo. Najbolj se je posvetila otrokom: v žirovniški osnovni šoli že vrsto let vodi angleško konverzacijo in lutkovni krožek. Anne pa se je uveljavila kot odlična prevajalka in že nekaj let prevaja dramska in druga dela iz slovenščine v angleščino.

Tokrat smo se s skromno in redkobesedno Anne menili samo o njenem mentorskem lutkovnem delu.

»Pred štirimi leti sem se v osnovni šoli v Žirovnici, kjer sem vodila angleško konverzacijo, vključila tudi v njihov lutkovni krožek. Že nekaj let pa sodelujem z Radom Mužanom v amaterskem gledališču Tone Cufar. Rado Mužan pripravlja zanimive otroške igrice in otroške matinee, v katere se vključujejo tudi lutkovne predstave.

Lutke so me vedno zanimale, prav tako kot gledališče in gledališki kostimi. Lepo je sodelovati z otroki, ki so tako navdušeni nad lutkami in nad lutkovno igrjo. Vedno pa smo se potrudili, da smo napravili nekaj novega, nekaj izvirnega. Z igrico Zlato jabolko smo sodelovali na srečanju lutkovnih skupin v Mariboru, predstavili smo igrico Kdo je napravil Vidku srjčico, pa Volka in sedem kozličkov, palčka Piskalčka in druge. Vse lutke smo napravili skupaj in bili veseli, če so otroci in odrasli predstave lepo sprejeli. Lani smo se predstavili celo v Kosovi graščini. Mislim, da so bile kar zanimive tiste velike lutke, ki so na osnovni šoli v Žirovnici ter lutke, ki smo jih napravili iz plastičnih steklenic od kisa - odprtine so kar pravšnje, da steklenice lahko otroci na prstku držijo...«

Zato, ker je bila Anne Čeh kar preveč skromna, smo se oglasili še na osnovni šoli v Žirovnici, kjer so o njenem mentorstvu dejali:

»Čehova je vložila izredno veliko prizadevanja v naš lutkovni krožek, veliko truda in izdelala odlične lutke. Lutke Zlatega jabolka so bile tako originalne, da so na srečanju v Mariboru pozele izjemno zanimanje; občinstvo se je kar zgrijalo okoli njih. Bilo so izvirne in krasno izdelane, tako kot druge lutke. Vedno poskuša nekaj novega: otroci jih nosijo na palčkah, na rokah, so iz stiropora, na lesu. Način lutkovnega izražanja je vedno nov in vsako leto drug, zato za lutke - mi mogre: vsako leto jih razstavimo - res zasluži vse priznanje.«

D. Sedej

ZKP RTV Ljubljana

NOVE PLOŠČE

Največji slovenski založnik gramofonskih plošč in kaset, Založba kaset in plošč RTV Ljubljana, je pred časom poslal na tržišče kup novosti. Novosti bo verjetno po vrnitvi Tomaža Domicelja v Slovenijo na bivše delovno mesto Andreja Šifrerja pri ZKP oziroma po podpisu pogodbe z multinacionalno CBS, v tej delovni organizaciji zelo pogosta beseda.

V zadnjem paketu plošč, ki sicer že nekaj časa uspešno kraljujejo na različnih popularnih lestvicah omenimo predvsem trenutnega idola mladih *Jasona Donovan* (LP Ten Good Reasons), ki pa se pojavlja tudi na drugem nosilcu zvoka - skupaj z *Kylie Minogue* prepeva "Especially For You", ter druge hite, poglobitveni grešnik zato pa je seveda kompanija Stock Aitken Waterman.

Ljubitelji filma "Dream A Little Dream" so z izdajo istoimenske plošče prišli do svojih pesmi, ravno tako pa tudi domača zadrška skupina *Istina*.

Ko smo na področju domačih izdaj ne moremo mimo zadnjega projekta Gorenjca *Aleksandra Mežka* "Podarjeno srce" - plošče, ki je že pred izdajo močno burila duhove. Po izidu je dejstvo, da je njen izid omogočila cela vrsta slovenskih delovnih organizacij in posameznikov, ter da so bili s sodelovanjem povabljeni vrhunski izvajalci, si verjetno velja vinilni izdelek že samo zaradi tega postaviti na gramofon ter si seveda ustvariti lastno sliko o ustvarjenem...

V. B.

ureja LEA MENCINGER

Jutri v Prešernovem gledališču

SREČANJE SLOVENSКИH PESNIKOV

Kranj - V kadišnici Prešernovega gledališča se bodo jutri dopoldne zbrali na tradicionalnem srečanju slovenski pesniki, da bi kot je že v navadi razpravljali na temo slovenskega pesništva.

Tema letošnjega pesniškega simpozija je Mit in poezija. Uvodna referata na to temo sta pripravila pesnika Niko Grafenauer in Veno Taufer. Pričakovati je, da bodo na to temo slovenski pesniki imeli kaj povedati.

Prireditelji srečanja - Društvo slovenskih pisateljev, Prešernovo gledališče Kranj in Programski svet srečanja je povabil v Kranj okoli 150 slovenskih pesnikov. Dosedanja srečanja so bila vedno v začetku leta, letošnje pa so prestavili na jesen. Med drugim tudi zato, ker se v tem mesecu spominjamo 120 - letnice smrti pesnika Simona Jenka. Na srečanju pa, kot je znano, podeljujejo tudi Jenkovo nagrado za čenju pa, kot je znano, podeljujejo tudi Jenkovo nagrado za najboljšo pesniško zbirko zadnjih dveh let. Žirija, ki jo je določil Programski svet srečanja - Andrej Inkret, France Pibernik, Denis Poniž in Tomaž Šalamun kot lanske nagradajec bo razglasila letošnjega Jenkovega nagradjenca v jutri, v sredo zvečer ob 19. uri na literarnem večeru v Renesanci dvorani Mestne hiše v Kranju.

V okvir srečanja sodi tudi podoknica, ki jo bo ob 18.45 pred Jenkovo hišo v Tomšičevi ulici zapel Moški pevski zbor Lek iz Ljubljane. Pevci bodo z uglasbenimi Jenkovimi pesmimi nastopili tudi na literarnem večeru v Renesanci dvorani.

L. M.

EX TEMPORE LOKA 89

Škofja Loka - V organizaciji ZKO Škofja Loka in Loškega muzeja se v petek, 20. oktobra, začne tradicionalni slikarski Ex tempore, ki se zaključuje v nedeljo, 22. oktobra, z razstavo v galeriji Loškega gradu.

Organizatorja pričakujeta, da se bodo te slikarske prireditve tako kot prejšnja leta udeležili slikarji iz vse Slovenije. V petek in v soboto bodo slikarji lahko žigosali platna v galeriji Loškega gradu od 10. do 13. ure in od 16. do 19. ure. Slike, sodelujejo lahko z največ tremi, pa bodo oddali v nedeljo med 8. in 11. uro v galeriji Loškega gradu. Organizator je razpisal dve slikarski temi - prsto in pa Škofja Loka z njeno kulturno dediščino. Žirija v sestavi Maruša Avguštin, dr. Milček Komelj, Jožef Matijević, Franc Novinc in Slavica Osterman, bo izbrala dela za razstavo, ki jo bodo odprli v nedeljo zvečer ob 19. uri. Takrat bodo razglasili tudi najboljša dela in podelili sedem denarnih nagrad. V denarni sklad prireditve so prispevali: Alpetour - DO za obnovo avtoplaščev, Marmor Hotavlje, Termo Škofja Loka, Gorenjska predilnica, Iskra Železniki, Kroj Škofja Loka in LB TBG Kranj.

Naše razmišljanje

MESEC KNJIGE BREZ KNJIG

Pravzaprav to še ne bi bila nobena katastrofa, če bi od polovice oktobra pa do polovice novembra, v času torej, ki ga uradno namenimo knjigi, ne kupili ali ne prebrali nobene. Tisti, ki se razumejo na statistiko, bi vedeli, da je ta dvajsetina leta relativno kratek čas. Toda ne gre za noben predah, se razume. Kaj bi dali, da bi bilo tako - da bi si vsi po vrsti kot nenasitni bralci (in tudi kupci) morali med letom oddihovati od branja.

Stvar je pač postavljena na glavo. V mesecu, ki ga bomo povsod po državi izkoristili za propagiranje knjige in vsega, kar je povezanega z njo, si lahko nalijemo tudi čistega vina. Pravzaprav to vino po požirkih že pijemo zadnjih nekaj let - in Trubar, če bi bil deležen te resnice z nami vred - bi se ob njegovi grenkobi kremžil.

Kaj se je od lani spremenilo? Predvsem to, da je knjiga, ki smo jo prekrstili v ekonomsko blago, postala le še bolj nedosegljiva, tako kot drugo blago. Pa ne na račun ustvarjalcev, ti so pri ceni malo pomembni strošek. In kaj je zdaj to ekonomsko blago, s katerim si postrežemo le še kdajpakdaj kot ob velikih praznikih? Nekakšna naša neizkoriščena zbrana, iz katere je mogoče vedno znova tehtati lastno ravnanje duha potrebnega za sprotno rabo, pa tudi za pomembna razpota v življenju. Saj je res, da hodimo zajemati v to zbrano tudi v vse bolj zdesetkano ponudbo naših knjižnic, toda knjiga je končno vredna nekaj več, če jo lahko kadarkoli vzamemo v roke z domače police. Težko dosegljiva knjiga tako postaja zastor, skozi katerega vse težje razločimo pota lastne prihodnosti.

L. M.

Razstava karikatur

ANE VASILEVSKI

Jesenice - V galeriji Kosove graščine bo do 11. novembra odprta razstava karikatur enega najpomembnejših makedonskih karikaturlistov Ane Vasilevskega.

Kvaliteta izdelave, inteligentna, prefinjen smisel za situacijo, filozofski in psihološki pristop v posameznih delih ga uvrščajo med karikaturliste, ki so dobili in dobivajo nagrade po vsem svetu. Karikature ustvarja že skoraj trideset let, se stalno izpopolnjuje in dograjuje: v zadnjih dveh letih je posebno zabavnel s karikaturami ustvarjenimi z barvnimi tuši. Njegov briljanten stil cenijo v novinarskih krogih. Že vrsto let je zaposlen pri časopisu za humor in satiro Osten.

NAREDIMO SI SAME

Preproste vezenine (3)

Okrasni vbodi

Poševni vbod

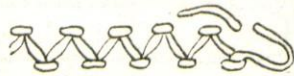
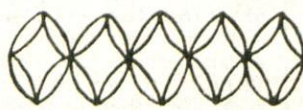
Poševni vbod lahko delamo samega ali v kombinaciji z vodoravnimi vbodi. Najenostavnejši kaže podoben cikcakaste črte. Delamo od leve proti desni in najprej naredimo proti desni ležeče poševne vbode do konca vrste. Med posameznimi vbodi puščamo razdalje v širini enega poševnega vboda. V dovršilni vrsti, ki jo delamo v obratni smeri, naredimo manjkajoče vbode. Ta vezenina je dvostrana in kaže na obeh straneh sklenjeno cikcakasto črto. Zgoraj opisani vbod izvedemo lahko tudi tako, da poteka med dvema črtama stikajočih se vbodov. Ves ta okrasni vbod delamo hkrati brez dovršilne vrste. Začnemo na levi. S šivanjem pridemo na površino, vbode v vodoravni črti proti desni za vodoravni vbod in v isti črti zopet nazaj pod sredino vboda. Sedaj vbodemo za poševni vbod navzdol, zajamemo proti levi vodoravno samo pol vboda in nato na licu preskočimo pravkar izvedeni polovični vbod ter dodamo še polovico. Od spodaj zopet pridemo pod sredino vboda na površje in naredimo proti desni ležeče površinski vbod navzgor. V tem smislu nadaljujemo.

Zgoraj opisani poševni vbod lahko spodaj in zgoraj spremlja vodoravna črta nestikajočih se vbodov.

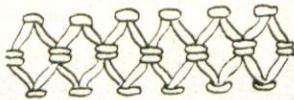
Če naredimo zgoraj opisanih okrasnih vbodov več vrst, drugo pod drugo, dobimo poljubno široko progo z mrežastim učinkom. Poševne vbode pa lahko kombiniramo še z drugimi okrasnimi vbodi.

Zgoraj: poševni vbod - cikcak
Spodaj: poševni vbod v stikajočih se vrstah

Zgoraj: Poševni vbod z vodoravnimi vbodi
Spodaj: poševni vbod z vodoravnimi vbodi v stikajočih se vrstah

Največji del naših nesreč pride do nas zato, ker smo jim šli naproti.

A. Schwarz - Bart

MODA

Za prehod iz zgodnje v pozno jesen bodo letos modne daljše jakne v močnejšem pepita vzorcu. Črno-belo! Krilo naj bo krajše, lahko si pa omislimo tudi črne hlače, ki so široke in mehko pačajo. Pri jakni je ovratnik dolg, zaokrožen, zaokrožena pa sta obe spodnji strani. Ramena so podložena, zaokrožena. Podobno blago smo pred kratkim videli v Suknovi trgovini v Kranju, na Vodopivčevi, imajo pa tudi odlično tanko volneno flanelo za hlače.

D. D.

Kuhajmo brez mesa

Špageti s paradižnikovo omako

1 paprika, 2 korenčka, 4 paradižniki, 3 žlice olivnega olja, zelenini listi, peteršilj, 1 žlička rjavega sladkorja, krebujlica, majaron, luštrek, mleti zvezdasti janež, 300 g špagetov, 50 g nastrganega parmezana.

Najprej pripravimo omako iz zelenjave: papriko drobno narežemo, korenje nastrgamo, paradižnik olupimo in narežemo. Nato jo dušimo na olivnem olju, najprej papriko, čez čas dodamo korenje in nazadnje paradižnik. Ko vse skupaj nekoliko dušimo, dodamo še nasekljane zelenine liste in peteršilj, začimbe, solimo in sladkamo. Dušeno zelenjavo lahko pretlačimo, vendar je cela bolj dekorativna.

Špagete kuhamo v osoljeni vodi z malo olivnega olja 7 do 8 minut. Kuhane odcedimo, oplaknemo z mrzlo vodo in jih stremo v ogreto posodo, prelijemo z omako, potresemo s parmezanom in ponudimo z zeleno solato.

DOMAČI ZDRAVNIK

Laneno seme zdravi

Stare zeliščarske knjige so polne zdravniških nasvetov za laneno seme. Danes le redko kje še najdemo lan, zato bo treba za semenom pogledati v lekarno.

Svež prašek iz lanenega semena zmešamo z medom in jemljemo pri prsnih boleznih.

Zmleto laneno seme z medom očisti pljuča sluzi, pozdravi kašelj in omili hripavost.

Zmečano laneno seme zdravi čire, bule, odvzame napetost in vročico okrog čirov in bul.

Pri trebušnih krčih prekuhamo laneno prejo z nekaj lesnega pepela, iztisnemo in še toplo položimo na trebuh.

Laneno olje vtiramo na bolečo zlato žilo in v razpokane roke.

Pri nahu v dihanju skozi lij v nos dim žganega lanenega semena.

Vročje laneno seme kot obkladek v platneni vrečki polagamo na boleča mesta ob protinskih in revmatičnih napadih, da odleže.

PRAV JE, DA VEMO

Z ohlajeno vodo, v kateri so se kuhala jajca, lahko zalijemo vse sobne lončnice, ki bodo tako dobile zadosti hranilnih snovi.

Šunko ali salamo damo na pizzo šele pet minut preden je pečena. Šunka ne bo presušena, obdržala pa bo tudi značilni okus.

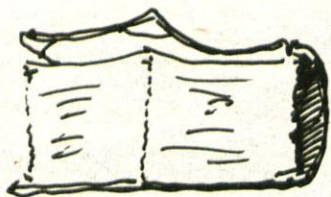
In ko smo že pri pizzah: pizzo si lahko pripravimo tudi kar z navadno omeleto. Ometino testo polijemo po ponvi z debelim dnem, na vrh pa naložimo šunko, prekrijemo z rezinami sira, pomazemo s paradižnikovo mezgo, nazadnje pa potresemo z origanom. Zdaj ponev pokrijemo, da vročina pod njo zapeče omeleto, raztopi sir in pizza je gotova.

Zrezki iz mletega mesa so okusnejši, če jih povaljamo v drobtinah ali v vročem pretlačenem kuhanem krompirju. Pa še večji bodo!

ureja **DANICA DOLENC**

MORDA NISTE VEDELI

Najbolj bogat jezik

Bu

Angleščina ima 490.000 besed, razen tega pa še 300.000 tehničnih izrazov, vendar je dvomljivo, ali jih tudi najbolj izobraženi ljudje uporabljajo več kot 60.000. "Basic English" (osnovna angleščina), ki jo je "izumil" leta 1930 C. K. Ogden, ima le 850 besed, a je mogoče z njimi izraziti vse najnujnejše. Običajni jezik v knjigah in časopisih ima okrog 10.000 besed, medtem ko tudi izobraženci uporabljajo v vsakdanjem govoru le okoli 5000 različnih besed.

Moje okno v svet

Po pravici povedano, vse moje otroštvo je minilo v težavah in mukah. Ničesar se ne bi mogel spomniti, da je bilo lepo. Gledal sem druge otroke moje starosti in opazoval smeh na njihovih obrazih. Vsi so imeli nekakšen cilj in so ga počasi hoteli doseči. Sam sem začel premišljevati, kaj naj storim. Imel sem veliko težav, ki so mi grenile otroštvo. Vsa ta moja razmišljanja so mi kaj malo pomagala. Trpim in garam, ženem se in strah me je tukaj, ta trenutek, ki se vleče v neskončnost. Moj cilj je še zelo daleč. Nobena misel ga ne približa. Ujet sem v nezno sedanjost, ki jo želim zamenjati. Zato se še naprej spopadam z vsemi težavami, ki mi netijo odpor. Želim si konca teh muk in skušam doseči svoj cilj. Obenem pa premagujem vse moje trpljenje. Bližam se zmagovitemu koncu. Zmago nad samim seboj, nad svojo omejenostjo in svojo prihodnost bom dosegel! In takrat bo tudi moje okno v svet bolj svetlo, večje.

Danijel Borkovič, 6. a r. OŠ Staneta Žagarja Kranj

Zbirava razne stvari

V torek, 3. oktobra, so imeli naši starši roditeljski sestanek. Zanje sva pripravili razstavo. Razstavili sva vse, kar zbirava. Lahko so si ogledali papirnate serviete, pisma, razglednice, stekleničke parfumov in deodorantov, raznovrstne listke, pločevinke, gumice, priponke, obeske in Disneyjeve junake. Razstavo sva pripravili predvsem za starše in učitelje. Učiteljice so najino razstavo pohvalile.

To je bila ideja naše razredničarke Tanje Ahačič. Na vsakih govorilnih urah bosta dva učenca pripravila razstavo. Tako bodo starši spoznali, kaj vse zbiramo in se med čakanjem ne bodo dolgočasil.

Tanja Škofic in Saša Fajfar, 7. a r. OŠ heroja Bračiča Tržič

IZ ŠOLSKIH KLOPI

*Metuljčki slovo jemljejo,
utrjene cvetke dremljejo,
le veterček lahen plava,
nad poljem ziblje se trava.*
Luka Parte, 2. r. OŠ Jezersko

Kaj je to?

*V torbah domujejo,
v njih veselo poskakujejo.
Peresnica, njihova stara
znanka,
včasih v šolski torbi
manjka.
Polni so učenja in znanja,
za njih skrbi učenka Tanja.
Uganka rešena je,
ime ZVEZKI dobili ste.*
UOSibila Lebar in
Romana Krapš, 6. c r. OŠ
Ivana Groharja Škofja
Loka

To sem jaz

To sem jaz: sin očeta Frenka in matere Anice. Sem tudi nečak sedmih tet in sedmih stricov. Doma imam muco Niki, ki je moja najboljša prijateljica. Imam tudi dve babici in enega deda.

Pred mano se je rodil brat Dejan, ki je star štiriinajst let in hodi v prvi letnik gostinske šole na Bledu. Sem tudi bratranec osmih sestricam in petim bratranecem. V šoli nisem najboljši in ne najslabši, zato sem kar zadovoljen.

Mati in oče mi pravita Damč ali Dami. V šoli pa me kličejo vsak po svoje. S svojim življenjem sem zelo zadovoljen.

Damjan Palčič, 5. a r. OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled

Bili smo v Dražgošah

Učenci 4. a in 4. b razreda smo v četrtek zjutraj odšli na ekskurzijo. Pot nas je peljala v Kropo, od tam v Dražgoše, naša zadnja postaja pa so bili Železniki.

Po vijugasti cesti smo se peljali v Kropo. Tam smo poskakali z avtobusa in odšli v železarski muzej, ki je zelo zanimiv, saj smo videli maketo Kroke in časa železarstva. Nato smo pot nadaljevali navzgor proti Dražgošam. V vasi je postavljen lep spomenik v spomin na padle vaščane in borce Cankarjevega bataljona. Na spomenik smo se tudi povzpeli in zagledali pred seboj Dražgoše z Bičkovsko skalo in prelepo Selško dolino. V boju za Dražgoše je umrlo nad štirideset ljudi, med njimi tudi otroci. Nemci so vas požgali, domačini pa so se skupaj s partizani umaknili na Jelovico. V tem boju je bilo mrtvih le sedem partizanov, Nemcev pa več sto. V spomin na umrle partizane in domačine smo učenci 4. b razreda pripravili kratko proslavo.

Iz Dražgoš smo se odpeljali proti Železnikom, kjer smo si ogledali plavž za taljenje železove rude, ob njem pa je tudi muzej. Iz Železnikov smo se po Selški dolini pripeljali do Škofje Loke in naprej proti Kranju. To je bila naša prva in tudi zelo zanimiva ekskurzija.

Saša Jeraj, 4. b r. OŠ Primskovo

REZERVIRANO ZA ZVEZDE

Hay!

Gotovo vsi spremljate nadaljevanko DELO NA ČRNO (Moonlighting) ob sobotnih večerih. Detektivski par Maddie Hayes in David Addison je prav posrečen, kajne? Zato sem se odločila, da vam junaka malo поблиže predstavim.

Simpatični BRUCE se je pod imenom BRUCE WALTER WILLIS rodil 19. marca 1955 v Zahodni Nemčiji. Kasneje se je njegova družina preselila v New Jersey v ZDA. Bruce je obiskoval Penns Grove High School,

nato pa se je zaposlil v neki tovarni. Že kot mladega ga je zanimala glasba, zato je nekaj časa igral v skupini Loose Goose kot harmonikar. Leta 1977 je začel obiskovati igralsko šolo v New Yorku in prvič zaigral v gledališču v igri Heaven and Earth. Po osmih letih pa je končno dobil, kar je želel: vlogo Davida Addisona v nadaljevanki Delo na črno. Od tedaj naprej si uspešno utira pot med najboljše igralce. Posnel je komedijo Blind date ob super igralci Kim Basinger, pa sodobno kriminalko Sunset, ki govori o kavboju Tomu Mixu, kjer je bil njegov soigralec James Gardner, in akcijski film Die hard. Bruce je zaigral tudi v enem delu nadaljevanke Miami Vice, ki pa ni bil prikazan na naših ekranih. Bruce je poročen z igralko Demi Moore in ima hčerko Rumer Glenn. Bruce pa se ne zanima samo za film, ampak tudi za glasbo. Posnel je že ploščo z naslovom The return of Bruno.

Zdaj pa še nekaj besed o CYBILL SHEPHERD. Rojena je bila v Memphisu v ZDA, kjer je večkrat zaigrala na gledaliških deskah. Mlada se je poročila s trgovcem Davidom Frostom in mu rodila sedaj desetletno hčerko Clementine. Cybill ni dolgo zdržala v rojstnem kraju, ločila se je in vrnila v filmski svet. Pravi come-back ji je omogočila nadaljevanka Delo na črno. Med snemanjem je spoznala svojega drugega izvoljenca dr. Brucea Oppenheima in kmalu zanosila. Zdaj ima z njim dvojčka Ariella in Zacka in je tik pred ločitvijo. In kje vse je Cybill zaigrala? Če se še spominjate, je igrala ob Donu Johnsonu v nadaljevanki Dolgo vroče poletje, leta 1971 je zaslovela v filmu The last picture show ob Jeffu Bridgesu, potem v filmih Daisy Miller, At long last love, The lady Vanishes... Njen najnovejši film pa se imenuje Nebeški ljubimec. Ob njej igrajo tudi Robert Downey Jr., Ryan O'Neil in Mary Stuart Masterson.

To bi bilo za danes vse.

Čao, Marjeta.

ureja **HELENA JELOVČAN**

Soričani začenjajo akcijo zbiranja denarja

Dinar za Groharjevo hišo

Sorica, 16. oktobra - »Prav je, da se Groharju, ki je vse ustvarjalne sile in delo posvetil kulturi, pa bil za življenja deležen le malo priznanja, vsaj po smrti oddolžimo z varovanjem njegove rojstne hiše. Nemogoče je, da bi v teh prizadevanjih ostali osamljeni. Ivan Grohar je last vseh Slovencev. Moramo narediti prostor enemu največjih slikarjev, kar jih je rodila slovenska dežela...« Nekako v tem smislu so v Narodni galeriji Slovenije, republiški kulturni skupnosti in Zavodu za spomeniško varstvo pospremili svojo moralno podporo prizadevanjem prosvetnega društva Ivan Grohar iz Sorice, ki želi odkupiti zasebni del rojstne hiše uglednega sokrajana in ga nameniti živi kulturi.

Žal pa vsa stvar ni tako preprosta, kot se zdi na prvi pogled. Groharjeva rojstna hiša sredi slikovite Sorice je razdeljena med tri lastnike. V pritličju si lasti približno četrtino Loški muzej z Groharjevo zbirko, četrtino pa PTT. Nadstropje in klet sta v zasebni lasti Vinka Freliha iz Kranja, ki svoj delež namerava prodati, saj pod to streho ni nikoli živel niti ne namerava. Prodajo je zaupal posredniški agenciji z Bleda.

»Ko smo v društvu slišali za nameravano prodajo, smo se takoj pozanimali v agenciji, dejali, da nas prostori zanimajo in prosili, če se da, naj nekoliko počakajo,« je dejala predsednica soriškega prosvetnega društva Jožica Kačar. »Domenili smo se, da bi do srede junija naslednje leto, ko imamo običajni Groharjev teden, po obročih plačali dinarsko protivrednost za okvirnih 45 tisoč zahodnonemških mark, na kolikor je ta del Groharjeve hiše uradno ocenjen.«

Akcije zbiranja denarja za odkup se je lotil Miro Kačar, učitelj v soriški podružnični šoli in slikar, ki je ob slabih obetih za »kulturni dinar« pomislil na bolj verjetno finančno pomoč slovenskih podjetij, prvenstveno seveda škofjeloških, in obrtnikov, ki imajo marketinški posluh in kajpak posluh za usodo dragocene kulturne dediščine Groharjeve rojstne hiše.

Člani prosvetnega društva iz Sorice so prizadevni, ustvarjalni, delavni, priznajo pa, da nikjer nimajo »stricev«, ki bi jim dobrovoljno priskočili na pomoč s po nekaj stari milijardami. Zato trkajo predvsem na kulturno zavest podjetnikov, ki jim v zahvalo za morebitno finančno podporo obljublajo povračilo v obliki »duševne hrane«: vsakemu darovalcu likovno delo - slovenski umetniki v ta namen že zbirajo svoja dela - ter enodnevni program za skupine. »Kulturni dan« je zasnovan kot kratek kulturni program, ogled Groharjevega muzeja, etnografske zbirke in razstave, ogled Sorice, možnost likovnega udejstvovanja in rekreacije.

Groharjeva rojstna hiša v Sorici

Jožica Kačar

»Solastniki Groharjeve hiše so že lani s skupnimi moči obnovili streho, kolikor smo mogli, pa smo za njeno ohranitev naredili tudi sami v društvu oziroma Sorici. Gostje na Groharjevih dnevih so sodelovali brezplačno (ansambel RŽ, Terlepova glasbenika, društvi Donit in Dolik, gledališče Tone Čufar, Janez Dolinar, Simona Juvan, Dušica Kunaver), z izkupičkom teh prireditvev in z denarno injekcijo dveh gostilničarjev smo uspeli obnoviti okna v Groharjevi hiši, tako da je hiša zdaj od zunaj zaščitena pred škodo,« je dejala Jožica Kačar.

»Jutri se dobimo s posrednikom in prodajalcem Frelihom,« je na-

daljeval Miro Kačar, »kjer se bomo skušali sporazumeti, da bi društvo nakazalo denar naenkrat, ne po obrokih, in to v zadnjem, junjskem roku, medtem ko bi sproti priliv iz zbiralne akcije do tedaj vezali v banki. Razmišljamo tudi o tem, da bi poleg podjetij in obrtnikov k zbiranju pritegnili tudi šolarje, podobno, kot so zbirali denar za Čopovo domačijo. Naša šola je dobila celo prvo nagrado med majhnimi šolami. Zdaj pričakujemo, da bi tudi drugi, vsaj škofjeloški in jeseniški, šolarji pomagali nam.«

Kačarjeva pravita, da v samo obnovo oziroma preureditev prostorov ne bi bilo treba veliko vlagati. V hišo bi radi preselili krajevno etnografsko zbirko, ki je izjemno bogata in trenutno domuje v zadružnem domu. Vendar pa iz Groharjeve hiše Soričani nočejo narediti mrtvega muzeja. Hočejo, da kultura živi, da se prodaja, da se na ta način tudi hiša sama vzdržuje. Zamisli imajo za razstavno prodajno galerijo slik, kipov, voščilnic, spominkov, čipk in drugih likovnih in ročnih del domačinov. Podstreha je rezerva za prihodnost, morda za kakšno sobo, klet za gostinski lokal, tako da bi lahko soriško društvo prirajalo tudi slikarske šole, tečaje, Groharjevo slikarsko kolonijo.

H. Jelovčan

MI DAJEMO ZELENEMU BOGASTVU NOVE OBLIKE IN NOVA ŽIVLJENJA

DAJEMO SVETLOBO OKEN

TO JE JELOVICA

DAJEMO MOČ VRAT

DAJEMO TOPLINO SODOBNIH HIŠ

JELOVICA

Kidričeva 58, tel. (064) 631-241

OBIŠČITE NAS NA SEJMU STANOVANJSKE OPREME V KRANJU

22. mednarodni sejem stanovanjske opreme v Kranju

Tokrat več, kot le povprečen

Kranj, 16. oktobra - Že prvi dan, ko je letošnji 22. mednarodni sejem stanovanjske opreme v Kranju odprl predsednik skupščine gorenjskih občin in predsednik radovljiške občinske skupščine inž. Marko Bezjak, je bilo tako med razstavljalci oziroma proizvajalci kot obiskovalci na sejmu slišati oceno, da je tokrat prireditelj najbrž (vendarle) uspelo preseči dosedanje okvire povprečnosti te sejemске prireditve.

Če je bilo v preteklih letih za to prireditev značilno, da na trenutke ni imela razstavljalcev, drugič pa spet ne obiskovalcev, potem je letos po prvih dneh stanje nekako uravnoteženo in najbrž boljše od dosedanjega povprečja. Čeprav nedvomno še veliko manjka, da bi prireditev z uresničeni in ponovno oživljenimi idejami bila resnično takšna, da bi predstavljala proizvodnjo in strokovno svetovanje o primeren urejanju bivalnega prostora - o želji po toplem in udobnem domu, so posamezni razstavljalci vendarle uspeli približati se temu cilju.

Poleg že tradicionalne gobarske razstave, ki je sicer bolj po tradiciji uspelo dopolnilo specializirane prireditve, je sejem nedvomno poživila s svojim nastopom in informativnim centrom Stanovanjska zadruga Kranj. Čeprav bi prireditelj glede na urejenost sejma oziroma predstavitev novosti in iz-

delkov lahko podelil več zlatih medalj, je s podelitvijo štirih zlatih medalj in štirih priznanj ostal trden v odločitvi, da sejemski medalja ni ravno "poceni priznanje". Tokrat so ga dobili Metalka Ljubljana za program pohištva Monogram, Salon Ark Lesne industrije Idrija za spalnico Atrium, Metal Emajl iz Bosanskega Broda za sanitarni program in Krka Izolacije Novo mesto za program izolacij Novorol in Singnorol. Priznanja pa so prav tako zaslužili Gobarska družina Kranj, Domus Ljubljana, Sekcija lesarjev v Zvezi obrtnih združenj Slovenije in Stanovanjska zadruga Kranj.

Sejem, ki si ga je do nedelje ogledalo več kot 10 tisoč obiskovalcev (šolska mladina ima prost vstop na gobarski razstavi), bodo zaprli četrtek ob 18. uri.

A. Ž.

Sejem si je v petek ogledal tudi predsednik avstrijske koroške gospodarske zbornice Karel Baurecht, ki se mu letos izteka mandat in mu je zato Gorenjski sejem za 20-letno uspešno sodelovanje podelil zlato sejemsko priznanje.

KAR LAHKO STORIS DANES.
NE ODLASAJ NA JUTRI!

NORDMENDE

Na voljo vam je TV sprejemnik po občutno nižji ceni!

SPECTRA SL 72

barvni TV sprejemnik, stereo (2 x 40 W), Super Planar zaslon 72 cm, Black Matrix, daljinsko upravljanje, prilagojen za kabelski sprejem

prejšnja cena 1595 DEM, sedaj 1295 DEM in okoli 64 % dinarskih dajatev.

emona commerce
tozd globus ljubljana

konsignacijska prodaja:
Ljubljana, Trg revolucije 1, 061/219-107
Maribor, Lesnina, 62311 Hoče, 062/304-697
Novo mesto, Emona-Dolenjka, Kidričev trg 1, 068/22-395

Marja Strojín, klub staršev za boljšo šolo

Otroci bi v šoli morali doživeti tudi kaj lepega

Ljubljana, 16. oktobra - Spomladi so v Ljubljani na pobudo psihologinje Marje Strojín, svetovalke v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše, ustanovili klub staršev za boljšo šolo. Zrasel je spontano, iz slabih izkušenj staršev, ki so imeli težave zaradi svojih šolajočih se otrok in so po temeljitem, tudi samokritičnem premisleku dognali, da niso izključno sami oziroma otroci krivi za težave v šoli. V Marji Strojínovi so našli podobno mislečo, izkušeno, strokovno podkovanega zaveznika. Klub tako postaja vse bolj uspešna spontana, neformalna skupina samopomoči in pritiska na javnost, ljudski tribun, ki opozarja na probleme.

Koliko vas je že?

»Okrog petdeset. Vendar to število ni pravi izraz. Veliko ljudi pride samo enkrat, dvakrat, da rešijo "svoj" problem, veliko jih zgolj prek telefona ali pisma izraža podporo. Petdeset nas predstavlja jedro in če odkrito priznam, niti nimamo interesa, da bi nas na sestankih sedelo sto ali več, ker se potem ne bi mogli pogovarjati. Bolj se zavzemamo za to, da se ideja razširi po Sloveniji, da se podobne skupine, kot se, denimo, v Kopru, oblikujejo po drugih krajih. Seveda pa smo veseli vsakogar.«

Tudi učiteljev?

»Tudi. Zanimivo je, da zadnje čase prihaja celo več učiteljev (ki so seveda tudi starši) kot staršev. Tudi mnogi učitelji bi namreč radi delali drugače, bolje, a pri tem v okolju, šoli, pogosto naletijo na ovire.«

Kako delate?

»Na vsakem sestanku - sestajamo se enkrat na mesec - se osredotočimo na en problem, ki se nam tisti hip zdi najpomembnejši, sicer bi se v gozdu problemov lahko izgubili. Ko se o problemu izrečemo, izoblikujemo sporočilo za javnost. Veseli smo, ker imajo naši prispevki za boljšo šolo dober odziv na radiu in v tisku.«

Kako pa se odziva šolska oblast?

»Ta, žal, še ni dojela, da je za dobro funkcioniranje šole potrebno vključiti tudi starše. Svetel primer je osnovna šola borcev za severno mejo v Mariboru, kjer imajo krožek za boljšo šolo. Otroci in starši smo v primerjavi s šolo v neenakem, podrejenem položaju, komunikacije ni. Zato se zelo ogrevamo za dialog.« K'Sveti staršev so sicer uradno telo, ki pa, žal, ne deluje dobro. Le malo svetov je, ki so sprožili kak problem. Starši zato pravijo, da bi mo-

rali biti sveti samostojnejši in imeti telo nad ali zunaj šolskega sistema. V svetih so starši odličnjakov, ki šolstva ne doživljajo kot problematičnega. Tudi revolucionarjev običajno ni v tem organu. Resda tudi starši ne silijo v svete.»

Kaj menite o našem šolstvu?

»Podobno kot vsa družba, je danes na prelomnici tudi šola. Išče oziroma iskala bo nove poti. Mi smo ji pripravljene pomagati pri iskanju. Posebej pa se zavzemamo za hude probleme, ki nastajajo v šoli, za stiske otrok, ki so skoraj na meji nečloveškega, preobremenjenosti, strahu, velikega osipa, zavzemamo se tudi za to, da se, v interesu prihodnosti naroda, dela z nadarjenimi, zavzemamo se za šolo enakovrednosti, ne enakosti. Seveda med starši obstajajo različne vizije, kakšna naj bi bila šola. Večina pa vendarle meni, da bi morali otroci v šoli doživeti kaj lepega, se učiti tovarištva, se kultivirati, skratka, da je to socializacijski prostor, v katerem se oblikuje tudi otrokova osebnost; sem pa sodi tudi spoštovanje učitelja do otroka, doživljanje lastne vrednosti otroka, ustvarjanje pozitivne samopodobe, ki daje korajžo za pridobivanje nadaljnjega znanja, ki ni nedosegljivo, predvsem pa se zavzemamo za zmanjšanje strahu v šolah. Starši ne želimo šole, kjer se otroci ne bi učili, takšni očitki ne drže. Želimo šolo, ki bi dala znanje, ne pa strah zbujajočo šolo.« "Hude stiske mladostnikov v srednjem usmerjenem izobraževanju izhajajo iz ponavljajočih se napak. Kvaliteta učnega procesa se niti malo ne spremeni in v času, ko so mladostniki zreli za poglobljeno razmišljanje in abstrahiranje, nastopi dihotomnost zahtevnosti: strahovit pritisk na faktografsko znanje, ki je v dobi računalništva in "bank podatkov" nesmiselno, po drugi strani pa ponuja preabstraktne teoretične materije, mehanično prestavljen iz univerze v srednje šole. Učenec je med Scilo in Karibdo. Poglobljen študij, ki bi ga del učencev zmož, je časovno nemogoče izvesti zaradi preobširnih načrtov in uvelja-

vljenega sistema "biti vedno na vse pripravljen".

V prizadevanjih za boljšo šolo bi lahko več naredili tudi šolski psihologi, ki pa delujejo nekako nemočno. Zakaj?

»Dokler je koncept šole prilagajanje otrok šoli, je šolski psiholog le nalepka. Če pa se bomo odločili, da bomo šolo začeli prilagajati učencem, potem ima šolski psiholog pri oblikovanju programa šole lahko zelo ustvarjalno vlogo.«

Bojda pripravljate dokument o pravicah otrok in staršev v šoli?

»Projekt uresničujemo v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije. Gre za pravice, zapisane v zakonih, ki jih nameravamo spraviti v bralno obliko ter jih (brezplačno) ponuditi staršem ob vstopu njihovega otroka v šolo ter učencem ob vstopu v srednjo šolo. Ugotavljamo namreč, da ljudje svojih pravic ne poznajo. Želimo jim pomagati, želimo demokracijo (ne anarhijo!) v šolo.« K'Presenetljiva je indiferentnost družbe ob akutnem problemu ogroženosti današnje generacije učencev, katerih velik del živi na meji telesnega in duševnega zdravja, del, ki pa uspeva, se vzgaja v nezrele, moralno vprašljive osebnosti po principu: če hočem preživeti jaz, mora po-

Marja Strojín

Nekatere zahteve kluba staršev za boljšo šolo

Skrčiti učne načrte v osemletki in v srednjih šolah za najmanj 30 odstotkov.

Povečati strokovnost v šolah z uvajanjem sodobnih metod, ki so redno v rabi v naprednem svetovnem šolstvu, to je prekiniti z neznosno zaostalo prakso memoriziranja nešteti nepotrebnih podatkov in jo nadomestiti z spodbujanjem ustvarjalnega mišljenja, samostojnega dela z uvajanjem v samostojno iskanje in uporabo virov informacij.

Prilagoditev učnih programov razvojni stopnji mišljenja otrok in mladostnikov. V ta namen naj se takoj prenesejo modeli iz naprednega šolstva, ki so že preverjeni kot uspešni.

Nemudoma naj se uvede opisno ocenjevanje namesto numeričnega v nižjih razredih osemletke.

Zahtevamo strokovno interdisciplinarno oceno učbenikov, ki ne ustrezajo svojim namenom in niso prilagojeni stopnji otrokovega in mladostnikovega mišljenja.

Ponovno je potrebno realizirati smoter razvijanja otrokove osebnosti z uvajanjem enakopravnejše komunikacije v šoli, med učitelji in učenci, med učitelji in starši ter analogno sodobnim šolam po svetu graditi proces izobraževanja na motivacijskih dejavnikih.

giniti moj sošolec. V stanju, kakršno je, ne vidim nobenih vzpodbud za zdravo ambicioznost in pogojev za zdrav duševni razvoj in dobro samopodobo, ki je potrebna naši mladini za jutrišnje preživetje in boljšo kvaliteto življenja.

Tudi starši (in učitelji) gorenjskih šolarjev imajo za vaš klub najbrž v rokavu marsikakšno vprašanje. Kam naj se obrnejo?

»Klub deluje v prostorih Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše v Šiški, na Gotski 18. Veseli bomo vsakega telefonskega klica, pisma, obiska, vsakega problema, katerega razrešitev bi pomenila korak bliže k boljši šoli.«

H. Jelovčan

Osina podoknica za 83-letno Kristino Bodlaj iz Pristave pri Trziču

Oddolžitev za več kot 40 otrok

Pristava pri Trziču, 13. oktobra — Z letošnjo osmo in skupno 24. Osino podoknico, se je izteklo triletno obdobje, odkar je na pobudo, sedaj že pokojnega, novinarja Bogomirja Šefice, Nedeljski Dnevnik in glasbena priloga Osa, pričela obujati staro slovensko navado vasovanje. Osina podoknica je v programski zasnovi za različno od večine folklornih, turističnih ali komercialno-zabavnih prireditev zamišljena kot svojevrsna ne predolga predstava, ki naj bi krajanom širom po Sloveniji popestrila večer s kakovostno domačo glasbo in humorjem. Osine podoknice pa uredništvo poklanja zaslužnim, skrbnim in preprostim ljudem iz znanih, še bolj pa neznanih krajev. Znani muzikantje, ki na podoknici nastopijo brezplačno, za nekaj časa spremenijo utrip kraja. Tako je bilo tudi pretekli petek, ko je bila podeželjena zadnja letošnja Osina podoknica v Pristavi pri Trziču, Kristini Bodlaj, ki je vzredila več kot 40 otrok, pa jo je imenoval v imenu vseh otrok Andrej Zupan. Blizu tisoč ljudi se je zbralo, h Kristinini hiši pa so prišli za spremstvo godci ansambla Nika Zajca z domačo muziko in Franc Pestotnik — Podokničar, sicer oblečen v planšarja s Kamniških planin. Povorka je krenila do Primožkove gostilne, kjer so uprizorili staro ljudsko šego. Po lojtri se je do pravega gorenjskega "ganka" povzpela gorenjskega in priklical Kristino Bodlaj, ji čestital ter zaželel veselja. Vasovalec oz. snubec je povedal nekaj okroglih, ansambel pa

zaigral vesele viže, nakar so mamo Kristino pozdravili Andrej Zupan, Helena Štular in najmlajši varovanec 10-letni Mitja Štular, ki ji je izročil šopek rož. Člani folklorne skupine Karavanke so zaplesali gorenjske in štajerske plesne, Miha Meglič in Urša Kogoj pa sta zapela ob spremljavi Brigite Ljubše na citre. Lilijana Skubic iz Cerkelj je dejala: "Tako je bila dobra, da je skoraj enaka moji pravi mami." Andrej Zupan iz Slapa pri Trziču, ki je predlagal podoknico, pa je povedal: "Tisto prvo materinsko ljubezen sem dobil pri mami Kristini. To je bila prva moja mama, ko sem se kot dojenček malo zavedel in pri njej sem bil šest let." Veliko otrok je bilo pri Kristini Bodlaj v vzreji in na skrbi po mesec, dva, tri, preko šestdeset, tistih, ki so bili pri njej več let, pa je 40. Valči pa je bila pri njej od rojstva do službe. Pred štirimi leti je oddala zadnjega otroka. Z možem, ki je bil žagar, pa sta imela sina. "Sem Štajerka, v Trzič sem prišla leta 1934, v šoli sem bila za gospodinjo in varuha. Ko sem se poročila, smo zgradili hišo v Podljudelju, potem ko je bila zaradi ceste porušena, pa smo v Pristavi leta 1963 zgradili drugo. Imeli smo kravi, prašiče, da je bila hrana doma, ob eni plači. Ljudje so me imeli radi za rejnico. Tisti, ki niso imeli kam dati otrok, so jih k meni prinesli. Veliko mam je bilo, štiri so pri meni rodile, ker so bile nezakonske. Ko pa so se doma razmere uredile, so otroka vzele nazaj. Enega otroka so prinesli dve uri po poro-

du in je bil poldrugo leto pri meni, dokler se mamica ni pozdravila in ga vzela nazaj. To sem bila srečna, ko so bili otroci... Največkrat sem imela po dva otroka, trije pa so bili le, če je tako naneslo, vendar nikoli dolgo. Vedno sem bolj gledala na otroke kot nase, da so na toplem, da imajo kaj za jesti. Pet jurjev mi je dala socialna, najbolje so mi šle mamice plačale, če so bile v službi, včasih pa tudi ni bilo nič... Zelo vesela sem bila Osine podoknice, prišlo je veliko ljudi. Takšnega doživljanja v vsem življenju nisem imela, moram priznati. Ves teden me je bilo strah, kako bo. Spekla sem ajdovo potico, drugo pa so pripravili pod Andrejevim vodstvom. To je pa res presenečenje," je dejala Kristina Bodlaj. "Pred 17 leti sem prvič igral v trziškem koncu, na Koncertu iz naših krajev v Lomu nad Trzičem, letos pa praznuje ansambel Nika Zajca že dvajsetletnico. Podoknica, na kateri sem prvič nastopil, je res enkratna, iz prireditve pa se vidi, da narod živi za to!" je povedal veseli muzikant Niko Zajc o prireditvi. Boris Kopitar, ki z Majdo Korošec pri njem prepeva, pa je nadaljeval: "Tudi jaz sem prvič na Osini podoknici, čeprav se z domačo muziko ukvarjam ob prepevanju tudi kot voditelj Video meha ljubljanske televizije. Občutki so enkratni, zbralo se je veliko ljudi, ki v srcu dobro mislijo". Vsa pohvala Nedeljcu, ki izbira ljudi, ki res zaslužijo podoknico. Slavljenci so v središču pozornosti, vsi ostali smo opazovalci in tisti, ki zabavamo ter

— Po stari slovenski navadi so pred gostilno Pri Primožku prikazali običaj vasovanja — po lojtri se je do "ganka" povzpela Podokničar in priklical Kristino Bodlaj, ki je bila po natečaju Nedeljskega Dnevnika izbrana za dobitnico podoknice, saj je v 40-letnem obdobju vzredila več kot 40 otrok, ki jo kličejo (druga) mama. — Foto: D. Papler

popestrujemo prireditve. Podoknica je svojstvena tudi zato, ker se ne vleče kot "čreva", ampak je v dveh urah dogajanje mimo. In nenazadnje je podoknica izziv tudi za ansambel, ki brezplačno igra in sodeluje. Je pa za člane to nova afirmacija in izziv z neposrednim občinstvom." Franc Pestotnik — Podokničar pa pravi: "V Pristavi je bila zadnja letošnja podoknica, doživel sem jo čudovito, Kristina se je odlično držala. Ob tem vzdusju stvar lahko le

še zasolim, da je še lepša prireditve. Na podoknicah se vedno srečujem z dobrimi ljudmi. Do spomladi, ko bodo Osine podoknice znova na sporedu,

bom izdal kaseto Moje podoknice s humornim delom, skeči, šaljivimi besedili."

Drago Papler

— Prireditve, ki so jo pripravili amaterji na profesionalni ravni in ob pokroviteljih Jožeta Renduliča in Komunalnega podjetja Trzič, je potrdila, da se da marsikaj pripraviti, čeprav ne dobiš podpore organizacij, ki bi za tovrstne prireditve morale biti še posebno zainteresirane. Andrej Zupan, ki je poklonil podoknico mami Kristini, Franc Štular, ki je dogajanje povezoval, pa zadnji rejenec 10-letni Mitja Štular in vsi neimenovani vzgojenci, domačini in okoličani, so bili veseli, da je podoknica (letos že druga na Gorenjskem za Bohinjsko Bistrico), prišla v prave roke in da se na ta način simbolično oddolžijo mami Kristini Bodlaj, ki je na sliki s Francem Pestotnikom — Podokničarjem. — Foto: D. Papler

— Čeprav je bil petek, pa še 13., se je zbralo pred Kristinino hišo v Pristavi, kamor jo je prišel do prireditvenega prostora pospremiti Franc Pestotnik — Podokničar z muzikanti ansambla Nika Zajca, veliko ljudi. — Foto: D. Papler

OSVOBODITEV OD OSVOBODITELJEV

Kakšne so osnove programskih dokumentov in statuta 13. kongresa ZSMS na čemer bo pravzaprav temeljil tudi program organizacije, s katerim bo le-ta pridobivala svoje volilce?

Gre res, kot trdi eden najvplivnejših članov predsedstva slovenske mladinske organizacije, morda za najbolj osmišljen politični program v Jugoslaviji po letu 1945?

Za bralce Gorenjskega glasa razlagajo portoroške dokumente Roman Lavtar, Gregor Golobič in Janez Kopač in hkrati odgovorjajo tudi na naša dodatna vprašanja o povezavi predstoječega kongresa s krškim, novomeškim, o (ne)odpiranju političnega prostora, politični konkurenci, političnem življenju na občinski ravni, zapuščanju misterija samopravljanja...

Bistvene novosti statuta

Roman Lavtar, predsednik komisije za razvoj organizacije in statut ZSMS:

"Kratko bi lahko bistvene spremembe statuta ZSMS strnil v sedem točk: 1. Statut opredeljuje ZSMS kot politično in družbeno organizacijo. Politično zato, ker smo odločeni zavzemati se za oblast, se pravi nastopati na volitvah, družbeno pa zato, ker se ne želimo odreči družbenim projektom in skupin, s katerimi smo jih skupaj ali sami realizirali. Zato se bomo, ko bo čas za to, registrirali tako kot politična kot tudi družbena organizacija. 2. ZSMS bo programska in ne ideološka organizacija. Se pravi, da bo odprta in neekskluzivistična do katerekoli ideološke orientacije svojih članov. Član ZSMS bo torej lahko vsak, ki je starejši od 15 let, ki sprejema program in statut ter podpiše pristopno izjavo. 3. Določitvijo spodnje meje pionirji niso več naravni podmladek ZSMS. 4. Delovno besedilo predloga statuta uvaža individualno članstvo, skratka išče bolj določen vir legitimnosti organizaciji. Doslej smo formalno predstavljali okrog 320.000 mladih, ki so vsi po vrsti (z redkimi izjemami) avtomatično postali člani ZSMS. Vsak posameznik bo lahko svobodno izbral ali bo član ZSMS ali ne. 5. Novosti v organizacijski strukturi ZSMS temeljijo na vzpostavitvi izključno teritorialnega principa. Najnižja formalna organizacijska enota je občinska organizacija, ki jo lahko ustanovi najmanj 25 članov. Pod to ravni so člani lahko organizirajo v oblike po lastni meri. Organe občinske konference torej konstituirajo člani in ne več osnove organizacije. 6. Novi statut bo drugače opredeljeval članarino, čeprav si ne delamo iluzij, da bi bila ta naš edini in glavni vir financiranja. Ne odrekamo se proračunskih sredstev družbenopolitičnih skupnosti, vendar se zavedamo, da bo potrebno financiranje političnih organizacij v najkrajšem času sistemsko urediti. 7. ZSMS je po delovnem besedilu predloga statuta originalna politična organizacija, kar pomeni, da nas vnaprej institucionalno ne zavezuje k sodelovanju s katerokoli drugo politično organizacijo. Stvar politične odločitve organov ZSMS je, ali bo ZSMS sodelovala na primer z ZSMJ, SZDL, itd. Princip programskega povezovanja velja tudi za vse druge programske sorodne politične in družbene organizacije. 8. Statut ne spreminja imena, pač pa ostaja pri kratki ZSMS, ki ob pripravah na kongres dobiva tudi drugačen pomen (Za Svobodo Mislečega Sveta), v prihodnje pa lahko dobi še druge."

Bistvena značilnost od snutka do predloga statuta, po Bohinjski konferenci, je, da smo natančneje določili organiziranost na mestni ravni ZSMS in jo zapisali kot obvezno obliko in drugo, samostojna študentska organiziranost, vnesli pa smo tudi določbe možnosti izstopa iz ZSMS."

"Med socialistično in zahodno demokracijo ni prav nobene razlike, kakor tudi med električnim in navadnim stolom ne, je rekel Imre Poszgay in so mladi zapisali v uvod prvega dela programskih dokumentov, ki sicer nosi oznako "Za demokracijo".

Obstoječi monistični politični sistem, ki se je vseskozi kazal kot še ne dovršen, se je realiziral, prišel do konca. Projekt ZSMS je popolnoma afirmativen, vseskozi nam gre zgolj za pravično in demokracijo razporeditev temeljnih pravic in dolžnosti, na vso družbo, na vse državljane. ZSMS odločno več biti "alternativa", kolikor to pomeni zgolj zbirno mesto za razne "subverzivne" skupine in usmeritve, ki se definirajo zgolj skozi golo nasprotovanje obstoječi "umazani" oblasti; zato odločno zavračamo prilastek "mladinski", kolikor se ta asocira na neučakanost, nezrelost, predrznost, skratka kot nekaj, kar rabi "zrelo modrost" kot svoj popravek in dopolnilo, pravijo med drugim v prvi tretjini usmeritev, kjer še opredeljujejo svoj

odnos do političnega pluralizma ("kakor stranke ne morejo biti prepovedane, tako tudi ne morejo biti zapovedane") in jasno postavljajo zahtevo po odpravi zakonske prepovedi vseh načinov in oblik političnega organiziranja znotraj sfere privatnega (podjetij, t.i. družbenih dejavnosti, soddstvu, vojski, policiji...).

Dolgoročno so cene in zaposlenost stabilne. Toda dolgoročno gledano smo tudi vsi mrtvi, so predstavniki ZSMS zapisali Keynesovo misel v uvod druge tretjine usmeritev - "Ekonomske doktrine".

Sistem samoupravnega socializma ni uspel rešiti niti enega od temeljnih ekonomskih vprašanj, ki jih trg rešuje sam po sebi: kaj, kako, koliko, kdaj in za koga proizvajati. Ne pristajamo na delitev dela na produktivno in neproduktivno in posledično t.i. svobodno menjavo dela. Zavzemamo se za tržno delitev in ne delitev po delu, rezultat dela je vreden toliko, kolikor kdo zanj plača na trgu, stoji povsem jasno zapisano v usmeritvah.

Za socialno politiko menijo, da mora biti korektiv tržnega gospodarstva ne pa motiv ekonomskega sistema, vprašanje solidarnosti pa prepoznavajo kot enkratno ali večkratno prostovoljno humano dejanje in ne kot ideološki in materialni davek. Zavzemajo se za odpravo družbene lastnine in ne priznavajo nobenih posebnih družbenih interesov, nobenega posebnega položaja državljanov, gospodarskih organizacij ali institucij, ki ne bi bili sprejeti v demokratičnem procesu v skupščini.

Fritjof Capra je menil, da je jedrska elektrarna zelo draga, zapletena in nevarna naprava za kuhanje vode, pripravljalci gradiva za 13. kongres ZSMS pa, da je potrebno izrečeno misel uvrstiti med napovedi tretje tretjine kongresnih usmeritev, ki so naslovljene z "Ekologija".

Ekologija kot osrednje krizno vprašanje človeštva zasluži po mnenju predstavnikov ZSMS tudi temu ustrezno pozornost v kongresnih dokumentih. Zaradi zdravja prebivalstva, zaradi uničenega okolja in zato, ker znanjem ne nameravamo pustiti urbane puščave, ne pristajamo več na ohranjanje ekstenzivnega koncepta razvoja, so zapisali in dodali, da ekološka sanacija Slovenije ni samo problem industrije, ampak reorganiziranja celotne družbe v skladu z ekološko paradigmo.

V poglavju, ki so jo namenili jedrski energiji ostro zahtevajo čimprejše zaprtje jedrske elektrarne v Krškem in takojšnje zaprtje rudnika urana Žirovski vrh.

Poleg osrednjega sklopa usmeritev bodo delegati kongresa sprejemali tudi posebne programske resolucije. Poglejmo na kratko njihovo najpomembnejšo vsebino.

Med "Temeljnimi pravicami in svobodami ljudi" posebej omenjajo kot pogoj za uveljavljanje in varovanje pravic in svobod neodvisno sodstvo, kjer sodna oblast ni podložna nobeni politični moči, ampak narobe, preprečuje nezakonito oblast ali njeno nezakonito ravnanje. Ko posebej opredeljujejo pravo, pravosodje in kazensko politiko se med drugim govori na področju izvrševanja kazenskih sankcij o zvišanju standarda zapornikov na raven, ki jo določajo Evropska pravila o zaporih Evropskega sveta, ter da bi se moralo delo zapornikov šteti v delovni staž, kajti Jugoslavija je ena redkih držav, kjer to ni urejeno.

Na področju obrambne politike so med drugim zapisali, da se bodo zavzemali za: depolitizacijo oboroženih sil, kar pomeni izključitev politike iz njene dejavnosti; ukinitve komitejev za SLO in DS; dosledno in popolno priznanje svobode veroizpovedi; selektivno in smiselno uporabo instituta tajnosti, s katerim se je danes dostikrat prikrivalo eminentno ideološko politično vsebino ter strokovno nesposobnost.

Na področju zunanje politike je kot osnova vpisana že znana "ZSMS - evropska deklaracija", posebej pa bi moglo veljati izpostaviti zahtevo, da bi bilo potrebno v Ljubljani in nekaterih drugih slovenskih mestih ustanoviti vsaj konzularna predstavni-

Ne zgolj socialistične usmeritve

Programski dokumenti 13. kongresa ZSMS, ki od zasedanja delegatov RK ZSMS pred dnevi v Bohinju nosijo oznako predloga, so opredeljeni v političnem okviru parlamentarne demokracije s pluralizmom političnih subjektov, vključno s strankami. To hkrati pomeni tudi, da ta okvir ni sam po sebi tudi socialističen, pač pa imajo v njem tudi polno legitimnost politične usmeritve, ki se ne opredeljujejo za socialistične.

šiva pomembnejših in sosednjih držav ter apel, da bi republika Slovenija morala samostojno podpisovati mednarodne konvencije, s katerimi soglaša, pristopati k takim pogodbam in priznavati njihovo veljavo na svojem ozemlju.

Ekološko področje, ki ima sicer mesto že v programskih usmeritvah, dobi v posebni resoluciji še večji pomen. Med drugim: pri kritju sanacije posledic onesnaževanja se mora dosledno izpeljati načelo "plača, kdor onesnažuje"; sodne kazni za izpuste nedovoljenih snovi ali za izpuste nad zakonsko določeno mejo znašajo tolikšen delež celotnega dohodka podjetja, da bo to motiviralo ekološko sanacijo.

V resoluciji "Participacija in sindikalizem" se ZSMS med drugim hkrati z zavzemanjem za postopno odpravo družbene lastnine opredeljuje tudi za dokončno zapuščenje misterija samoupravljanja in za uvajanje elementov delavske participacije pri upravljanju, kakršni so znani v Zahodni Evropi.

Pri razvojni politiki se zavzemajo med drugim za preoblikovanje razvojnega sklada za ne razvite republike in pokrajino Kosovo, kjer naj bi se prispevna stopnja od sedanjega prepolovila, vsa obvezna vplačila pa bi se spremenila v delnice razvojnega sklada - bančne delniške družbe.

Obstoječi komunalni sistem ni primeren, tako z vidika lokalne samouprave, kot tudi ne z vidika racionalne organizacijske uprave. Zagovarjamo premissijno reorganizacijo komunalnega sistema, menijo med drugim v resoluciji o regionalni razvojni politiki.

Sistem javnih financ v Jugoslaviji je povozil čas. Uvozne da-

"Mladina"

Tuja sta nam tako čaščenje podob kot njihovo razbijanje. Če mladinskost pomeni nezrelo in neučakano eksperimentiranje, potem velja ugotoviti, da je pri nas že dolgo - od leta 1945 - na oblasti "mladina".

jatve kot druga oblika posrednega davka morajo za vključevanje v Evropo postati evropske, kar pomeni, da se morajo znižati tri do petkrat. Boleč ideološki ostane socialistične preteklosti po

Konec obdobja velikih tem

Gregor Golobič
predsednik komisije za program in pobude

sariem kongresu podrobneje opredeliti.

Skraini čas je že, da se naša pozornost obrne od tako imenovanih velikih tem k malim, poglavitna skrb mora biti končno namenjena vsakdanjemu življenju, ki pa je mogoče za marsikoga, ki je pristal na logiko večnih izrednih razmer, nujno dolgačasna.

Programske dokumente smo pisali v treh delih (za demokracijo, ekonomska doktrina in ekologija), želimo pa predvsem afirmirati sodobne civilizacijske vrednote - med drugim, problem naše države ni v tem, da je premočna, pač pa v tem, da se vrti prav v vse pore našega življenja in partija sicer lahko reče, da sestopa z oblasti, ampak dokler ne bo s tem vzročno povezanih tudi kup sistemskih sprememb, je vse skupaj zgolj lepota retorika.

Če se na kratko ozrem na preteklo sprejemanje slovenske ustave potem v tem vidim kodifikacijo pridobitev slovenske pomladi. Za nas v tem smislu niso toliko pomembna dopolnila o statusu Slovenije v Jugoslaviji, pač pa predvsem tista dopolnila, ki govorijo o volitvah, o svobodnem političnem združevanju. Ob tem bi veljalo opredeliti tudi pojem tolerance, o katerem se kar naprej govori. Moramo se namreč zavedati, da takoj, ko slišimo tisto znano "to bomo tolerirali", pristajamo, da nekdo tolerira, in da je nekdo toleriran, da skratka nekaj ni v redu.

Strinjam se, da pomeni novomeški kongres pomembno prelomnico v delovanju mladinske organizacije. Takrat je bil namreč od SZDL vzet koncept frontnosti in moram reči tudi uspešno zlorabljen. Formirala se je neke vrste zarotniška ZSMS, ki je dajala legalnost novim družbenim gibanjem. Koncept frontnosti je doživel svoj višek prav na naslednjem, torej krškem kongresu, ki je imel mogoče največji domet v tako imenovanih kongresnih pobudah. Če bi lahko rekli, da je ZSMS do Krškega prilagajala sistem sebi, potem bi za ves nadaljnji čas veljalo, da se ZSMS začne prilagajati sistemu, ki pa se pravzaprav šele kaže v osnovnih obrisih.

Se do nedavnega smo imeli popolnoma zaprt politični prostor - pet uradnih družbenopolitičnih organizacij. Znotraj tega zaprtega sistema se je prostor začel odpirati najprej v ZSMS, da prihaja danes do podobnega tudi znotraj ZK oziroma se sistem odpira, tako da bodo obstoječe družbenopolitične organizacije samo eden od subjektov prostega političnega prostora.

Kljub temu da je bil predlog programskih dokumentov na zadnjem zasedanju sprejet soglasno, v Portorožu osebno ne pričakujem prav nobenega dolgčasa.

V popolnosti se zavedam, da bo izredno pomembno regionalno plemenitenje zsmjsjevskega programa ZSMS in če si je do sedaj ta organizacija lahko privoščila, da z vsemi občinskimi sredinami ni imela resnično kvalitetnega sodelovanja, bo to po preoblikovanju političnega prostora seveda skorajda nemogoče. Povsem jasno se moramo zavedati, da je bilo doslej tudi OK ZSMS v tem sistemu v bistvu zelo lepo živeti, mesto ti je bilo zagotovljeno vnaprej. V spremembe ne silimo iz kakršnihkoli mazohističnih nagibov, pač pa smo v to dobesedno prisiljeni. Zavedati se namreč moramo, tudi predstavniki ZSMS na občinskih ravneh (in ostali seveda), da bo od sedaj naše mesto odvisno izključno od (ne)uspeha na političnem trgu."

meri partije je davčna oziroma dajavna diskriminacija obrtnikov, kmetov in drugih zasebnikov - takšna diskriminacija je protiustavna, ocenjujejo med drugim na področju davčne politike in sistema javnih financ.

Pri izobraževalni politiki je med drugim govora tudi o možnosti odpiranja zasebnih šol, omenja pa se tudi prepoved kakršnegakoli sistemskega in vnaprejšnjega vpliva posameznih političnih organizacij na upravljanje katerekoli javne ustanove, razen preko parlamenta.

Pri zaposlovanju se bo ZSMS zavzemala za pravico do prve zaposlitve, ki vsebuje tudi pravico nadomestila za brezposelnost tudi za čas po končanju šolanja in pred prvo zaposlitvijo.

V predlogu kongresnih usmeritev so skozí posebne resolucije konkretneje opredeljena tudi druga področja, ki jih bomo vsaj okvirno predstavili ali na prihodnji celostranski Glasovi mladinski strani ali pa znotraj posebne redne kongresne rubrike na tretji strani časopisa.

Vine Bešter

Sprememba sistema

Janez Kopač, predsednik sveta za DEO

ekonomski problemi pri nas so postali generacijski problemi, mlajša generacija bo plačevala prav vse grehe, primer nemožnosti dobivanja stanovanja, pa zunanji dolg, javni dolg (negativne tečajne razlike), skratka menim, da skozi naš ponujeni program nakazujemo realni izhod iz nastalih razmer."

ureja VINE BEŠTER

Trener ženske ekipe KK Odeja Marmor Igor Dolenc

Odeja Marmor starta na prvo mesto

V soboto je bilo drugo kolo v republiški članski košarkarski ligi. V prvem kolu je ekipa KK Kranj v dvorani na Planini gostila ekipo Odeje Marmor iz Škofje Loke. Po boljši igri so zaslužen zmagale Ločanke. S kakšnimi izgledi gredo v sezono 1989 - 90 košarkarice Odeje Marmorja, smo se pogovarjali s trenerjem Igorjem Dolencem.

● Kdaj ste začeli s pripravi?

"Za letošnjo sezono smo se začeli pripravljati 14. avgusta. Veliko svojega treninga so naše košarkarice namenile hitrosti s tekom. V pripravljalnem obdobju smo imeli polfinalni turnir in se uvrstili v finale slovenskega pokala. Nato smo bili na sedemdnevni pripravi v hotelu Diamant v Poreču. V prvem kolu smo v Kranju premagali enega od favoritov za prvaka, žensko ekipo KK Kranj. Tudi naša ekipa bo startala na prvo mesto."

● Kje v Škofji Loki črpate igral-

ski kader?

"Ob KK Kranju smo tudi mi ena od najmlajših ekip v ligi. Skupaj s KK Ilirijo iz Ljubljane in KK Kranjem se bomo borili za prvaka v tej ligi. Lani so v našo ekipo iz Kranja prišle Olga Baligač, Joža Habjan in Alenka Zagar. Vse ostale igralke pa so iz našega, loškega konca. Dobro je delo z vsemi ekipami. Svoj domači kader dobimo iz pionirskih, kadetskih in mladinskih ekip. Le domača košarkarska vzgoja je steber za razvoj košarke v Škofji Loki. Da pa lahko vadimo vse te ekipe in igramo, gre zahvala DO Odeji in Marmorju."

● Katere igralke so v članski ženski ekipi?

"Za Odejo Marmor igrajo: Katjuša Bizjak, kapetan ekipe, Joža Habjan, Olga Baligač, Polona Maček, Alenka Zagar, Darja Gorenc, Lidija Hajhnihar, Maša Primožič, Mateja Kržišnik, Renata Frakelj, Aljoša Luskovec, Vesna Žakelj, Saša Šifer, Alja Čalič in Minka Krajnik."

D. Humer

Petnajst let Trim kluba Sava

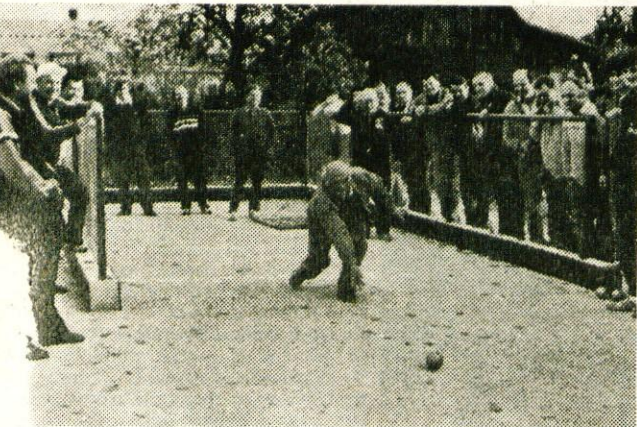
AZa jubilej novo balinišče in prapor

Stražišče, 14. oktobra - "Današnje srečanje ima slovesen in družabni značaj. Športno društvo Sava, katerega del je tudi Trim klub, ima kar devet klubov, v katere je včlanjenih 850 športnikov, ki se medsebojno ne poznajo, zato smo ob jubileju Trim kluba organizirali tudi spoznavni večer oziroma družabno srečanje," je povedal Vule Cicmil, predsednik Športnega društva Sava. Posebej se je zahvalil vsem, ki aktivno sodelujejo v društvu in Trim klubu, pomočnikom, še posebej pa tovarni Sava in krajevni konferenci SZDL Stražišče, ki je prevzela pokroviteljstvo nad razvitjem prapora. Tega je na slovesnosti Vuletu Cicmilu izročil predsednik krajevnice SZDL Stražišče Rudi Bizovičar.

Razvitje prapora Športnega društva Sava

Trim klub Sava, star 15 let, je kot del ŠD Sava zadolžen za razvoj splošne vadbe v krajevni skupnosti, od vadbe v telovadnici do tekov, pohodov, izletov in orientacije.

že Andrejašič je imel čast vreči otvoritveno kroglo

V soboto pa je ŠD Sava otvorilo ob stadionu Mladosti v razišču tudi novi dvostezno balinišče. Zgrajeno je bilo z veliko pomočjo tovarne Sava, ZTKO Kranj, drugih pomagačev in nov kluba. Ustanovljen je že balinarski klub, ki se bo glede kakovosti vključil v gorenjsko ali regijsko tekmovanje. Čast otvoritvenega meta na novem balinišču je pripadla Jožetu Anjašiču, ki je veliko pomagal pri gradnji.

J. Košnjek
slike F. Perdan

ureja JOŽE KOŠNJEK

Uspela revija najboljših športnih plezalcev na kranjskem stadionu

Demonstracija iznajdljivosti, vzdržljivosti in moči

Kranj, 15. oktobra - Si znate predstavljati, da bi vas postavili pred deset metrov visoko gladko previsno steno, sestavljeno iz gradbenih opažnih plošč in vam zaukazali, da jo premagate samo s pomočjo moči svojega telesa, konic prstov in stopal, v pomoč pa bi vam bili samo plastični oprimki, pritrjeni na steno. Velika večina, čeprav športno izurjena, bi bila nemočna. Kako se pa da ugnati tudi takšno oviro, je v soboto in nedeljo na kranjskem stadionu pokazalo 15 najboljših jugoslovanskih športnih plezalcev in 8 plezalk, posebej povabljenih v Kranj na prvo tovrstno prireditev v državi, YU ROCK MASTER 89 imenovano. In splečalo se je priti na ogled vragolij, na meji mogočega.

Organizacijska poteza kranjske Zveze telesnokulturnih organizacij na pobudo trenutno najboljšega jugoslovanskega alpinista Toma Česna, ki se tudi sam ukvarja s to novo in mlado plezalno zvrstjo, se je splečala. Nad 2000 ljudi na tribuni Mlakarjevega stadiona (takšni obiski so redki), besede pohvale organizatorjem in izjemni popularizacijski učinek za alpinizem in še posebej za športno plezanje so velik uspeh dvodnevne kranjske prireditve. Veliko zaslug za uspeh imata tudi "traserja" sobotnih in ne-

Nobeden od tekmovalcev ni pred tekmo videl smeri, saj so plezanje. Končni rezultat je bil seštevke časa in dolžine plezanja na dobrih 13 metrov dolgi smeri. Dosežena višina je bila

Rezultati YU ROCK MASTERSA 89

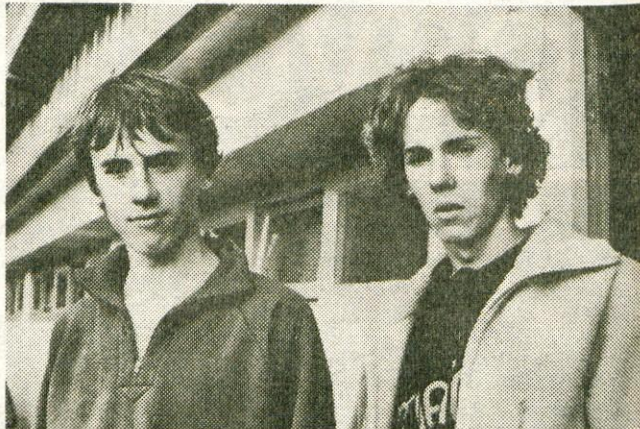
Ženske: 1. Metka Lukančič (Trbovlje), 2. Marija Štremfelj (Kranj), ki je vodila po prvem dnevu, 3. Mojca Oblak (Vrhnika)... 6. Damjana Klemenčič (Škofja Loka), ki je po prvem dnevu delila prvo mesto skupaj s Štremfeljevo, Tajnikovo in Lukančičevo; moški: 1. Vili Guček (Trbovlje), 2. Tadej Slabe (Matica Ljubljana), 3. Matjaž Ravhekar (Jesenice), 4. Marko Lukič (Kozjak Maribor), 5. Dorian Šuc (Kranj), ki je vodil po prvem dnevu, 6. Luka Zaplotnik (Kranj), 7. Igor Kalan (Kranj), 8. Borut Rus (Škofja Loka), 9. Tomo Česen (Kranj)... 11. Miha Kuhar (Kranj)... 13. Andrej Jaklič (Kranj) in 14. Nejc Zaplotnik (Kranj).

Marija Štremfelj, najstarejša med tekmovalkami, je bila na kranjski prireditvi druga.

deljskih smeri na umetni steni, znana alpinista in športna plezalca Srečo Rehberger in Nuša Romih, ki sama nista tekmovala, sta pa znala postaviti pasti, ki so namučile plezalce. Pravila športnega plezanja so stroga.

točno izmerjena, za kar so skrbeli sodniki s teodolitom na tribuni in dva sodnika, viseča ob steni. Srečo in Nuša sta za soboto pripravila nekoliko lažji smeri, za nedeljo pa težji. Vsaka poteza plezalcev je bila nagrajena z aplavzom, vsak premagani oprimek, ki zdrži 2,5 tone teže, pa vsak varen padec, ki ga je zadržala varovalna vrvi in v tem oziru je športno plezanje zelo varen šport. Pravila zapovedujejo, zaradi varnosti, obvezno vpenjanje varovalne vrvi v kline, in šele nato napredovanje po steni. Sobotna in nedeljska prireditve je argument več za zagovornike, da bi bili vsi v karanteni oziroma izolacijski coni v Prešernovi osnovni šoli, kjer so se ogrevali, prišli na stadion tik pred nastopom, imeli dve minuti časa za ogled smeri in deset minut za

Luka in Nejc Zaplotnik sta bila med boljšimi na kranjski prireditvi, kljub mladosti.

Mladi kranjski športni plezalec Andrej Jaklič.

kazalo v Kranju postaviti stalno steno in večkrat letno organizirati takšne prireditve, saj je alpinizem v Kranju doma.

Ob tako odličnih športnih plezalcih, kot so Tadej Slabe, Marko Lukič in Vili Guček (Lukič je prvi v jugo pokalu, Slabe pa drugi, slednji pa ime že točke svetovnega pokala) je bila kranjska prireditev uveljavitev gorenjskih športnih plezalcev: Marije Štremfelj med ženskami, ki z 32 leti zdrži tempo z mlajšimi v športnem plezanju, vrhunske rezultate pa dosega v klasičnem alpinizmu, Damjana Klemenčič iz Škofje Loke, pa fantov Toma Česna, ki ni samo odlični klasik, ampak tudi dovteten za sodobne načine plezanja, in mlajših Andreja Jakliča iz Kranja, Miha Kuharja iz Kranja, Luka in Nejca Zaplotnika, ki sta bila s

16 in 17 leti najmlajša udeleženca (to sta sinova pokojnega odličnega alpinista Nejca Zaplotnika), Boruta Rusa iz Škofje Loke, Igorja Kalana iz Kranja, Doriana Šuca iz Kranja, ki je po prvem dnevu presenetljivo vodil, in Jeseničana Matjaža Ravhekarja, ki je s sobotnega sedmega mesta skočil na tretje. Nihče od njih verjetno pred Kranjem ni doživel tako spontanega aplavza občinstva, saj v visokih klasičnih stenah ali pa v dvoranah alpinisti ponavadi samevajo v anonimnosti. Prav to pa je bilo s kranjsko prireditvijo prebiti.

J. Košnjek
slike F. Perdan

Danes v Škofji Loki prvovrstna rokometna prireditev

Dva prvoligaša na Podnu

Škofja Loka, 17. oktobra - Takšnega dogodka, kakršen je današnji, v zgodovini škofjeloškega rokometu še ni bilo. Obe škofjeloški ekipi, ki nastopata v slovenskih ligah, Termopol in Alples, gostita danes v četrtfinalu pokala mladosti za področje Slovenije prvoligaša, Belinko Olimpijo in Kolinsko Slovan. Mlado moštvo Alplesa bo ob 18. uri igralo z Belinko Olimpijo, ki je v letošnji sezoni pomlajena, vendar je kljub temu favorit. Izkušnje, ki si jih bo nabral Alples, bodo dobrodošle pri nadaljevanju tekmovanja v slovenski ligi, na morebitno zmago pa ni računati. Alples je razen drugoligašic iz Kranja edini ženski klub, ki se je uvrstil na republiško raven tekmovanja. Rokometaši Termopola so si pravico nastopa v četrtfinalu priigrali že junija, ko so v finalu gorenjskega pokala tesno premagali Predvor. V nadaljevanju pa jim žreb ni namenil sreče, saj so naleteli na prvoligaša. Kljub temu fantje obljubljajo, da se bodo borili skladno s svojimi sposobnostmi, občinstvu pa se obeta prvovrstna rokometna predstava. Tekma se bo začela ob 20. uri, sodila pa bosta gorenjska sodnika Rakovec in Humar.

D. Rupar

Upokojenci na planinski pohod

Kranj, 11. oktobra - Sekcija za planinske izlete in pohode pri Društvu upokojencev Kranj organizira v četrtek, 19. oktobra, planinski pohod na relaciji Begunje (Krpin) - Sv. Peter nad Begunjami (839 metrov) - Sankaška koča - Smokuški vrh - Titova vas (partizansko taborišče) - Zavrhn - Rodine, kjer je rojstna hiša pisatelja Janeza Jalna. Odhod iz kranjske avtobusne postaje bo ob 8,30, zmerne hoje bo za okrog 4 ure. Oprema naj bo planinska in primerna vremenskim razmeram. Hrano in pijačo vzemite s seboj. Priporočamo palice. Pridružite se nam! Izlet bosta vodila planinska vodnika Miro in Dušan Feldin.

Tri zmage ligašev Gorenjske

Kranj, 16. oktobra - Tri zmage ligaških ekip Gorenjske v tem kolu republiške košarkarske lige za ženske in v rokometu. Vse tri zmage so dosegla dekleta. V ženski košarkarski ligi so Kranjčanke doma premagale Jeseničanke, Odeja Marmor iz Škofje Loke pa v dvorani Poden ekipo Šentvida. Z zmago so se iz Izole vrnile tudi rokometarice Alples, ki so premagale Ferrotehno. V moški košarkarski ligi je bil Triglav doma poražen v tekmi s Colorjem iz Medvoda, v rokometni ligi pa je loški Termopol klonil v Ajdovščino.

KOŠARKA - ženske - Odeja Marmor : Šentvid 101 : 27 (40 : 12) - Odeja Marmor - Kržišnik 26, Zagar 4, Hajhnihar 7, Luskovec 17, Čajič 2, Bizjak 7, Maček 19, Frakelj 6, Gorenc 8, Primožič 5. To je bila lahka in visoka zmaga domačink.

Kranj - Jesenice 92 : 36 (34 : 14) - Kranj Šostarič 9, Žnidar 8, Tomac 6, Podrekar 4, Rakovec 11, Gartner 9, Čufer 4, Mohorič 3, Zrnič 18, Horvat 2, Kump 12, Hodžaj 6.

Jesenice - Sefič 6, Žnidar 2, Zorman 8, Bešič 4, Hadžimuratović 8, Trojar 3, Haligač 6. Lahko bi zapisali, da je bila v tem derbiju Gorenjske igra mačke z mišjo. Tokrat so bile mačke Kranjčanke, ki so visoko premagale Jeseničanke.

Moški - Triglav : Color Medvode 85 : 91 (42 : 49). Triglav - Samer 2, Kastigar 6, Omahen 8, Tadič 24, Roman Horvat 16, Robi Horvat 2, Sušič 17, Kolar 11. Najboljši strelac pri gostih je bil Mitič, ki je dosegel 28 točk.

Triglavani se tokrat niso mogli tako dobro upreti gostom iz Medvoda, da bi dosegli zmago. Vse preveč je bilo nihanje v njihovi igri.

ROKOMET - ženske - II. Zvezna liga - Kranjčanke so tokrat gostovale v Koprivnici pri domači Podravki. Gostiteljice so bile za odtenek boljše in slavile so novo drugo zmago. Izid - Podravka : Kranj 23 : 19 (11 : 8).

V soboto Kranjčanke doma gostijo Lokomotivo.

SRL - ženske - Ferromoto : Alples 25 : 26 (17 : 12). Alples - Kotar, Zejak, Rupša, Jovanovič, Pohleven 2, Oman, Lušina 3, Penko 7, Berce 4, Kalan 5, Trojar. V prvem delu so bile boljše domačinke. Do preobrata je prišlo v drugem delu igre in gostje so tekmo zaslužen dobile v svojo korist.

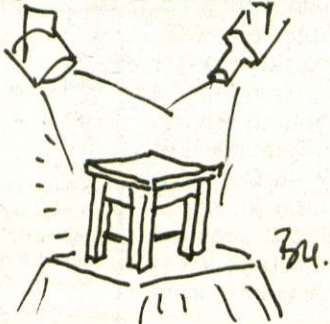
Moški - Ajdovščina : Termopol 23 : 21 (10 : 9) - Termopol - Peternej, Zorman 5, Rehberger 3, Mohorič, Berce 1, Nikolič, Dolinar 3, Završnik 1, Ramovš 4, Cvetanovič 4, Pokorn, Marolt. Z zmago nad loškim Termopolom so Ajdovci dobili drugo tekmo na domačem igrišču.

D. Humer

TEMA TEDNA

NJEGOVO VELIČANSTVO:

»ŠTOKRLE«

Upam, da veste, kaj je »štokrle« ali »štokrl«.

Če popačenek ne marate, nujno pojasnilo: »štokrle« je preprosto lesen stol ali stolček, ki so ga običajno postavljali ob peč v sobi ali v kuhinji ob štedilnik, sedli nanj ali ga tudi sicer drugače koristno uporabljali. »Štokrle« je imela vsaka hiša in bi ga imela še dandanašnji, če se ne bi - neugleden, kot je bil - moral umakniti modernemu pohištvenemu designu. Tedaj so ga mnogi z enim samim zamahom sekire »resk - tresk« raztreskali v treske in je hipoma končal na žerjavici v prvi peči.

Kakšna nepremišljenost!

Danes, ko nas je popolnoma obvladala hiperinflacija, je namreč tudi »štokrle« postal izjemna dragocenost. Tak stol ali stolček kot del pohištva v programu rustika ali nekaj takega prodaja naša trgovina po ceni 20 milijonov din ali 2 stari milijardi?! Ja, prav ste brali! Ne dva milijona, tudi dvesto ne, DVE MILIJARDI, lepo prosim! Res je, da ni »štokrle« naših starih mam in da ima nekaj stilnega imagea, tudi nov je, ampak v resnici je samo čisto navaden »štokrle«.

Kaj vam pomaga, če trpko zamahnete z roko, češ naj ga trgovina kar ima! V resnici pa vas lahko zvija zelena zavist, kajti nekateri vaši sosedi ga imajo še vedno v posesti. Lahko ga malo obrusijo pa polepšajo in evo ti - nepremičnine! Pripočam, da se odslej »štokrle« kot nepremičnina vpisuje v zemljiško knjigo. V rubriko pomožni objekti, saj je zanesljivo vreden vsaj toliko kot drvarnica ali čebelnjak, če ne več. In bo sodišče dedičem delilo: tebi hiša, tebi vrt, tebi, ki si upravičen do dveh tretjin, pa »štokrle«. In bo srečni dedič pod roko odnesel svoje malo bogastvo, njegovo veličanstvo »štokrle«.

Zato, vidite, stolčku toliko besed in pozornosti. Zasluži! Nima sicer take uporabne vrednosti kot kakšna motorna žaga, ima pa image in ceno! Če sedete nanj, če ga pristavite k oknu, da bi obesili zavese, vsaj veste, da čemite in stojite na dveh milijardah!

Skozi gornjo opcijo so izjave vseh naših vrlih politikov mačji kašelj:

Skozi gornjo opcijo so izjave vseh naših vrlih politikov brezpredmetne, navadno mačje pokašljevanje. Kdo pa sploh se trzne ob Mihaelu Kertesu, ko vehementno izjavi, da prismojena ustavna dopolnila slovenskega naroda sploh ne zanimajo! Seveda nas ne zanimajo, ko pa se trapimo z nepremičninami milijardnih vrednosti, ki nam jih ponuja že vsaka zakotna štacuna. In malo nam je tudi mar, da se po Vojvodini pojavljajo hudobni plakati, ki vznemirjajo javnost: Slobo - morilec; Posojilo - za lopove in podobne lopovščine, ki jih pišejo užaljeni avtonomaši in zdiferenciranci.

Ampak - če bi dolgo sedeli na »štokrlu« za dve mogočni milijardi, ni hudič, da se vam ne bi posvetilo. Tisti pljunček lesa pa kakšen oblič pa barva niti v sanjah ne znesejo dve milijardi; na »na štokrle« kot na vse artikle so se obesile vse dajatve, tudi vedno prazen »žakl« za nerazvite. Kraljevski občutek te preveva, če sediš na tem »štokrlskem« veličanstvu in zreš v ekran, kjer črnogorski mitingaši v rednem delovnem času napovedujejo pravo vojno slovenski raji! In si pri priči in čisto nezavedno v tej »prismojeni« ustavi. Za koga je prismojena, vemo; za nas, ki smo tako prismuknjeni, da dovoljujemo, da se nam na »štokrle« obesi vsa jugoslovanska infrastruktura, že ni...

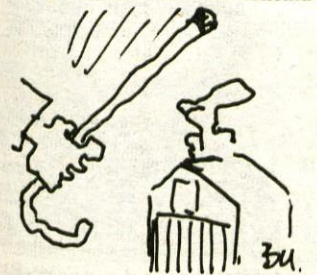
Cvek

Zvezda Bele hiše

Ameriški predsednik George Bush dobiva pomembne popularne ročke tudi zaradi priljubljenosti pisčice Milly. Novinarji so izračunali, da se je pisčica večkrat pojavljala v javnosti in pred televizijskimi kamerami kot večina članov Bushovega kabina. Pred nedavnim se je Milly pojavila ob televizijskem intervjuju s predsednikom Bushem. Med pogovorom se je pisčica sprehodila po studiu, na veliko veselje snemalca, saj je vsej atmosferi dala več neformalnosti. Zlobneži so seveda kasneje trdili, da je nekdo od predsednikovih sodelavcev namerno spustil Milly pred kamere, da bi se intervjuju dal učinek »družinske atmosfere«.

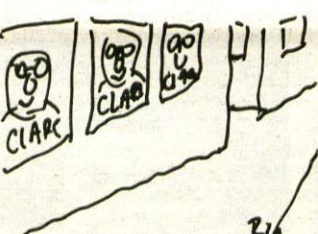
Avstralski premier se opravičuje

Avstralski premier Bob Hawke se je javno opravičil nekemu

upokojujencu. Incident se je zgodil ob premierovem obisku nekakega trgovskega centra. Tedaj je k Hawku namreč pristopil neki upokojujenec in ga naravnost vprašal, zakaj politiki dobivajo tako visoko plačo, upokojujenci pa životarijo. Premier se je razjezil, češ »sploh ne vem, kaj blebete ta stari tečež. «Premierova grobost je vznemirila ljudi v Sydneyju in neke upokojske organizacije so protestirale. Premier je takoj pogruntal, da je v tej situaciji še najbolje, da se opraviči...

Zdravniki se maščujejo

Britanski zdravniki so zelo nezadovoljni s svojim ministrom za zdravje, še posebej pa z ministrom Kennethom Clarkom osebno. Maščevali se bodo na prav poseben način. Po vsej Angliji bodo razobesili poster, na katerem bo pisalo: »Kako se imenuje človek, ki ne posluša nasvetov zdravnikov?« In odgovor seveda bo: Gospod Clark...

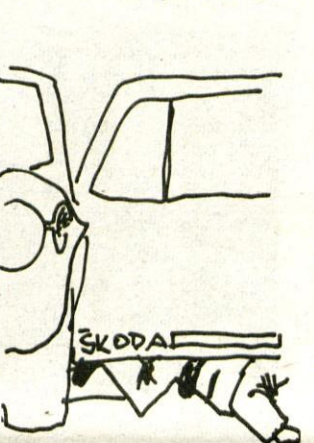
Kaj se dogaja v eni uri?

Ali veste, kaj se nam dogaja v eni uri?

Srčna mišica udari 4.000 krat; na svetu se rodi 15.000 dojenčkov; nohti na rokah nam zrastejo za 0,0002975 centimetrov ali štirikrat več kot na nogah; zemlja na svoji poti okoli sonca prepotuje 109.923 kilometrov; telo razgradi 10 milijonov alkohola (kozareček žgane pijače); medved vdihne 2.100 krat, če pa že spi zimsko spanje pa samo 10 krat; V eni uri se po svetu popije 23 milijonov steklenic coca cole; voda v drevesu se vzpne za 1,20 metra; na svetu je 11 potresov; odrasel človek prebere 18.000 besed; tajnica potroši 65 kalorij...

Oče prodaja »škodo«

Kot pravijo avtorji neke britanske TV serije o avtomobilizmu, je med britanskimi otroki največja žalitev, če jim kdo reče, češ »tvoj oče je pa prodajalec škod«. Gre seveda za čehoslovaške avtomobile, ki so izjemno poceni na britanskem tržišču in mnogi jih prezirajo celo do te mere, da ne želijo le lastnikov, ampak tudi prodajalce. Zdaj upajo, da se bo odnos nekoliko spremenil, saj se je na tržišču pojavil nov čehoslovaški model favorit, za katerega velja, da je zelo dober, da zasluži spoštovanje in tudi po izgledu je dosegel zahodne zglede.

Zaključek XX. festivala Ptuj 89

V soboto, 21. oktobra, bo v dvorani srednješolskega centra na Ptuj zaključek letošnjega jubilejnega festivala domače zabavne glasbe. Nastopili bodo nagajeni ansamblji, skupaj šestnajst slovenskih ansamblov.

S svojimi vižami se bodo predstavili: Slovenija iz Polzele, Zrelo klasje s Ptuja, Rupar iz Škofje Loke, Gorenjci iz Ra-

dovljice, Zeme iz Vojnika, CIK iz Celja, Prerod s Ptuja, Viki Ašič iz Celja, Fantje z vseh vetrov iz Novega mesta, Dobri znanci iz Ljubljane, Franc Korbar iz Ljubljane, Bratje iz Oplotnice, Jože Kreže iz Maribora, Štajerskih 7 iz Slovenskih Konjic, Tone Žagar iz Ljubljane in Tržaški narodni ansambl iz Trsta.

ANEKDOTA

Dirigent

Francoski glasebnik Giacomo Meyerbeer je v Berlinu dirigiral glavno skušnjo svoje opere Prerok. Nenadoma prekine vajo, ker se mu zdi bobnar preglasen. Ko ponavlja, dirigent spet ni zadovoljen.

»Še malo bolj tiho!« reče jezno.

Tudi ta poskus ne uspe, zato se bobnar zakolne, da sploh ne bo udaril na boben.

Ko je vaja končana, reče Meyerbeer: »Prav dobro je šlo! Samo boben še malo bolj tiho!«

Dober mož

Ljubko dekle je vprašalo italijansko filmsko igralko Elso Merlini:

»Čez nekaj mesecev se nameravam poročiti; ali mislite, gospa, da je profesor matematike lahko dober soprog?«

»Ne,« je odgovorila Merlinijeva, »ne vem, zakaj bi moral biti profesor matematike izjema.«

Male gorenjske vasi

Gorenja Ravan

Piše: D. Dolenc

Kmet je kralj...

Tako mirno kot pri Savcu ni povsod. Vsaj pri Ajnžucu ne, kjer je pri hiši šest otrok; najmlajšemu Metodu je 10, najstarejši Pavli 19 let. Štirje fantje, dve dekleti. Vsi so rdečelični, zdravi, da jih je veselje pogledati. Kako je že dejal Tavčar v svojem Cvetju v jeseni? Kmet je kralj, če ima primerno zemljo, da jemlje iz nje življenje in davek, če nima dolgova, pač pa polne hleve, in če ima še kopico zdravih in pokornih otrok, je kmet kralj, neodvisen od vsega sveta.

No, taka kraljevina se mi zdi tudi Ajnžuceva domačija. Res da nima kdo ve koliko njiv, kajti ravnine je premalo, toda ima gozdove tule pod Blegošem, poseke so lepo na novo zasajene, hlev je poln rejene, zdrave živine, kar pri dveh svinjah se gnetejo pujski. Morda je Tavčar pozabil napisati, da je kmet kralj tudi takrat, kadar ima pri hiši pridno, zadovoljno gospodinjjo, ki vse breme kmetije in gospodinjstva z dobro voljo vzame na svoja ramena,

ki zna zglediti vse prepire med otroki, zna pohvaliti, da je še večja volja za delo. Gospodinja pri Ajnžucu, Pavla Dolenc je gospodinja, da malo takih. Dobro ve, da na kmetiji ne moreš držati kuhinje urejene kot laboratorij in bi se, če bi bila takšna, njeni v njej slabo počutili. No, za novo hišo že delajo načrte, kako jo bodo uredili znotraj. Že stoji na dvorišču, velika, lepa, z modernimi okni. Tam bo lepo, toda, ali se bodo počutili tako sproščeno kot v stari hiši? Bodo, ker bo z njimi mama Pavla, ob njej pa je tako vse preprosto, dobro in lepo.

Strupa pa ne k hiši!

Še vedno molze na roko. Ni veliko molznic v hlevu pa tudi daleč je za oddajo mleka. Če ga je več, naredi štručke masla, skisa ga, pa sladkega tudi radi popijejo. Saj je dosti otrok doma. Kaj je boljšega zanje kot domače mleko. Travnikov in njiv ne posipajo z umetnim

Najstarejša Ajnžuceva hči Pavla je v Kranju končala ekonomsko srednjo šolo, zdaj pa si želi na DIF. Roko ima za krojenje in potrpljenje za šivanje, zato rada sede za šivalni stroj in si sešije kaj modnega. - Foto: D. D.

gnojilom. Ko se je poročila sem iz Bukovega vrha, kjer nikoli niso uporabljali umetnih gnojil, jih je takoj začutila. Posebej takrat, ko je mož, ker ji je hotel olajšati delo, poskrpil korenje. Zbolela je, dobila iz-

puščaje. Od takrat ne uporabljajo nobenih škropiv več. Dokler bo mogla pleti, pravi, bo pletla, strupa pa ne bodo nobenega več prinesli k hiši. Kam pa pride drugam kot v pridelki? Za travnike in njive rabi jo le domači gnoj. Šavi, tisti grdi veliki plevel, pa kopljejo. Šest samotežnikov ga je zadnjič pripeljala domov.

Mlinarji, kje ste?

Škoda, da so tako visoko, tako daleč tule pod Goro. Če bi bili kje bližje, bi se navdušenci nad bio-hrano stepli za njihove pridelke. Posebno za žito. Po dolgi letih so ga lani spet sejali. Dobro je obrodilo. Letos so ga spet posejali. Za domač kruh bo dovolj moke. Le ta problem je, da ni daleč naokrog nobenega mлина. Včasih pa ga je imela vsaka grapa vsaj dva. Najbližji mlin je zanje v Žirovskem vrhu, naslednji pa v Kranju, na Prebačevem. Toda, slišali so, da v Prebačevem kar zamenjajo žito za moko in potem ne dobijo nazaj moke iz svojega naravno pridelanega žita. Tega nočejo. Našli bodo tak mlin, kjer bodo zagotovo dobili svojo moko nazaj. Prav bi bilo, da bi se javil takšen

mlinar. Vse več bo kmetij, ki bodo za svoje potrebe spet same sejele žito. In čisto drugače je, če veš, da ješ kruh iz svoje moke.

Čista kmetija je danes pri Ajnžucu. Oba, mama Pavla in oče Vinko sta ostala doma. Mama zaradi otrok, on pa, ko se je v Termiki ponesrečil. Zdaj le kmetujeta. Dosti je opraviti. Denar pride k hiši s prodajo živine in kakšnega lesa. Toda vedno ga zmanjkuje. Kdor ima hkrati šest otrok v šoli, le tak ve. V šolo hodijo otroci do Šeše peš, od tod pa se z Golešniškovim avtobusom peljejo v Gorenjo vas. Šolo in zdravnik imajo v Gorenji vasi, vse ostalo, trgovino, gasilce, pošto in drugo pa v Poljanah. Poljane so tudi njihova krajevna skupnost. S potmi se največ dajejo. Pravkar utrjujejo cesto proti Zakobiljku in Volči. Menda bo asfalt položen vse od Volče pa do Malenskega vrha. Pot proti Gorenji Ravnji urejujejo sami. Do Ajnžuca jo gospodar sam. 1972. leta jo je začel širiti, prej je bila čisto navadna kolovozna pot. Le s konjem se je dalo priti k hiši. Sam dela kanale, sam jo vzdržuje. Pozimi jo preorje, da morejo otroci v šolo. Veliko pa je vredno, da imajo

Gospodinja pri Ajnžucu Pavla Dolenc doma dela maslo. Brez posnemalnika ne gre. - Foto: D. D.

telefone. 1983. so jih dobili. Vodo imajo vsak svojo, saj je breg pod Goro poln studencev. Preveč vode je v njem, tako da je nevarno za usade. Proti njim se ne morejo boriti z drugim, kot z zasajevanjem. Radi bi zgradili protipožarni bazen nekeje v vasi. Nikoli ne veš, kdaj ti jo lahko zagode rdeči petelin.

Alples Železniki in Zlit Tržič potrjujeta tradicijo

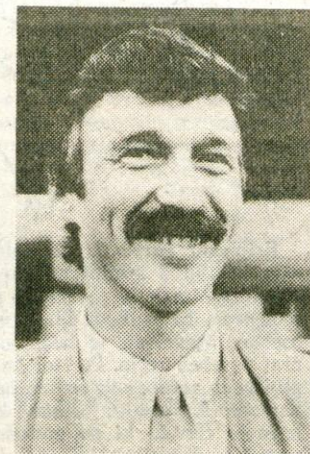
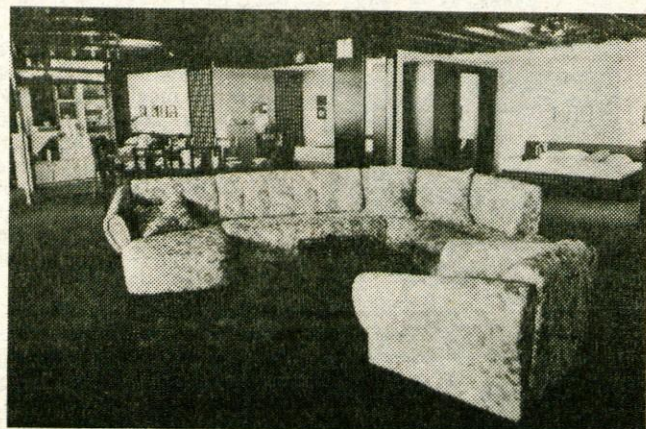
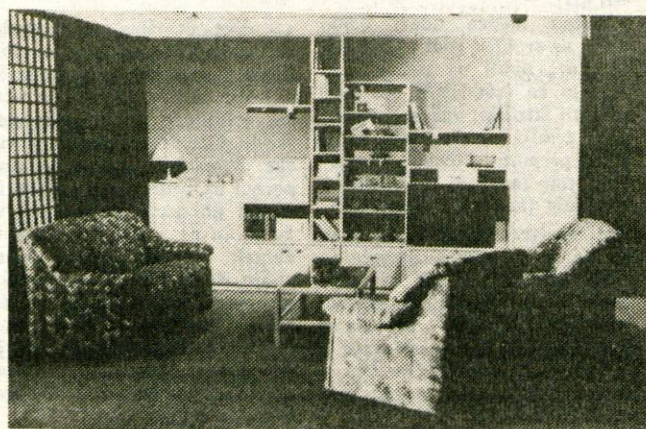
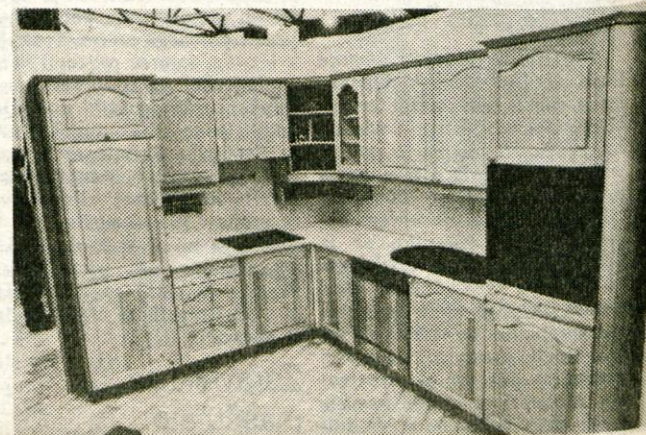
PA NE LE NA SEJMU, AMPAK TUDI MED SEJMI

Da se bosta tudi tokrat na sejmu stanovanjske opreme predstavila Alples Železniki in Zlit Tržič, ki zadnje čase na tovrstnih prireditvah v Kranju redno sodelujeta, nismo dvomili. Vendar pa nas je v zvezi z njihovim nastopom kar malce presenetilo telefonsko sporočilo našega bralca, da je sicer zelo lepo in prav, da oba znana proizvajalca prihajata na sejem, vendar pa si njun nastop velja zapomniti tudi med sejmskimi prireditvami. Tako Alples Železniki kot Zlit Tržič imata vsak v svojem kraju (Alples v Železnikih, Zlit pa na Deteljici) svoj razstaveni in prodajni salon, ki ju velja obiskati. Svetoval nam je, naj si oba salona ogledamo in se prepričamo, da je povsem nesmiselno zapravljati čas in denar ob iskanju primerne pohištva in opreme, saj imajo tako v Železnikih kot na Deteljici tako rekoč vse in še svetujejo vam, kaj je primerno in kako bi prostor uredili in opremili.

Železniki, tel 064/67-121

Danes, jutri in v četrtek pa si izdelke in programa Alplesa iz Železnikov in Združene lesne industrije Tržič lahko ogledate tudi na sejmu stanovanjske opreme v Kranju. Njihovi arhitekti, svetovalci in prodajalci so v teh dneh namreč v Kranju.

Dušan Jerman, poslovođa Zlitovega Salona na Deteljici

Arhitektka Danica Ahačič-Račič

Anton Pivk, prodajalec

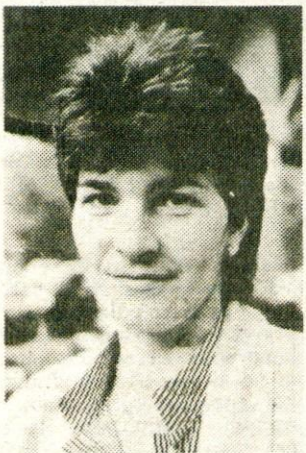
Marjan Sajovic, prodajalec

Damjana Bertonec, poslovođa Alplesovega Salona

Meta Bertonec, prodajalka

Majda Fejfar, prodajalka

Irena Brtoncelj, prodajalka

tov, ki pridejo tudi na dom, da si ogledajo prostore. To so oblikovalec Janez Maček, in arhitektke Nevenka Mandič, Dana Benedik, Boža Terpinc in Marjana Rejc.

Ni kaj. Alplesa Salon v Železnikih si res velja ogledati, preden se odločite za nakup. Odprt je vsak dan od 9. do 19. ure, ob sobotah pa od 9. do 13. ure. Marsikateri odgovor na vprašanje in informacijo pa boste dobili že po telefonu. Pokličete jih lahko na številki 064/66-155 ali 67-121.

Podoben, prijeten vtis, smo dobili tudi v Zlitovem Salonu na Deteljici. Poslovođa Dušan Jerman nam je predstavil prodajalca Antona Pivka in Marjana Sajovica ter arhitektko Danico Ahačič-Račič.

V Salonu imajo bogat izbor različnih sedežnih garnitur (za udobno in mehko sedenje, z vzmetnimi sedišči in raztegljivimi mehanizmi). Še posebno ekonomičen je njihov dvosedi, ki ima tudi prostor za spravilo posteljnine. Povedali so, da je še posebno veliko zanimanje za njihovo masivno pohištvo iz naravnega borovega lesa. Sicer pa imajo v Salonu poleg lastnega programa tudi pohištvo drugih priznanih proizvajalcev, ki so se predvsem s kakovostjo in tudi sicer uveljavili na trgu doma in v tujini. Skratka, če se boste odločili za nakup v Zlitovem Salonu na Deteljici, potem naj vas ne skrbi, da boste kupili slabo. Pri izboru in ureditvi pa vam bo pomagala arhitektka, s katero se lahko dogovorite za pogovor

med tednom vsak dan dopoldne, ob sredah pa tudi popoldne.

Sicer pa je Salon Združene lesne industrije Tržič na Deteljici od ponedeljka do petka odprt vsak dan od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 13. ure. Pokličete pa jih lahko tudi po telefonu in se dogovorite za "srečanje" na številko 064/50-795. Pa še to: tudi Zlit prodaja izdelke po tako imenovanih proizvajalčevih cenah.

Otroci so živo srebro (brez zavor), ki se vsakodnevno pretaka po gorenjskih cestah

Starši so pogosto slab zgled

Kranj, 12. oktobra - Koordinacijski odbor gorenjskih občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in kranjska organizacijska enota Zavoda SR Slovenije za šolstvo sta v četrtek pripravila v osnovni šoli Matije Čopa na Planini pri Kranju posvet mentorjev prometne vzgoje z gorenjskih osnovnih šol na temo, kako se vključiti v nacionalni program "minus deset odstotkov" (mrtvih in ponesrečenih) in kako izboljšati varnost otrok v cestnem prometu. Misel, ki jo je na začetku izrekel Stane Božič, predsednik koordinacijskega odbora, čes da so otroci živo srebro, ki se vsakodnevno pretaka po gorenjskih cestah in da otroci nimajo zavor, izraža prepričanje, da za prometno varnost otrok niso odgovorni le otroci sami, ampak tudi starši, učitelji, vzgojitelji, miličniki in še številni drugi.

Ivan Demšar, ki je na posvetu zastopal prometni inšpektorat Uprave za notranje zadeve Gorenjske, je dejal, da smo še do nedavnega pojmovali prometne nesreče kot način življenja, mrtve in ranjene pa kot davek, ki ga je treba plačati. Pravilo, da vozniki vozijo tako, kot živijo, velja tudi za naše razmere, prav tako pravilo, da je prometna kultura del splošne kulture. Ker živimo slabo, tudi vozimo slabo in ker je splošna in prometna kultura še na nizki ravni, ni nenavadno, da smo po varnosti v cestnem prometu na repu evropske lestvice in da je med mrtvimi in ranjenimi tudi veliko število otrok in mladotnikov. "Starši so pogosto slab zgled svojim otrokom, saj skupaj z njimi kršijo prometne predpise. Namesto da bi jih odvrčali od nepravilnosti in jih opozarjali na napake, nekateri njihovo neprimerno obnašanje v prometu celo zagovarjajo. Žal se nekateri zavedo napačne ali pomanjkljive vzgoje šele potem, ko je že prepozno in jim miličniki pridejo povedat, da se je njihov otrok ponesrečil v prometni nezgodi oz. celo najhujše, da je umrl," je dejal Ivan

Demšar in nato opozoril na vrsto pomanjkljivosti, ki jih gorenjski miličniki in prometni inšpektorji opažajo pri nadzorovanju cestnega prometa.

Milena Cvelbar se je vprašala, ali na Gorenjskem ni toliko denarja, da bi v bližini šol postavili posebne nove prometne znake, kakršne je že mogoče videti v številnih slovenskih krajih. Na posvetu so se dogovorili, da bodo šole skupaj z občinskimi sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu predlagale "cestarjem", kje bi bilo potrebno postaviti takšne znake.

Veliko učencev se vozi v šolo s kolesi in tudi s kolesi z motorjem, čeprav za to nimajo dovoljenja. Mnoga vozila so tehnično oporečna - brez luči, zavor, zvonca... Šolarji na poti v šolo precej množično kršijo cestne predpise in ne hodijo po poteh, ki veljajo za varne, ampak se radi poslužujejo bližnjic, krajših in nevarnejših poti. Prvošolci le prve tedne in mesece redno nosijo okrog vratu rumene rutice, kasneje jih puščajo doma. Podobno velja za uporabo kresničk. Na poteh v šolo povzročajo tudi škodo na prometnih in drugih oznakah, po cestah puščajo razne odpadke...

"Miličniki si prizadevajo, opozarjajo otroke na prekrške in napake, sodelujejo pri tem s šolami in drugimi, ki so odgovorni za prometno varnost, vendar pa vsega bremena in vse odgovornosti ne morejo prevzeti na svoja ramena, ker imajo razen teh še številne druge naloge," je dejal Ivan Demšar in poudaril, da se je letošnje šolsko leto začelo dobro, saj se na poti v šolo ali domov iz šole ni ponesrečil noben otrok, izjema je le šolar iz Tržica, ki je na poti domov padel s kolesom. Cestarji letos niso uspeli pred začetkom pouka obnoviti vse prometne signalizacije pred šolami, za kar imajo opravičilo. Ker je bilo na Bledu svetovno veslaško prvenstvo, so hiteli

Mentorji prometne vzgoje so ob koncu posveta prejeli knjige z naslovom S kolesom v promet. Izdajo priročnika, ki je namenjen gorenjskim osnovnošolcem, predvsem šolarjem tretjega razreda, so na pobudo gorenjskih občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu financirale gorenjske organizacije, posebno zahvalo pa zaslužijo Ljubljanska banka - Temeljna banka Gorenjske, Zavarovalna skupnost Triglav - območna skupnost Kranj in občinski izobraževalni skupnosti Kranj in Škofja Loka. Knjiga je izšla v nakladi 1500 izvodov in je po mnenju Marjana Tomšiča, pedagoškega svetovaleca Zavoda SR Slovenije za šolstvo, priročnik, ki bo otrokom pomagal pri vključevanju v veliko družino voznikov. - Na sliki: pri podelitvi knjig so sodelovali tudi predstavniki organizacij, ki so najbolj za služne, da imajo gorenjski osnovnošolci koristni učni pripomoček. - Foto: F. Perdan

Podatek, ki zaskrbljuje in opozarja: na slovenskih cestah je v zadnjih desetih letih za posledicami prometnih nesreč umrlo za osemnajst razredov otrok, ranjenih pa je bilo 16.500 otrok, kar približno ustreza velikosti desetih osnovnih šol.

predvsem z delom na blejski vpadnici in na obnovi magistralne ceste od Podvina do Lesc.

C. Zaplotnik

Stari in novi sovražniki

V vsem povojnem času smo bili obsedeni z miselnostjo, da nam z vseh koncev grozijo sovražniki in da je vsak, še tako pošten državljan (ki ni član partije) politično ali kako drugače sumljiv in možni sovražnik "države in ljudstva". Kakšna je bila ta obsedenost, pove med drugim tudi to, da so na Bledu v petdesetih letih celo ustanavljali organizacijo za protiletalsko zaščito Bleda - za primer, če bi, denimo, sovražnik z letali napadel Bled, in da so še v osemdesetih letih krožile po državi "okrožnice", v katerih so oblastniki pozivali aktiviste po tere- nu k budnosti in jih spraševali, kdo je (možni) nasprotnik uradne politike in države.

Čeprav še v marsikaterem okolju velja Einsteinova misel, da je lažje razbiti atom kot predsodek, pa se predsodki pri nas počasi in vztrajno le razbijajo, tabuji odpravljajo in podobno. Obsedenost z nevarnostjo, da sovražnik gleda v našo državo iz vsake skale na državni meji in da je sovražnik za vsakim grmom v državi, je tudi vplivala na to, da so morali občani poslušati v okviru obveznih predavanj predvsem predavanja o vojnih nevarnostih, o uporabi jedrskega orožja, o tem, kako se zavarovati pred letalskimi napadi... Odkar so v zadnjih letih zavzeli nekatera vodilna mesta na občinah mlajši ljudje, ki niso obremenjeni s preteklostjo in obsedeni z miselnostjo sovražnikov vseh vrst in barv, so v množici vseh možnih sovražnikov odkrili tudi povsem razpoznavne, z znanim imenom in posledicami - naše zakrpane in nevarne ceste, na katerih vsako leto umre za večjo vas ljudi. Prav vprašanje, kako zmanjšati cestni prometni "davek" in kako izboljšati preventivno dejavnost, bo osrednja tema letošnjih obveznih predavanj, ki jih organizira kranjski sekretariat za ljudsko obrambo.

Predsodki pa "padajo" tudi na drugih področjih. Tisti, ki si resnično želijo boljšo prometno varnost, bodo v kratkem prestopili prag rimskokatoliške cerkve (tako kot so ga, denimo, v sosedni Avstriji) in zaprosili duhovnike, da bodo s prižnic nagovorili vernike, ki (temno oblečeni in brez kresničk) obiskujejo večerne maše, da naj tudi sami kaj storijo za svojo in splošno prometno varnost. Še pred leti bi oblastniki takšno ravnanje obsodili za nepremišljeno - če mu že ne bi nadeli kakšne hujše etikete. Zdaj pa je prometna varnost celo pomembnejša od politike.

C. Zaplotnik

Kranj, oktobra - Vozniki, ki se vozijo skozi Stražišče in Bitnje, se zadnje čase jezijo nad udarnimi jamami, ki so jih za sabo pustili delavci, ki v vasi napeljujejo telefon. Razkopali so namreč tudi precej prometno Škofjeloško cesto, jo spet »zaflakali«, vendar so pustili precej globoke sledove. Avtomobilisti, pa tudi drugi, ki jih vsak dan premetava po kotanjah, upajo, da bo napako kdo odpravil. - Foto: F. Perdan

NESREČE

Hitra cesta utrnila dve življenji

Britof, 13. oktobra - Na hitri cesti Ljubljana - Naklo, blizu nadvoza regionalne ceste Kranj - Jezersko se je primerila prometna nesreča, ki je terjala dve življenji. Voznik osebnega avtomobila Janez Homar, star 50 let, iz Podbrezja, je na hitri cesti nenadoma zapeljal levo. Nasproti je prijel osebnemu avtomobilu, ki ga je vozil 24-letni Boris Lavrič iz Ljubljane. Voznik se je trčenju skušal izogniti, tako da se je umaknil na odstavni pas, vendar zaman. V silovitem trčenju sta umrli oba voznika, sopotnica v avtomobilu ljubljanske registracije, 25-letna Tadeja Lavrič, pa je bila hudo ranjena.

Zbil kolesarko in pobegnili

Sveti Duh, 13. oktobra - 24-letni voznik osebnega avtomobila Anton Šubic iz Škofje Loke je pri kulturnem domu pri Svetem Duhu dohitel kolesarko, 51-letno Jeleno Jurinč. Pri tesnem prehitevanju jo je z avtomobilskim blatnikom zadel, da je padla in se hudo ranila. Po nesreči je avtomobilist, ki je vozil v času, ko mu je bilo »odvzeto« vozniško dovoljenje, sumijo pa tudi, da je pod vplivom alkohola odpeljal, ne da bi ranjenki pomagal. Ob pomoči očividca so ga še isto uro izsledili.

V prometni znak

Podnart, 12. oktobra - Med vožnjo skozi Podnart se je ponesrečil 17-letni Boris J. iz Češnjice, voznik neregistriranega motornega kolesa. Nenadoma je zapeljal v levo, kjer je na neutrujeni bankini izgubil oblast nad krmilom in trčil v prometni znak. Odbilo ga je po cesti k vhodu neke garaže, kjer je obležal hudo ranjen. Motorist je vozil brez čelade, bil pa je tudi brez vozniskega dovoljenja.

Avto se je prevrnil na streho

Strahinj, 14. oktobra - Na lokalni makadamski cesti med Strahinjem in Dupljami se je ponesrečil 18-letni Joža Lukanc iz Kranja. Z osebnim avtomobilom je zaradi neprimljene hitrosti v ovinku zaneslo s ceste na travnik, kjer se je vozilo prevrnilo na streho. Voznik jo je odnesel z lažjimi ranami.

TEKMOVANJE V
PRESKAKOVANJU
ZAPREK
ZA MEMORIAL
ALENKE ŽNIDAR
*
TEKMA BREZ
SEDLA
*
KOMENDA,
22.10. OB13^b

ureja CVETO ZAPLOTNIK

NA SONČNI STRANI ALP

Po domače, na lastno pest

Radovljica, 6. oktobra - Zlata Urh, vodnogospodarska inšpektorica Uprave inšpekcijskih služb za Gorenjsko, je na torkovski med drugim seznanila radovljiški izvršni svet z nepravilnostmi, ki jih je skupaj z gradbeno inšpekcijo ugotovila pri odlaganju odkopnih materialov na hipodromu Lesc. Desna stran hipodroma proti terasi nekdanje gramoznice je postala eno samo odlagališče odkopnih materialov in deloma tudi gošpodinjskih smeti, hudourniški graben na cesti, ki vodi proti Lescam, je na spodnji strani zasut z večjimi kosi asfalta in betona, z odkopnimi materiali je zasutih tudi nekaj dreves in kot ocenjujejo tudi nekaj vodnih virov.

Vodnogospodarska inšpektorica je ugotovila, da je graditelj blejske cestne vpadnice, SCT Ljubljana, po dogovoru z gospodarjem in tajnikom konjeniškega kluba Triglav Bled, od jula dalje zvozil na leški hipodrom 9465 kubičnih metrov odkopnega materiala. Približno dve tretjini materiala bo zvozil nazaj, okrog tri tisoč "kubikov" materiala, predvsem tistega, ki se je zvalil na teraso, pa bo, kot kaže, ostalo na hipodromu. Ko se je inšpektorica pregledovala dovoljenja za gradnjo blejske vpadnice, je ugotovila, da načrti sploh niso predvideli deponije odvečnih odkopnih materialov, pa tudi to, da je vodnogospodarsko soglasje za vpadnico izdal občinski komite za družbeni in prostorski razvoj in ne republiški, kot določa zakon o vodah. Krivca za zasipanje hudournika sta predvsem Cestno podjetje Kranj in Gorenje Radovljica, ki sta prav tako brez dovoljenja, vendar v dogovoru s predstavnikoma kluba, vozila na hipodrom odvečne materiale. V konjeniškem klubu so že obljubili, da bodo v desetih dneh pripravili rešitve za sanacijo območja. SCT Ljubljana bo začel urejati odlagališče novembra, cestno podjetje in Gorenje pa takoj, ko bo klub pripravil rešitve.

Na seji so govorili predvsem o problemu in ukrepih za njegovo rešitev, bolj malo pa o tem, kdo je kriv za neodgovorno odlaganje odkopnih materialov - samo klubski funkcionarji ali še kdo drug.

C. Zaplotnik

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Kvartopirca so trdo prijeli

Zvečer je v bife Regi v Škofji Loki prikolovratil možakar, sicer doma v samskem domu, ki se mu je zahotelo kvartanja. Tamkajšnji gostje bi že vrgli hudičeve podobice, vendar ne ravno za denar. Toda vsiljivec je hotel kvartopiriti kot pravi hazarder. Ker le ni dal miru, so poslali po organe reda.

Ni je spustil v hišo

Uboga Žirovka! Najprej je bila pošteno tepena, potem pa je strogi mož niti v hišo ni pustil. Zagroziti mu je morala s policijsko prisilo. Očitno je pomagalo, kajti slednjic je le prišla v hišo. Tako roki pravice ni bilo treba posredovati. Vendar so se moške v modrem kljub temu oglasili. Mož pa je že spal. Nič ne de, so rekli, bomo pa jutraj pisali sodniku za prekrške. Tako so tudi storili.

Ječa ga je spametovala

Pred časom se je zgodilo, da kletni prostori kranjske milice niso bili dovolj strog ukrep za nasilnega Jerneja. Pretepal je bil namreč mater, zato so ponj prišli miličniki. Ni se pustil prijati. Zgrabil je nož in z njim zamahnil nad miličnikom. Nasilneža je vzel v precep celo preiskovalni sodnik in ga strpal v radovljiški

zapor. Upajmo, da ga je tamkajšnja celica spametovala!

Nelojalna konkurenca

Dva taksista sta se hkrati znašla na istem mestu nekje na Planini. Oba sta sodila, da imata pravico do tistega rajona. Ker se nista mogla kulturno sporazumeti, sta se sporekla in naposled spopadla za interesni prostor. O tem, kdo je večji krivec v obračunu nelojalne konkurence, razsoda sodnik za prekrške.

Že prej je bil potolčen

Mihael in Miomir sta se ondan sklofala na kranjski avtobusni postaji. Da se javnost ne bi zgražala nad njunim početjem, so ju moške postavile nagnali domov. Ker je imel Mihael že iz nekega prejšnjega pretepa ranjeno roko, so ga z modrim vozilom prav prijazno odpeljali domov.

Nožkali so

V samskem domu na Zlatem polju si moške na različne načine krajšajo čas. Neki dolgočasni večer so »nožkali«, se pravi metali nože v namišljeno tarčo na vratih. Ker tako ne gre uničevati družbene imovine, so jih prijavitli, dva od »organizatorjev« pa bo poklical na pogovor tudi sodnik za prekrške.

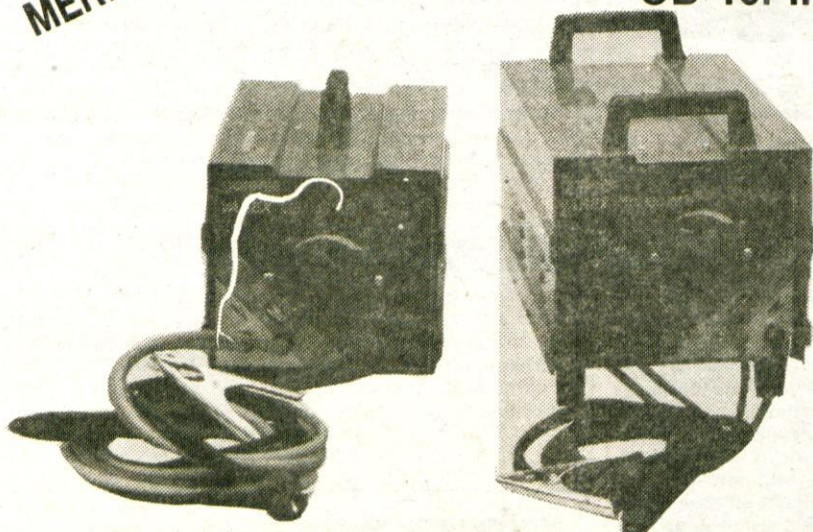
MERKUR
KRANJ

VARILNI APARATI
GORENJE VARSTROJ
30 % POPUSTA
OD 12. DO 31. OKTOBRA V PRODAJALNAH

MERKUR

PRIKAZ
DELOVANJA
V PRODAJALNAH

17. 10. 89 KOVINA Lesce
18. 10. 89 MERKUR Kranj
19. 10. 89 KAŠMAN Šk. Loka
20. 10. 89 FERRUM Ljubljana
OB 10. IN 16.

PRI NAKUPU VARILNIH APARATOV KUPCEM
ODOBRIMO 30 % POPUST ZA GOTOVINSKO
PLAČILO ALI ZA NAKUP NA KREDIT

MERKUR VAS VABI

*pravi ljudje na
pravih mestih*

**GRADITE HIŠO, OBNAVLJATE
STANOVANJE, SE ZANIMATE ZA NAKUP
STAVBNEGA POHIŠTVA?
ŽELITE PRVO KVALITETO, NASVET, MORDA
ŠE KAJ?**

Obiščite nas na 22. sejmu stanovanjske opreme
v Kranju, kjer razstavljamo in prodajamo naše
izdelke

PREPRIČANI SMO, DA BOMO LAHKO USTREGLI
VAŠI ŽELJI, SAJ ŽE DESETLETJA OPREMLJAMO
OBJEKTE S STAVBNIM POHIŠTVOM DOMA IN V
TUJINI.

Izdelujemo:

- finalizirana okna, balkonska in panoramska vrata
- vhodna in garažna vrata
- okna po naročilu
- okna in vrata opremljena z roletami,
polkni ali žaluzijami

Informacije: SLOVENIJALES

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE LOGATEC
61370 LOGATEC, TELEFON (061) 741-711
TELEKS 31656 YU KLI
TELEFAKS 741 279

Zlata sejemska medalja ali teden dni Metalke v Kranju

TRGOVINA ZA LJUDI S POSEBNIMI MERILI

Podjetje Metalka Trgovina je na letošnjem 22. mednarodnem sejmu stanovanjske opreme v Kranju zares presenetila. Že na novinarski konferenci pred otvoritvijo sejma je David Gregorin, ki dela na razvijanju prodaje, napovedal, da bo njihov prodajni program teden dni v Kranju sestavljen iz treh delov in sicer iz področja njihove Blagovnice, Salona pohištva in iz ponudbe za člane stanovanjskih zadrug.

Ko smo se po otvoritvi sejma pogovarjali s predstavniki Metalke in si ogledovali unikatno pohištvo Monogram, za katerega so tokrat prejeli zlato sejmsko medaljo, so bili glede napovedi o stalni navzočnosti (ne le na sejmi) v Kranju nekam skrivnostni; vsaj zdelo se je tako. Sicer pa je bila arhitektka Maja Gostl-Homšak, ki je že sedem let zaposlena v Salonu pohištva v Metalki, precej bolj razpoložena, da nam na kratko predstavi njihovo unikatno pohištvo Monogram-zlatega nagrajenca.

"To je elegantno pohištvo vrhunske izdelave, katerega oblika je rezultat želja in predlogov kupcev. Posebnost tega pohištva je, da ni "uniformirano" in v ravnih standardnih linijah, kakršne danes zasledimo na vsakem koraku. S pohištvom Monogram, ki smo mu dali takšno ime, ker je vsakemu kosu pohištva moč vdelati začetnice naročnikovega imena, kar posameznim elementom daje še posebno žlahtno noto različnosti, smo opremlili prostorov s tovrstnim pohištvom želeli poleg uporabnosti dati tudi okras in če hočete neke vrste igrivost."

Že zdaj imajo v Salonu različne tovrstne izdelke za dnevne

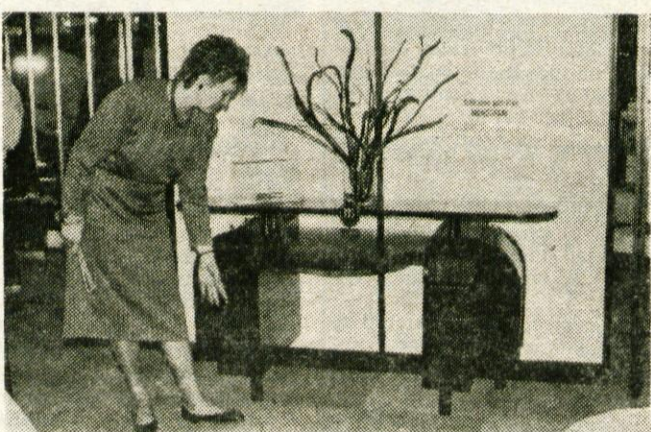

prostore, jedilnice, delovne kabinete... Tako imajo na primer element za hi-fi in TV, razne pisalnike, elemente za računalnike, za pijačo, steklenino, večnamenske komode, elemente za nakit, različne stenske omare, police na skritih nosilcih, klubske in jedilne mize, španske stene, stojala... Na željo kupcev pa bodo ta program še naprej razvijali in dopolnjevali.

Drugi del njihovega predstavitvenega nastopa na sejmu v Kranju sestavlja Blagovnica Ljubljana s celovitim izborom predvsem kopalniškega pohištva in diskontno prodajo najrazličnejših izdelkov iz tovrstnega programa. Zanimivi so tudi njihovi popusti na sejmu, ki znašajo za kopalniško pohištvo, ogledala, vodovodne armature, izdelke sanitarne keramike in za ploščice 20 odstotkov; za drobno kopalniško opremo, PVC kopalniške zave-

se, brisače in kopalne plašče pa 30 odstotkov popusta.

Tretji del njihovega nastopa pa je namenjen članom stanovanjskih zadrug in je sestavljen predvsem iz popustov, ki jih v Metalkinih trgovinah dajejo stanovanjskim zadrugam oziroma njihovim članom. Popusti veljajo ob oprostitvi plačila davka za najrazličnejše blago. S tem v zvezi nam je vodja projekta Zadrugnik v Metalki Slavko Omahen povedal: "Ob bogati ponudbi in širokem izboru najrazličnejših izdelkov in materialov, ki jih potrebujejo graditelji, najrazličnejših popustih in drugih ugodnostih, ki jih imajo pri nas člani stanovanjskih zadrug (koristi jih že okrog 20 tisoč članov iz 25 stanovanjskih zadrug) zdaj ustanovljamo tudi Metalkino Stanovanjsko zadrugo. S projektom Zadrugnik želimo prisluhniti željam graditeljev in jim pomagati

pri gradnji. Zato tokrat na sejmu, kjer smo se povezali tudi s Stanovanjsko zadrugo Kranj, vabimo zadrugnike in graditelje, da se ogledajo v našem paviljonu in se seznani s podrobnostmi."

Takšno je torej tokrat Podjetje Metalka Trgovina na sejmu stanovanjske opreme v Kranju: Trgovina za ljudi s posebnimi merili. In če gre verjeti slutnjam, bo morda njihov nastop na Gorenjskem čez čas daljši kot le za teden dni...

podjetje TRGOVINA p.o.

metalka

INTEGRAL
DO SAP Ljubljana
TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

PROMETNIKA v potniškem prometu

Pogoji: V. stopnja strokovne izobrazbe prometne ali druge ustrezne smeri, 2 leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih

VOZNIKA

Pogoj: poklicni voznik "D" kategorije, 1 leto delovnih izkušenj

Izbrana kandidata bosta sklenila delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih zaposlitev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Integral, TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice, Titova 67.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po poteku roka za zbiranje prijav.

MERCATOR - KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
GORENJSKE, KRANJ, JLA 2
TOZD KMETIJSTVO KRANJ

oglašja prosta dela in naloge

KMETIJSKEGA ALI VETERINARSKEGA TEHNIKA
za vodenje skupine v obratu Mešalnica močnih krmil na Trati

Posebni pogoj: 1 leto delovnih izkušenj

KMETIJSKEGA INŽENIRJA RASTLINSKE PROIZVODNJE

za semenarska dela v Raziskovalni enoti v Šenčurju

Posebni pogoji:

pasivno znanje angleškega ali nemškega jezika, 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

Za opravljanje navedenih del in nalog je določeno 2-3 mesečno poizkusno delo. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema M-KŽK Gorenjske, Splošno kadrovske sektor, Kranj, JLA 2, v 8 dneh po objavi.

EMONA COMMERCE, proizvodnja in trgovina n. sub. o.
TOZD OBALA oskrba ladij, letal in maloobmejni promet n. sub. o.

Koper, Verdijeva 4

objavlja prosta dela in naloge
V PROSTI CARINSKI PRODAJALNI TRŽIČ »DETELJICA«

— vodenje proste carinske prodajalne

Pogoji:

višja ali srednja izobrazba ekonomske ali turistične smeri, aktivno znanje enega tujega jezika, dve leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih in poskusno delo tri mesece

— devizno finančni referent

pogoji:

srednja izobrazba ekonomske ali turistične smeri, aktivno znanje enega tujega jezika, eno leto delovnih izkušenj in poskusno delo tri mesece

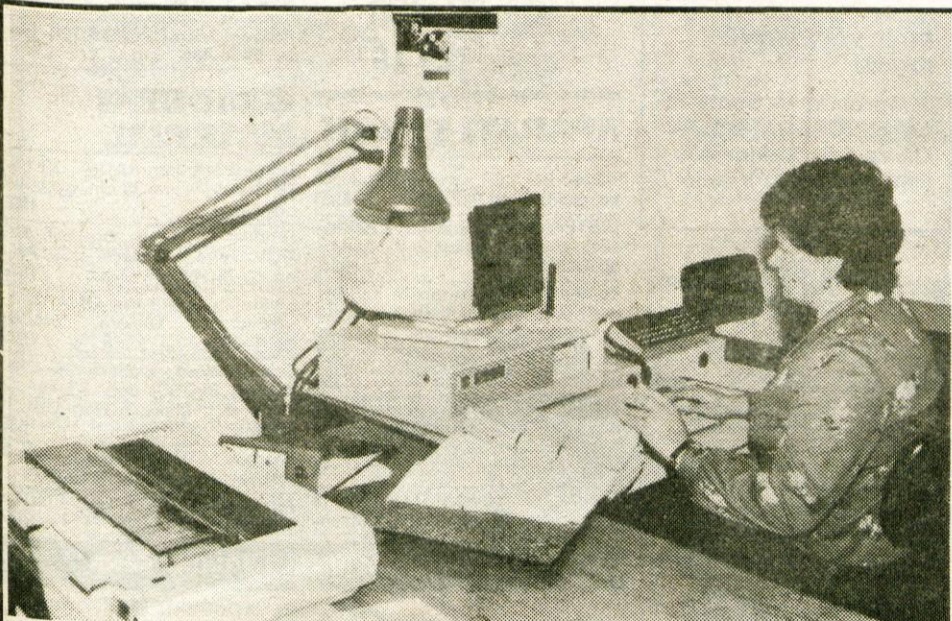
— prodajalec v PCP II (dva delavca)

pogoji:

srednja izobrazba ekonomske ali turistične smeri, aktivno znanje enega tujega jezika, eno leto delovnih izkušenj in poskusno delo dva meseca

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: EMONA COMMERCE TOZD OBALA, Koper, Verdijeva 4, 66000 Koper.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

Ena največjih Stanovanjskih zadrug v Sloveniji - Stanovanjska zadruga Kranj, ki ima na območju kranjske in tržiške občine okrog 8400 članov, je letos sejem stanovanjske opreme ne le popestrila, ampak tudi vsebinsko obogatila z informativnim centrom. Člani zadruge na sejmu lahko dobijo naročilnice. Predstavniki zadruge na sejmu ugotavljajo, da je zanimanje združnikov precejšnje, vendar pa pravega sodelovanja med razstavljalci oziroma prodajalci materialov za gradnjo ni, ker so cene previsoke. Cilj zadruge je, da članom pomaga tudi z nabavo čimcenejših izdelkov in materialov. Nedvomno bi veljalo v prihodnje na tej sejmski prireditvi dejavnost zadruge še obogatiti, vendar pa se bodo nad (boljšim) sodelovanjem z združniki in zadrugo morali zamisliti in se ustrezno s cenami pripraviti tudi razstavljalci oziroma proizvajalci. Na sliki: Zaradi velikega števila združnikov so hitremu poslovanju v zadrugi kos le z računalniško obdelavo podatkov.

Merkurjev program na sejmu stanovanjske opreme

Zanimiv, bogat, privlačen...

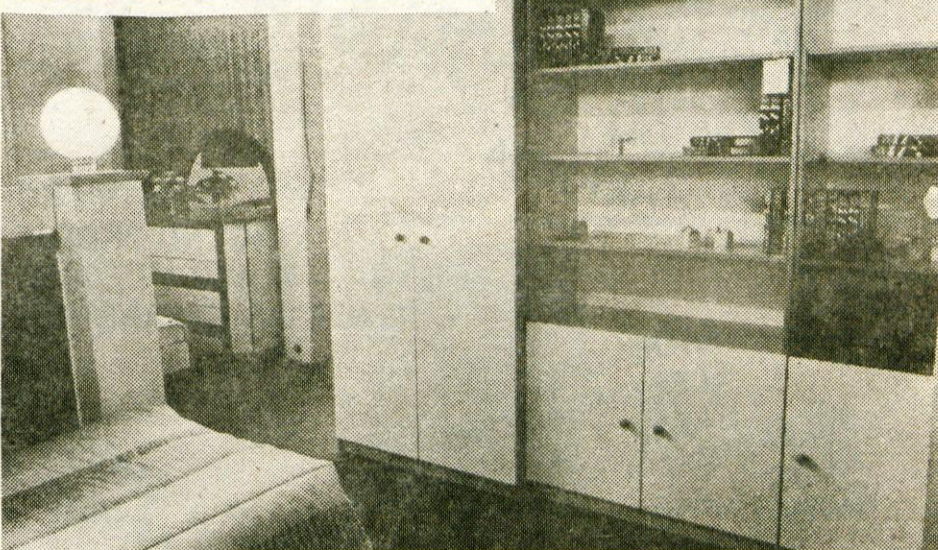
Merkurjev program, ki je imel včeraj (ponedeljek) na sejmu tudi svoj Dan, je tokrat v večnamenski dvorani Gorenjskega sejma resnično takšen, kot ga je že pred začetkom sejma napovedal vodja tržnega komuniciranja v Merkurju Kranj Aleš Krumpstar: zanimiv, bogat, privlačen... Ob stavbnem pohištvu, gradbenih materialih, beli tehniki, domofonih, in ugodni ceni italijanskih ploščic se je tokrat Merkur odločil še za posebno ponudbo in predstavitev naprav za centralno ogrevanje. Izdelki so opremljeni s primerjalnimi cenami (prejšnjimi in znižanimi). Za gotovinsko plačilo daje tokrat na sejmu Merkur 30 odstotkov popusta, članom stanovanjskih zadrug pa 15 odstotkov popusta... Naj vas spomnimo, da ima Merkur tokrat na sejmu poleg omenjene bele tehnike in akustike tudi bogato izbiro drobnih gospodinjskih aparatov, termoakumulacijskih peči, stavbnega pohištva, peči na trda goriva, peči za centralno ogrevanje, radiatorje, armature, toplotne črpalke in bogato izbiro še tudi drugih izdelkov za tople in udoben dom.

MERKUR
KRANJ

lesnina

Lesnina vas vabi na ogled njihovega razstavnega prostora na sejmu v Kranju, v salon pohištva na Primskovem in v salon kuhinjskega pohištva na Titovem trgu v Kranju.

Nudi pester izbor pohištva. Pri nakupu kuhinj, sestavljenih programov, sobnega pohištva ter nekaterih sedežnih garniturah, spalnic, otroških sob, predsob in ostalega pohištva 20 % popust za gotovinska plačila. Pravtako velja popust tudi za obročno plačevanje.

UGODNO
IZ UVOZA

TV barvni sprejemniki

EKRAN 42 cm

DALJINSKO UPRAVLJANJE

18.900.000.—

Stereoradio

Z DVOJNO KASETO IN
LASERSKIM GRAMOFONOM
DVOSTEZNI ZVOČNIKI

cena **19.990.000.-**

Stereoradio

Z URO IN VOKMANOM

cena **2315.489.-**

sejem
Kranj

PRODAJNA MESTA:

Elgo LESCE IN **SU Union** JESENICE
tel. 74 067 tel. 81-895

murka

**MERKUR
KRANJ**

POSODA
BELA TEHNIKA
MALI GOSPODINJSKI APARATI
MOTORJI TOMOS
KOLESA ROG
ROČNO ORODJE
UNIOR
TV APARATI GORENJE — ISKRA

**MINIMALNA VREDNOST
NAKUPA 5.000.000.-DIN**

VODOINSTALACIJSKI
MATERIAL
CENTRALNO OGREVANJE
30 % POPUSTA
OD 12. DO 31. OKTOBRA
PRI PLAČILU Z
GOTOVINO

ELEKTRIČNO
ROČNO ORODJE
ISKRA — BLACK & DECKER
VARILNI APARATI VARSTROJ

PROIZVODI
ELEKTROELEMENT
IZLAKE
TELEFONSKI
APARATI ISKRA
ANTENE

**15 % POPUSTA
ZA ČLANE STANOVANJSKIH ZADRUG
IN PRI PLAČILU S KREDITNO
KARTICO**

INDUSTRIJA BOMBAŽNIH IZDELKOV KRANJ
Komisija za delovna razmerja DO IBI Kranj
objavlja prosta dela in naloge:

KOMERCIALIST ZA IZVOZ
Pogoji:

-VI. stopnja strokovne izobrazbe s poklici ekonomist za komercialno dejavnost, inženir tekstilne tehnologije ali organizator dela proizvodne smeri
-aktivno znanje angleškega in nemškega jezika
-triletno delovno izkušnje na delu v zunanji trgovini
-čas usposabljanja 18 mesecev

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: DO Industrija bombažnih izdelkov Kranj, Cesta Staneta Žagarja 35. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

Kadrovska služba delovne organizacije Aerodrom Ljubljana
išče kandidate za opravljanje del in nalog:

KUHARJA

Pogoji:

- gostinska šola V. ali VI. stopnje zahtevnosti (kuhar - kuharski tehnik)
- delovne izkušnje zaželeno

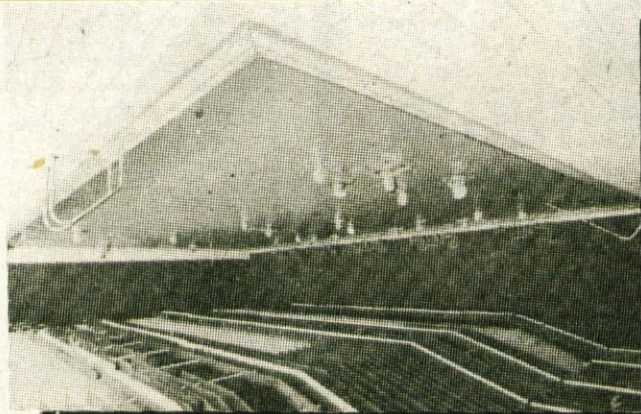
Kandidati naj pisne prijave pošljejo na naslov: AERODROM LJUBLJANA, Kadrovska služba, 64210 Brnik v roku 8 dni od objave.

**V zalivu CENTINERA v Banjolah je
Počitniški dom ZZB NOV
Ljubljana, ki vas vabi na aktivni
oddih, rekreacijo ter počitek.**

Nudimo vam:

— bazen z ogrevano morsko vodo
— trim kabinet
— športne terene: tenis, namizni tenis, balinišče
— vodno rekreacijo
— zdravniške usluge
— računalniško usposabljanje in uporabo osebnih računalnikov
— pizzerijo
— biljard
— organizirane izlete ter
— dobro domačo kuhinjo in zabave s plesom.

**Informacije: tel.: 052/73-144,
73-124 in 73-575,
POČITNIŠKI DOM ZZB
NOV Banjole, Indije 1,
Pula.**

Cvetličarna
DALIJA
MINI TRŽNICA PLANINA,
KRANJ
NUDIMO VAM VSE VRSTE
CVETJA, LONČNIC, ŠOPKOV,
VENCE IN ARANŽMAJE.
STORITVE PO NAROČILU.
VSAK DAN OD 8. DO 12. IN
OD 14. DO 19. URE,
NEDELJA OD 8. DO 12. URE.

DP — ŽITOPROMET
MLIN
PREDSTAVNIŠTVO
KRANJ

Žitopromet — Senta išče
FIZIČNEGA DELAVCA za delo v skladišču -
Predstavništvo Kranj.

DUTY FREE

Mednarodno podjetje
SLOVENIJALES TRGOVINA

na Gorenjskem sejmu v Kranju
**BOGATA PONUDBA
NAJBOLJ ZNANIH
SVETOVNIH
PROIZVAJALCEV**

Odpri: pon. — pet. 12-19
sob. 8-12

tel. 28-284
KONKURENČNE CENE

Ob dnevu mrtvih vas vabimo v naše cvetličarne, kjer vam bomo prvič in edini ponudili samopostrežno trgovino aranžmajev za grobove. Od 15. 10. 1989 dalje bomo sprejemali prednaročila, od 28. 10. 1989 dalje pa si boste lahko naročene aranžmaje izbrali na razstavnem prostoru. Aranžmaje lahko naročite v cvetličarnah:

Zlato polje, Cesta JLA 11, (tel. 22-737)
Rožmarin, Maistrov trg, (tel. 21-224)
Maja, Planina, (tel. 35-787)
Pino, Stražišče, Križnarjeva pot 4, (tel. 21-600)

Priporočamo se za naročila!
MERCATOR-KŽK GORENJSKE KRANJ
TOZD KMETIJSTVO

MALI OGLASI

27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Stoječ BOJLER na drva ali električno, prodam. ☎ 622-742 15341

CISTERNO za gnojeko, 2.200-litrska, prodam. Poženik 8, Cerklje, ☎ 42-065 15345

Poceni prodam mizarsko KOMBINIRKO (poravnalka, šir. 40 cm + sekular). Šavs, Predvor 19 15346

Prodam KROŽNO ŽAGO, motor 5,5 kW. ☎ 43-071, po 14. uri 15350

MOTOKULTIVATOR honda F 620, nov, še nerabljen, s kosilnico in frezo, prodam 25 odstotkov cene. ☎ 79-055 15353

Prodam kombiniran ŠTEDILNIK (2 + 2). Jereb, Župančičeva 9, Kranj

PEČ tam stadler, 35.000 ccal, brez boilerja, za centralno ogrevanje in ŠTEDILNIK emo central, 20.000 ccal, za etažno ogrevanje, ugodno prodam. ☎ 88-256 15443

Prodam VIDEOREKORDER toshiba. ☎ 35-438

GRADBENI MATERIAL

Ugodno prodam RADIATOR trika, 75 členov, višine 30 cm. ☎ 38-532, popoldne 15052

Prodam 1 kub. m. brstovih PLOHOV. Tone Kos, Javorje 59, Poljane, ☎ 65-166 15104

Električno gradbeno OMARICO s priključnim kablom, prodam. ☎ 79-055 15352

Zelo ugodno prodam 26 kosov KOMBI PLOŠČ, deb. 7,5 cm (26 kvad. m.). Maks Žnidar, Utik 18, Vodice 15356

Prodam LETVE za ostrešje (5 x 3). Visoko 121, Senčur, ☎ 43-087

Prodam 240 kg MALTEX LEPILA za siporeks. ☎ 622-626 15372

VELIKA IZBIRA IN ZELO UGODNE CENE

AUTOERSATZTEILE
UNTERLOIBL 41
TEL.: 9943-4227-4204
(PETNAJST KM OD LJUBELJA,
NA LEVI STRANI OB GLAVNI
CESTI V SMERI PROTI CELOVCU)

- NADOMESTNI DELI ZA VSA VOZILA
- KAROSERJSKI DELI
- SERVISNI DELI
- NADOMESTNI DELI ZA MOTOR
- DODATNA OPREMA

FILTRI ZAVORNE OBLOGE
AVTOBATERIJA IZPUŠNE CEVI
AVTO HI-FI BRISALCI
ZVOČNIKI ZAŠČITA IN
PREPROGE NEGA
PREVLEKE AVTOMOBILA

NAROČILA TUDI PO TELEFONU.

EKSPRESNA DOBAVA.

POSTREŽBA V SLOVENŠČINI

Poceni prodam skoraj nov 80-litrski električni BOJLER in 200-litrsko zamrzovalno SKRINJO lth. ☎ 46-227 15357

Prodam nov PRALNI STROJ 306 in barvni TV philips, star 2 leti. ☎ 39-154 15360

Prodam PLETILNI STROJ brother 587. Lojze Ljelja, Alpska 3, Bled 15374

Prodam dvoredni PLETILNI STROJ, primeren za začetnika. ☎ 74-084 15376

Prodam 8 let star barvni TV gorenje, ekran 67 cm, z daljinskim upravljanjem. ☎ 47-494 15382

Zelo ugodno prodam barvni TV grundig, ekran 51 cm, VIDEOREKORDER funay in lesno STRUŽNICO. ☎ 632-430 15390

Prodam ŠTEDILNIK (4 električni + 2 plin). Podbrezje 130, Duplje, ☎ 70-096 15391

Prodam 5 let star PRALNI STROJ. Cena 8 mio. Informacije na ☎ 75-035, po 15. uri 15395

Prodam nov VIDEOREKORDER philips. ☎ 21-852 ali 41-125 15396

Prodam rabljeno PEČ za centralno kurjavo TAM stadler, 35.000 ccal. ☎ 633-008 15404

Prodam CAMCORDER 8 x ZOOM sharp, nov. Cena 2.000 DEM. Jože Kalan, Suha 2, Kranj 15406

Prodam PRALNI STROJ gorenje, še v garanciji. ☎ 69-922 15412

Prodam trajnožarečo PEČ emo. Pot na Jošta 34, Kranj 15421

Prodam barvni TV Iskra azur. ☎ 23-201 15424

Ugodno prodam barvni TV. ☎ 51-772 15426

Ugodno prodam novo zamrzovalno OMARO gorenje. ☎ 50-475

Prodam kombiniran ŠTEDILNIK (2 + 2). Jereb, Župančičeva 9, Kranj 15435

Prodam nov, nerabljen, GORILNIK za centralno peč. ☎ 58-014, od 17. ure dalje 15437

Ugodno prodam GLASBENI STOLP kamacrown, 40 W. Murn, Tenetiše 64, Golnik, ☎ 46-187

Prodam VIDEOREKORDER in glasbeni STOLP nordmende. ☎ 35-352 15441

Ugodno prodam rabljeno SALONITKO - tegolo vilas, rjave barve. ☎ 633-573 15389

Prodam 100 kvad. m. OPAŽA, deb. 16 mm. ☎ 622-265 15414

KUPIM

Kupim BIKCA simentalca, starega od 7 do 10 dni. ☎ 633-244 15409

LOKALI

V starejši hiši, v strogem centru Kranja, na izredno prometni točki, oddajamo v najem prtične PROSTORE, velikosti 40 kvad. m. Lokal ni zaželen za gostinsko dejavnost. Prostor je potrebno adaptirati. Šifra: CENTER MESTA 15139

Nujno iščem PROSTOR za trgovino v Kranju. ☎ 35-729 15369

OBVESTILA

ROLETE in ŽALUZIJE naročite na ☎ 75-610 13874

Sedaj je čas sajenja OKRASNIH ŽIVIH MEJ. Na zalogi imamo ciprese (tuje), holm strupi, smaragd, lumi. Kličite na ☎ 39-760, po 15. uri 15254

ELEKTRO SERVIS - Andrej Čapek, Huje 19, Kranj POPRAVLJAM gospodinjske aparate, pralne stroje, sesalce, mikserje, ročna orodja. Za aparate Elma in Rowenta upoštevam tudi garancijo. Informacije dajem na ☎ 37-427, zvečer 15318

**Popravilo
ekspanzijskih
posod vseh vrst.**

Montaža oljnih gorilcev in montaža centralnih kurjav.

64000 Kranj
Kuratova 54
(064) 24-728

Rutar Andrej

PLESNI STUDIO EUREKA

EVROPSKA KULTURA p. o.

NOVA PLESNA ŠOLA!

Plesni tečaji za staro in mlado:

- ZACETNI in NADALJEVALNI — za odrasle
- MATURANTSKI TEČAJI — za srednješolce

VPIS IN INFORMACIJE:

**DOM JLA KRANJ, Nazorjeva 3,
od 16. 10. dalje.**

Tel.: 064/22-077 od 12. do 18. ure.

- CELOLETNA PLESNA ŠOLA ZA OTROKE — predšolski in šolski (4 — 15 let)

NOVO NOVO NOVO PLESNE MATINEJE

Vsako soboto ob 15.00 uri
plesna zabava, družabne plesne igre, novi
plesi, nastopi mladih plesalcev in glasbeni-
kov, plesna tekmovanja, skratka zabava
GLASBA GLASBA GLASBA

Izdelujemo in montiramo SNEGO-
LOVCE iz nerjaveče pločevine za
vse kritine. ☎ 28-414

VODOVODNE INSTALACIJE (no-
vo na hiši), kot tudi razna popravi-
la, predelave, vam naredim solid-
no in hitro. ☎ 28-427 15378

So vaši nohti poškodovani ali po-
grizeni in si želite lepši videz lepih
negovanih rok! Oblikujemo in po-
daljšujemo vam nohte po najso-
dobnejši metodi. Za obisk se pri-
poroča: BLANKA KOSELIJ, Zg. Du-
plje 41, ☎ 48-510 15419

OSTALO

Prodaj krmilni KROMPIR. Okro-
glo 5, Naklo 15340

Prodaj silažno KORUZO. Sr. vas
52, Šenčur 15343

Suha bukova DRVA prodaj. Po-
ženik 8, Cerklje, ☎ 42-065 15344

Prodaj drobnji KROMPIR. Sr. vas
23, Šenčur 15347

Krmilno PESO prodaj. Sp. Otok
9, Radovljica 15367

Prodaj 10 kub. m. suhih bukovih
DRV. Bobovek 8, Kranj 15393

Iščem VARSTVO na domu za
1-letno hčerko, od decembra da-
lje. Germ. C. 1. maja 53, Kranj,
☎ 37-253 15394

Prodaj krmilno PESO. Zalog 28,
Cerklje, ☎ 42-668 15400

Prodaj semenski in jedilni
KROMPIR igor. Poljšica 4, Pod-
nart, ☎ 70-164 15402

Prodaj krzneno JAKNO - korejski
pes, št. 40 do 42. ☎ 75-647 15431

Bukova DRVA prodaj.
☎ 061/611-222 15439

POSESTI

Prodaj zavidljivo PARCELO, 1.450
kvad. m., v Begunjah na Gorenj-
skem. Cena 15 DEM za kvad. m.
Derling, Gradnikova 73, Radovljica
15377

GARAŽO v Šorlijevi ulici, v Kranju,
prodaj. Informacije na ☎ 75-581,
od 8. do 14. ure, Primožič 15405

Prodaj urbanizirane PARCELE v
Perju. ☎ 052/23-978 15433

RAZNO PRODAM

Prodaj štiri GUME 175-13 s PLA-
TIŠČI. Staneta Žagarja 55 15330

Ugodno prodaj zložitljiv otroški
VOZIČEK chicco, JOGI za otroško
posteljo in dvojno kovinsko kuhinjsko
KORITO. ☎ 38-861 15287

Prodaj NSU z veliko rezervnimi
deli. Prodaj tudi nekaj gradbene-
ga materiala: 3 vrste SIPOREKSA,
talno PLUTO in klasična OKNA za
vikned ali drvarnico. Cena zelo
ugodna. ☎ 44-072, popoldne

Prodaj nov ŠTEDILNIK za etažno
centralno ogrevanje, 30.000 kalorij,
rabljen električni ŠTEDILNIK ter
nov globok in športni VOZIČEK.
☎ 34-249 15380

Prodaj otroški POGRAD z jogi-
jem in 1 leto staro 300-litrsko za-
mrzovalno SKRINJO. Jože Ku-
štrin, Mestni trg 33, Škofja Loka

Prodaj lovsko PUŠKO bock
16/7x57 R in nov TV, s carinsko de-
klaracijo: Miloš Veber, Delavska 8,
Mojstrana 15401

Prodaj 101 konfort, letnik 1980
in 660 kg PLOČEVINE, deb. 4 mm.
Tavčar, Gozd Martuljek 15,
☎ 81-141 15442

STAN.OPREMA

SPALNICO, staro 1 leto, prodaj
50 odstotkov ceneje. ☎ 73-876
15362

Raztegljiv KAVČ in dva FOTELJA,
prodaj. ☎ 25-045 15364

Prodaj nizko VITRINO z dvodelno
omaro, poceni prodaj. ☎ 74-084
15375

Dve LEŽIŠČI z jogiji ugodno pro-
daj. ☎ 621-371 15398

STANOVANJA

Starejše adaptirano STANOVA-
NJE v centru mesta, 62 kvad. m.,
centralna kurjava, telefon, ugodno
prodaj. ☎ 21-920 15373

Dvema ženskama ali družini od-
dam STANOVANJE. Kadišci ne
pridejo v poštev. Predvor 8 15383

Mlad zakonski par z otrokom nuj-
no potrebuje STANOVANJE.
☎ 35-210 15418

Mlada družina najame STANOVA-
NJE v Kranju. Nudim predplačilo.
☎ 34-918 15420

VOZILA

Prodaj Z 101 GTL, letnik 1985, re-
gistrirana do julija 1990, prevoze-
nih 57.000 km. ☎ 84-177, dopoldne
ali 81-804, popoldne 15252

Prodaj GOLF diesel, letnik 1985.
☎ 83-119 15260

BT 50, star 2 leti, prodaj. Podlip-
nik, Mlaka 1, Tržič - Pristava 15342

Prodaj DIANO, letnik 1977.
☎ 40-053 15348

Prodaj JUGO skala 55, letnik maj
1989, rdeče barve. Javornik, Pan-
geršica 5, Golnik 15349

Prodaj 126 P, letnik 1979.
☎ 33-776, popoldne 15358

Prodaj MOTOR in MENJALNIK
za Lado nivo, prevoženih 20.000
km in 5 kovinskih zastekljenih
OKEN, dim. 230 x 150 cm.
☎ 75-320 15351

Ugodno prodaj 126 P, letnik 1979
in OPEL KADETT berlina coupe, le-
tnik 1980. ☎ 57-351 15363

Karambolirano Z 101, prodaj naj-
boljšemu ponudniku. Ogled med
tednom popoldne in v soboto do-
poldne. Predosije 149, Kranj 15366

Prodaj WARTBURG, letnik 1987,
prevoženih 24.000 km. Log 41, Že-
lezniki 15368

Z 128, letnik 1986, ugodno prodaj.
☎ 77-870 15371

Z 750, letnik 1977, celo ali po delih,
prodaj. Sitar, Velesovska c. 30,
Šenčur 15379

Ugodno prodaj AUDI 60, letnik
1970. Velesovska 13, Šenčur 15384

Ugodno prodaj JUGO 1.1 GX, le-
tnik 1987, z dodatno opremo.
☎ 45-675 15385

Prodaj Z 850, letnik 1981. Franc
Petrnelj, Gradnikova 20, Radovljica
15386

Prodaj Z 850, letnik 1984. Mile
Avramović, Begunjska 59, Tržič
15387

Prodaj FIAT 126 P, letnik oktober
1985, prevoženih 14.000 km, regi-
striran do oktobra 1990. Majda
Žontar, Sv. Duh 27, Škofja Loka,
☎ 632-389 15392

Prodaj JUGO koral 45, letnik ma-
rec 1989. Ogled po 16. uri. Srako-
vlje 6, Kranj, ☎ 27-236 15399

Prodaj Z 101 mediteren, letnik
1980, celo ali po delih, karamboli-
ran desni blatnik in vrata.
☎ 35-540 15407

Prodaj 125 PZ in Z 750, celega ali
po delih. Joža Kuhar, Dolinar 7, Tr-
žič 15408

Prodajate ali kupuje AVTO. "Avto-
klub" je pravi naslov za te zadeve.
Informacije na ☎ 21-882, od 8. do
11. ure in od 15. do 18. ure, ob so-
botah, od 8. do 11. ure 15411

Prodaj OPEL KADETT, letnik
1970. Naslov v oglasnem oddelku.

Z 850, letnik 1982, prodaj.
☎ 70-135 15423

Z 101, 1. registracija konec leta
1976, 100.000 km, prodaj. Igor
Gašperlin, Zupanova 11, Šenčur

Prodaj Z 101, letnik 1979, registri-
rana do naslednjega leta. Cena
2.700 DEM v protidinarski vredno-
sti. ☎ 35-266 15427

Prodaj Z 101 GTL, letnik 1986.
Predosije 61/c, Kranj 15436

Prodaj GOLF diesel, S paket, le-
tnik 1984, prevoženih 70.000 km.
☎ 633-933 15429

Prodaj OPEL KADETT, letnik
1970, v voznem stanju, registriran
do maja 1990. Rozi Pušnik, Vodni-
kova 4, Lesce 15430

Prodaj JUGO koral 55, letnik julij
1988. ☎ 28-231, popoldne 15432

Prodaj Z 101, celo ali po delih.
Zajc, Gradnikova 7, Kranj 15434

LADO niva, z dodatno opremo, le-
tnik december 1987, ugodno pro-
daj. Šuceva 5, Kranj - Primskovo
(Komunalna cona)

ZAPOSLOTITVE

Za prodajo VODNIKA NARAVNE
MEDICINE, nudimo visoko provizi-
jo in tedenska izplačila. ☎ 73-349,
zvečer 15002

Hišni svet na Ulici Gorenjskega
odreda 16, Kranj, išče ČISTILKO.
Informacije na ☎ 34-053, popold-
ne 15354

Če imate dovolj prostega časa ali
ste brez službe, se javite za PO-
TNIKA DZS. Tedensko izplačilo
provizije. ☎ 75-954 15355

Iščem mlade študente - dijake, ki
bi bili pripravljeni delati v gostin-
skih obratih. Plačilo do 20 odstot-
kov od prodaje. Informacije na
☎ 620-978 15370

Obrtnik išče PRODAJALCE za pro-
dajo atraktivnega izdelka.
☎ 45-676, zvečer 15397

Takoj honorarno zaposlim ŠIVI-
LJO s prakso na overlooku.
☎ 42-307 15403

Dva resna interesenta, če imata
veselje do dela z ljudmi, se javita s
pisnima ponudbama na oglasni
oddelek. Šifra: MLADINSKA KNJI-
GA 15413

Škofja Loka

**Posebna ponudba
LEVIS HLAČE
30 % POPUST!**

Če ste za jeans,
prosim poskusite
RODEO.

ŽIVALI

Prodaj od 30 do 150 kg težke
PRAŠICE. Stanonik, Log 9, Škofja
Loka 14956

Prodaj TELICO ali KRAVO, za za-
kol ali nadaljno rejo. ☎ 65-154

Prodaj 6 tednov stare PUJSKE.
Kristina Kržan, Selo 23, Žirovnica

Leto in pol stare KOKOŠI prodaj.
Bidovec, Srednja vas 7, Golnik,
☎ 46-038 15422

Zapustila nas je naša

**TONKA
BREGAR**
upokojenka

Od nje smo se poslovili v družinskem krogu
4. oktobra 1989 v Bitnjah.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

MARIJE BERGANT

roj. Dolinar
Smoletove mame

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se prišli posloviti od nje, nam izrekli sožalje,
darovali cvetje ter jo pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Mo-
žganu, sosedom, g. župniku in pevcem Gorenjcem iz Nakla za prečudovito petje.

VSI NJENI ŽALUJOČI

Sv. Tomaž, Stirpnik, Selca, Škofja Loka, Kranj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame,
stare mame, sestre in tete

**FRANČIŠKE
RAKOVEC**

roj. Benedik
iz Šmarjetne gore

se zahvaljujemo dr. Bajžlju in osebju bolnišnice Golnik za
zdravljenje. Hvala g. župniku, pevcem in zvonarjem za lep
pogrebni obred. Hvala tudi sorodnikom, sosedom, znancem
in sodelavcem iz Iskre Kibernetike in Telekomu za
podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njeni zad-
nji poti. Ohranimo jo v blagem spominu!

VSI NJENI

Kranj, 3. oktobra 1989

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast,
brat in stric

JANEZ ERŽEN

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, posebej družini Ambrožič, po do-
mače Jakovim in Mariji Perko, sodelavcem Iskra Instrumenti Otoče ter znancem
za pomoč. Hvala osebju bolnišnice Golnik, osebju bolnišnice Jesenice, g. župniku
za lepe poslovilne besede in lepo opravljen obred, govorniku, darovalcem cvetja
in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in ga spremili na njegovi zadnji poti ter
nam izrekli sožalje.

ŽALUJOČI: Vsi njegovi

Ljubno, 2. oktobra 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža, očeta, dedka, tasta,
brata in strica

RAJKA MIKLAVČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v trenutku neizmerne žalosti stali ob
strani, nam pomagali, darovali cvetje, izrekli sožalje in ga pospremili na njegovi
zadnji, a prerani poti. Za njim ostaja neizmerna praznina. Posebej se zahvaljuje-
mo dr. Jenkovi, osebju bolnišnice Golnik ter sosedoma Jožici in Vinku, ki sta mu
v trenutku hude, a kratkotrajne bolezni stala ob strani in mu lajšala bolečine.
Hvala tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke ter govorniku
za ganljive besede slovesa. Zahvaljujemo se tudi sosedom, sorodnikom,
znancem, sodelavcem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam ka-
korkoli pomagali. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu
pospremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Delavska ustvarjalnost 89

Mladi razmišljajo in ustvarjajo

NJesenice, 16. oktobra - Razveseljivo je, da se na razstavo Delavska ustvarjalnost na Jesenicah pojavljajo mladi iz Centra srednjega usmerjenega izobraževanja. Njihove raziskovalne naloge so bile že deležne številnih nagrad in pohval v Sloveniji in v Jugoslaviji.

Vsako leto pripravi Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jesenice zanimivo razstavo pod naslovom Delavska ustvarjalnost, na kateri predstavi inventivno - inovacijske dosežke inovatorjev Železarne in drugih delovnih organizacij občine.

Na zanimivi letošnji razstavi se predstavlja šest inovacijskih izboljšav iz Železarne, dve iz delovne organizacije Kovin, ena iz Kresa Jesenice, osem iz Iskre Unitela na Blejski Dobravi, dve iz Tehničnega biroja na Jesenicah, razveseljivo pa je, da se s svojo raziskovalno dejavnostjo vključujejo tudi dijaki iz Centra srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah.

Avtorji iz jeseniške Železarne predstavljajo inovacijske dosežke, s katerimi se koristno uporabljajo odpadni materiali, zanesljiveje vodi proizvodnja, izpopolnjuje tehnološki sistem. Na razstavi je Čedomir Miloše-

vič iz Kovina razstavil napravo za avtomatsko štetje vstopov na žičnico, s katero avtomatično štejejo vstopo na žičnico in tako povečujejo red in varnost pri vstopu; Branko Noč, Marjan Robič, Franc Srpič in Janez Jakšič iz Kresa pa so predstavili model daljinskega nadzora in upravljanja toplotno izmenjevalnih postaj vročevoda Jesenice. Pričakujejo, da se bo tako zmanjšala poraba energije, zmanjšalo število zaposlenih in med drugim tudi skrajšal čas ukrepov v primeru okvar.

Zanimivi so tudi tehnološki dosežki delavcev iz Iskre, motorni rezkalnik za geometrijsko točno trasiranje smučin na zaletišču večjih smučarskih skakalnic. Jože Zidar in Jože Pajer predstavljata napravo, ki nadomesti odgovorno delo prvega predskakalca, ki zareže smučino na zaletišču. S točno smučino bodo skakalcem na tekmovalnih že od začetka dane najboljše zaletne možnosti.

Dijak Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Alen Šest prikazuje raziskovalni nalogi izdelave in uporabe stekla in možnost uporabe sončne energije na Jesenicah. Prvo raziskovalno nalogo je avtor že predstavil na srečanju mladih raziskovalcev v Ljubljani in osvojil prvo mesto, v Skopju pa srebrno medaljo. Z drugo pa je v Kragujevcu osvojil zlato in srebrno medaljo. Mlada Boris Ivanovič in Aleš Novosel se ukvarjata z ekologijo. V raziskovalni nalogi, ki jo predstavljata na razstavi, ju zanima, kako vpliva hrup na zbratost učencev pri pouku. Razstava bo v salonu DOLIK odprta do 25. oktobra.

D. Sedej

GORENJSKI GLAS

Povečanje stanarine v radovljiški občini

Vsak mesec za 42 odstotkov

Radovljica, 13. oktobra - V radovljiški občini se je stanarina s 1. oktobrom povečala za 42 odstotkov, za enak delež pa se bo še 1. novembra in 1. decembra. V stanovanjski skupnosti so izračunali, da bodo s temi podražitvami dosegli do konca leta 60-odstotkov stanarine, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo (vzdrževanje in obnavljanje že zgrajenih stanovanj). Poseben problem je izterjava stanarin. Podatek, da predstavljajo neplačane stanarine že 12 odstotkov skupnega zneska stanarin, pove dovolj.

V občini so letos že zgradili

25 družbenih stanovanj (Mlino, Ljubno, Flegarija, Stara Fužina), do konca leta pa bo končana tudi druga faza obnove Prešernove ulice v Radovljici, v okviru katere bodo pridobili 31 novih stanovanj ter frizerski salon in gostinski lokal. Prihodnje leto je predvideno nadaljnje obnavljanje Prešernove ulice, gradnja stanovanjske stavbe z otroškim vrtcem v Begunjah, ureditev stanovanja, trgovine in gostinskega lokala v zadružnem domu na Srednji Dobravi ter gradnja v Gorjah in na Bledu (Justin raj). Skupno naj bi zgradili 60 stanovanj.

C.Z.

23 večjih in 29 manjših odlagališč

Ko je rečni nadzornik Vodenogospodarskega podjetja Franc Branc lani opravljal svoje delo ob rečnih strugah in vodotokih, je med drugim tudi ugotovil, da je v jeseniški občini kar 23 večjih odlagališč odpadkov in 29 manjših. Ocena onesnaženosti strug in obrežij prav gotovo ni razveseljiva, stanje pa se le deloma izboljšuje. Zanimivo je, da se tudi tedaj, ko komunalci počistijo velika odlagališča, ljudje kar ne morejo navaditi, da se na takih območjih ne sme odlagati. Ko se že zdi, da bodo obrežja čista, je po nekaj časa še vedno moč najti kupce odpadnega materiala ali odpadkov. Kar nekaj časa bo najbrž preteklo, da velikih odlagališč ne bo več, kajti kaznovalna politika je še vedno premala.

In katera so samo nekatera območja, ki jih nadzornik mora še vedno pregledovati? Na Plav-

žu, denimo, stari odpad, območje pri klavnici in bazi, Žvagnov most, separacija; Podmežaklo Hermanov jež, strelšče, kamnolom; na Javorniku območje cestnega mostu, v Zirovnici Breg in Kavčke; na Dobravi območje za pokopališčem; na Hrušici območje pri separaciji in okoli ELIMa; v Mojstrani okolica cestnega mostu, izliv Belce; v Kranjski gori velika jama, izliv potoka pri Podkorenu, zaprti smetišče Log, v Ratečah Zelenci; v Zirovnici Završnica...

Čeprav si tudi v krajevnih skupnostih prizadevajo, da bi bilo divjih odlagališč vedno manj in je tudi komunalno podjetje zgradilo veliko depozitijo na Mali Mežakli, kamor se lahko odvažajo večji kosovni odpadki, je neodgovornim posameznikom še vedno pač najlažje in najceneje, da odvržejo odpadke kar v prvi potok...

D. Sedej

Izleta na Koroško

Društvo upokoencev iz Zabnice vabi svoje člane iz Zabnice, Šutne ter okoliških vasi in vseh treh Bitenj, da se udeležijo izleta po Koroškem. Izlet v Avstrijo bo v sredo, 25. oktobra, ob 7. uri. Prijave do 15. oktobra sprejemajo člani upravnega odbora društva.

Na izlet po Koroški pa vabijo tudi v Društvo upokoencev Kranj. Kranjčani bodo odšli na izlet v četrtek, 26. oktobra, ob 7. uri izpred kina Center v Kranju. Prijave kot vedno sprejemajo v ponedeljkih, sredi in petkih dopoldne v društveni pisarni.

Teden Amnesty International

Bogat program akcij

Kranjska iniciativna skupina mednarodne organizacije Amnesty International, vse od svoje ustanovitve dalje redno deluje. Glede na način delovanja, so se odločili, da se bodo v tem tednu ponovno predstavili širši javnosti.

Pripravili so posebno akcijo imenovano "Teden Amnesty International", ki jo posvečajo skrbi za otroke in bo potekala od današnjega dne, toka, 17. oktobra, do nedelje, 22. oktobra. Danes se program uradno začne ob 18. uri na kranjskem Titovem trgu, ko bo nastopilo Gledališče Ane Monro iz Ljubljane, sledil bo sprevoz s svečami do Pungarta, kjer bodo udeleženci simbolično zasadili brezo, program pa se bo nadaljeval ob 20. uri v Carniumu (spodnjih prostorih Delavskega doma), kjer bo na sporedu prvi izmed sicer šestih tematskih celovečernih filmov.

Omenimo izmed vseh akcij še štiri, verjetno za širšo množico najzanimivejše: v četrtek, 19. oktobra, bo ob 20. uri v Delavskem domu koncert ljubljanskih rockerjev Martina Krpana, dan kasneje bodo ob 20. uri v kranjski župnijski cerkvi nastopili člani skupine Tantaludrj, v soboto pa bo v istem prostoru ravno tako ob 20. uri koncert črnske duhovne glasbe, celotna akcija pa se bo zaključila v nedeljo, 22. oktobra, ob 18. uri v avli kranjske občinske stavbe, kjer bo organiziran poseben kitajski večer s kulturnim programom, na voljo pa bo večerja, ki jo bodo pripravili kuharski mojstri ljubljanske kitajske restavracije Sečuan.

V. B.

Predavanje o zdravih zeliščih

Kranj, oktobra - V četrtek, 19. oktobra, ob 16. uri, bo v banketni dvorani hotela CREINA v Kranju zanimivo predavanje o zdravih zeliščih in njih uporabi. Predaval bo dipl. ing. Milan Budimirovič iz Ljubljane. Namen predavanja je spoznavanje osnovnih vrednot zdravih zelišč in opozarjanje na morebitno nevarnost zaradi nepoznavanja zdravih rastlin. Obrazloženi bo okrog 70 zdravih zelišč z recepti za njih uporabo v obliki čajev, tinktur, mazil, sirupov in podobnega. Predavanje bo spremljano z diapozitivi, hkrati pa bodo poslušalci lahko tudi poskusili zdravilne čaje iz zdravih zelišč.

D. D.

GORENJSKI GLAS

Glasov jesenski izlet

Samo še štiri dni do odhoda!

V prejšnji številki časopisa ste lahko prebrali, komu se je nasmešnila sreča in kdo bo šel z nami kot izžrebanec. Iz turistične agencije Odisej pa so nam tik pred oddajo pričujočega teksta sporočili, da se prosta mesta v drugem avtobusu hitro polnijo, in da je prostih samo še 8 sedežev!

Torej, lahko bi rekli, zadnji poziv vsem tistim, ki bi se nam želeli pridružiti na izletu pa se še niste odločili ali bi šli ali ne! Stopite do Odisejeve poslovalnice v Kranju (nasproti Mlečne restavracije) in se vpišite med potnike...

Ponavljamo osnovne podatke: ob 7. uri se bomo odpeljali z avtobusoma v neznan in prišli nazaj v Kranj (spet pred hotel Creino) okrog 20. ure. V vmesnem času vam obljublamo obilico zabave, zanimivih ogledov in predvsem odličja.

Ce bi vas zanimalo še karkoli drugega (poti seveda še ne boste izvedeli), pokličite Odisej (21-790) pa vam bodo radi povedali. Ostale in hkrati tudi zadnje informacije boste lahko prebrali v petkovi številki Gorenjskega glasa.

Razstava inovacij in tehnoloških dosežkov

So inovatorji le v sedmih organizacijah?

Radovljica, 13. oktobra - Radovljiška raziskovalna skupnost je v prostorih nove LIP-ove trgovine na Bledu pripravila razstavo inovacij in tehnoloških dosežkov, na kateri sodelujejo s posameznimi primerki delovne organizacije iz radovljiške občine - v glavnem iste kot lani. Razstava je odprta do petka, 20. oktobra, vsak dan od 7. do 19. ure.

LIP Bled predstavlja posebna vrata za stanovanja, arhive in hotele. Njihova posebnost je v tem, da so odporna proti požaru, da so zvočno in toplotno dobro izolirana in da predstavljajo precejšnjo oviro tudi za izurjene vlomilce. Tovarna športnega orodja Elan iz Begunj sodeluje na razstavi s štiri novimi oz. tehnološko izboljšanim izdelki. Konj za preskakovanje se odlikuje z večjo prožnostjo, sicer pa gre za konstrukcijo, ki je patentno zaščitena pri nas in v tujini. Za košarkarski obroč je značilno, da zagotavlja varnost košarkarjev in omogoča atraktivno igro. Umetna plezalna stena, sestavljena iz plezalnih plošč, je izdelek, ki je zaščitena kot izum. Pomemben dosežek je tudi motorni čoln GT 570; v Elanu bodo z redno proizvodnjo začeli decembra letos, prihodnje leto pa bo končana tudi kabinska izvedba (z ležiščem in kuhinjo). Iskra Otoče se predstavlja z različnimi elektronskimi regulatorji, z merilno krmilno napravo in s posebnim digitalnim multimetrom, Iskra Lipnica s časovno uro, UKO Kropa s primerkom novih kljuk in nasadil, Almira Radovljica pa s kolekcijo pomlad - poletje 1990. Veriga iz Lesc je za razstavo prispevala snežno verigo (ruck-zuck), ki jo je razvil Jernej Razpet, in snemalce ležajev, ki sta ga razvila inovatorja leta Bela Veron in Anton Kavčič. Nova snežna veriga se od prejšnjih razlikuje po tem, da jo je mogoče hitreje in enostavneje namestiti na kolo, da ima boljše vozne lastnosti in novo obliko in da je vzdržljivejša.

Na razstavi so predstavljeni tudi rezultati dveh raziskovalnih nalog. Prva z naslovom Načrtno zbiranje in vrednotenje domačih sort koruze poteka že od 1986. leta dalje in daje dragocene podatke o pridelovanju koruze na območju jeseniške in radovljiške občine, druga naj bi odgovorila na vprašanje, katere sorte jabolčan (odporne proti boleznim in nizkim temperaturam) so najbolj primerne za gorenjski sadni okoliš.

C. Zaplotnik

Kranj, oktobra - Tole stavbo na Gasilski ulici v Stražišču tamkajšnji prebivalci prav dobro poznajo, sosedje pa že dolgo spravljajo v nepopisno nejevoljo. Malo jih moti stanovalec, ki je do lani tod živel s prijateljico, oba pa sta rada pogledala v kozarec. Odkar je ženska umrla, pa se zapuščen možak druži s psi, v razpadajoči bajti pa mu delajo družino tudi podgane. Zaradi njih in zaradi srditega laježa, ki se oglasi vsakič, ko gre kdo mimo, je sosedom življenje zagrenjeno. Vse skupaj pa moti neurejen videz hiše, ki bi jo morali menda že davno porušiti. - Foto: F. Perdan

Trgovska in gostinska DO ŽIVILA Kranj, TOZD MALOPRODAJA Kranj, Naklo, Cesta na Okroglo 3

objavlja oglas o prodaji:

1. poslovno stanovanjske hiše v ČIRČAH, Smledniška 17, parc. št. 105/2 in 105/3 k. o. Čirče v skupni izmeri 622 m². Začetna cena je 2.666.223.500 dinarjev.
2. poslovne stavbe v BITNJAH št. 1, parc. št. 1522/1 in 1523/2 k. o. Bitnje v skupni izmeri 2216 m². Začetna cena je 5.067.632.900 dinarjev.
3. poslovne stavbe v Kranju, Gorenjesavska 17, parc. št. 1187 k. o. Kranj v izmeri 1109 m². Začetna cena je 2.316.169.400 dinarjev.
4. leseni montažni objekt v izmeri 125 m² s 7 prostori. Začetna cena je 170.000.000 dinarjev.

I. Objavljamo prodajo z zbiranjem pisnih ponudb. Pisne ponudbe lahko pošljejo pravne in fizične osebe. Udeleženci objave morajo plačati 10 % varščino od začetne cene. Varščino vplačajo na žiro račun št. 51500-601-12916 ŽIVILA Kranj. TOZD Maloprodaja z oznako objekta. Udeležencem, katerih ponudbe ne bodo izbrane, bomo varščino vrnili brez obresti v 8 dneh po izbiri najugodnejšega ponudnika.

II. Pisne ponudbe z dokazilom o plačani varščini oddajte na naslov: DO ŽIVILA Kranj, TOZD Maloprodaja Kranj, Naklo, Cesta na Okroglo 3 v zapečateni ovojnici z oznako »ne odpiraj« in da je v ovojnici ponudba na oglas o prodaji, najkasneje v 15 dneh po objavi oglasa. V pisni ponudbi navedite ponudbo v razmerju na začetno ceno.

III. Pravočasne ponudbe bomo obravnavali po preteku roka objave. Izbrana ponujena cena se revalorizira v skladu z gradbenim indeksom, ki ga objavlja Splošno združenje gradbeništva in IGM na dan podpisa pogodbe. Izbrani ponudnik mora skleniti kupno pogodbo najkasneje v 15 dneh po sklepu o prodaji najugodnejšemu ponudniku.

IV. Za nakup velja načelo »videno-kupljeno«, zato kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali. Davke, datjave in druge obveznosti poravnava kupec in niso všteti v začetno ceno.

V. Vsa dodatna pojasnila lahko dobite po telefonu 064-47-122, int. 267 in 240 med 7. in 14. uro.

DUTY FREE
Mednarodno podjetje SLOVENIJA LES TRGOVINA
na Gorenjskem sejmu v Kranju
BOGATA PONUDBA
NAJBOLJ ZNANIH
SVETOVNIH
PROIZVAJALCEV
Odprto:
pon. — pet. 12-19
sob. 8-12
tel. 28-284
KONKURENČNE CENE